

Národní ústav odborného vzdělávání

**Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků
a studentů ve středním a vyšším odborném
vzdělávání v ČR a v krajích ČR
a postavení mladých lidí na trhu práce
ve srovnání se situací v Evropské unii**

2005/06

Ing. Jiří Vojtěch
Mgr. Gabriela Doležalová
Ing. Jeny Festová

Národní ústav odborného vzdělávání

Praha 2006

OBSAH

1. Vývoj základní struktury středního a vyššího odborného vzdělávání	1
Vývoj počtu a podílů žáků nově přijatých do 1. ročníků ve vzdělávacích programech středních škol a ve vzdělávacích programech víceletých gymnázií, odpovídajících 1. ročníku SŠ a vývoj počtu žáků 1. ročníků ve vzdělávacích programech nástavbového studia a studentů vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání	
2. Struktura středního a vyššího odborného vzdělávání v členění podle krajů	6
Vývoj počtu a podílů žáků nově přijatých do 1. ročníků ve vzdělávacích programech středních škol a ve vzdělávacích programech víceletých gymnázií, odpovídajících 1. ročníku SŠ a vývoj počtu žáků 1. ročníků ve vzdělávacích programech nástavbového studia a studentů vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání v letech 2001/02 až 2005/06	
3. Struktura středního a vyššího vzdělávání podle skupin oborů	13
Počty a podíly žáků a studentů nově přijatých do 1. ročníků ve skupinách vzdělávacích programů středních a vyšších odborných škol	
4. Struktura zaměstnanosti v České republice ve srovnání se zaměstnaností v členských státech Evropské unie	23
4.1 Míra zaměstnanosti v ČR ve srovnání s členskými státy Evropské unie	23
4.2 Míra zaměstnanosti podle věku v ČR ve srovnání s členskými státy EU	25
4.3 Míra zaměstnanosti podle úrovně dosaženého vzdělání v ČR ve srovnání s členskými státy Evropské unie	26
4.4 Struktura zaměstnanosti podle sektorů v ČR ve srovnání s členskými státy Evropské unie	28
5. Nezaměstnanost mladých lidí v mezinárodním měřítku	32
6. Nezaměstnanost mladých lidí v ČR	38
7. Přílohy	43

Výchozí údaje pro kap. 1 až 3 jsou převzaty z materiálů Ústavu pro informace ve vzdělávání, další pak vycházejí z údajů VŠPS Českého statistického úřadu a databází OECD a Eurostatu.

VYDAL NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

© NÚOV 2005

TISK

INFORMAČNÍ STŘEDISKO ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ NÚOV

1. Vývoj základní struktury středního a vyššího odborného vzdělávání

Vývoj vzdělanostní struktury žáků ve středním a vyšším vzdělávání je stále ve středu zájmů všech partnerů, kteří se zajímají o vzdělanost mladé populace. Jsou to především žáci a jejich rodiče, kteří usilují o správnou volbu budoucí kariéry, dále zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců a v neposlední řadě vedoucí pracovníci ve školství na všech úrovních, počínají řediteli škol v souvislosti se zaměřením vzdělávací nabídky školy a konče pracovníky MŠMT i jiných ministerstev v souvislosti se školskou politikou.

Tato publikace si neklade za úkol hodnocení současného vývoje, ale přináší vhodně uspořádané soubory dat, umožňující zainteresovaným partnerům získat jasný přehled o vývoji uvedených struktur v posledních letech. Autoři při popisu struktur nevycházejí pouze ze stupňů vzdělání daných novým školským zákonem, protože z hlediska přípravy i předpokládaného uplatnění absolventů na trhu práce není tato kategorizace¹ dostatečně rozlišující. Proto jsou v publikaci, v souladu se vzdělávací realitou, do které žáci vstupovali, i v souvislosti s předpokládanými možnostmi uplatnění, používány dále uvedené kategorie vzdělávání (jejich označení zachovává běžně známou terminologii), se snahou jednoznačně navazovat v dalším textu na terminologii vyplývající z nového školského zákona:

učební (označení: SOU-učební) - umožňující dosáhnout **středního vzdělání s výučním listem**: zahrnuje žáky, kteří byli nově přijati do 3letých a 2letých vzdělávacích programů a po absolvování získají výuční list; v této skupině jsou tedy zahrnuti i žáci dřívějších oborů učilišť, což jsou obory pro žáky s neukončeným základním vzděláním, a žáci oborů speciálních škol včetně odborných učilišť, kteří získávají výuční list,

studijní SOU (označení: SOU s MZ) - umožňující dosáhnout **středního vzdělání s maturitní zkouškou**: zahrnuje žáky, kteří byli nově přijati do vzdělávacích programů odpovídajících dřívějším studijním oborům SOU. Po absolvování získají maturitní vysvědčení, součástí jejich přípravy je i odborný výcvik, takže jsou vlastně i vyučeni, i když výuční list nedostávají, jsou tedy připraveni pro náročné dělnické práce a mají i předpoklady pro výkon nižších řídicích funkcí,

nematuritní SOŠ (označení: SOŠ bez MZ) - umožňující dosáhnout **středního vzdělání**: zahrnuje žáky, kteří byli nově přijati do 2letých vzdělávacích programů poskytujících střední vzdělání, po absolvování získají vysvědčení o závěrečné zkoušce. Jejich podíl je velmi malý.

maturitní SOŠ (označení: SOŠ s MZ) - umožňující dosáhnout **středního vzdělání s maturitní zkouškou**: zahrnuje žáky, kteří byli nově přijati do 4letých (dříve výjimečně i 5letých) vzdělávacích programů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou, po absolvování získají maturitní vysvědčení,

lyceum - umožňující dosáhnout **středního vzdělání s maturitní zkouškou**: zahrnuje žáky nově přijaté do oborů lyceí. Údaje o podílech žáků jsou uvedeny samostatně pouze v první kapitole, v dalších jsou zahrnuty mezi údaje o oborech SOŠ. Prvotním cílem oborů lyceí je připravit žáky pro studium na vysokých školách a vyšších odborných školách; oproti gymnáziím nikoli v celé šíři těchto škol, ale pro VŠ a VOŠ určitého zaměření v souladu s odbornou profilací oborů lyceí (např. technickou, ekonomickou). Lycea neposkytují odbornou kvalifikaci pro výkon povolání, ale vybrané odborné kompetence uplatnitelné na trhu práce.

gymnázium - umožňující dosáhnout **středního vzdělání s maturitní zkouškou**: jsou zde zahrnuti žáci gymnaziálního vzdělávání všech délek. Pro možnost vhodného srovnání podílů žáků procházejících středním vzděláváním nejsou započítáváni ti, kteří byli právě přijati do prvních ročníků víceletých gymnázií, ale údaje jsou vztaženy na věkovou hladinu odpovídající 1. ročníkům čtyřletého studia po absolvování základní školy. Jsou zde tedy zahrnuti všichni, kteří byli nově přijati do 1. r. čtyřletých gymnázií a ti, kteří studují ve víceletých gymnáziích ve třídách věkově odpovídajících 1. r. čtyřletého gymnázia.

¹ Nový školský zákon člení střední vzdělávání pouze podle dosahovaných stupňů vzdělání do tří kategorií: střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou. Jednoznačné označení např. dřívějších studijních oborů SOU není v rámci současné školské legislativy možné.

Od roku 1990 byl **vývoj proporcí žáků** ve vzdělávání navazujícím na základní školu **charakterizován rychlým vyrovnáním poměru podílů** žáků vstupujících do **učebních oborů a studijních oborů SOŠ**. K vyrovnání došlo v roce 1997, poté došlo vlivem korekčních snah MŠMT a školských úřadů opět ke zvyšování podílů žáků v učebních oborech a ke snižování podílů vstupujících do maturitních oborů SOŠ. Tato tendence přetrvávala až do roku 2000, kdy dochází opět k uvolnění a nastupuje opačná tendence. Po opětovném vyrovnání poměrů na hodnotě 37 % v roce 2002 se v souladu se školskou politikou MŠMT dále postupně navyšuje podíl vstupujících do maturitních oborů SOŠ. Podíl žáků procházejících **gymnaziálním vzděláváním** narostl mezi roky 1995 a 1999 z 15 % na necelých 19 %, po roce 1999 kolísá mezi 18 % a 19 %. Postupně narůstá počet žáků v oborech lyceí, v roce 2005 byla do nich přijata téměř 4 % ze žáků vstupujících do středního vzdělávání².

Podíl žáků přijímaných do **maturitních oborů zahrnujících odborný výcvik (dříve studijní obory SOU)** postupně roste od hodnot kolem 5,5 % v 90. letech až k hodnotě téměř 7 % v roce 2005. Pokles podílu žáků vstupujících do oborů poskytujících vý, později vyučených absolventů, bylo účelné vyrovnávat zvýšením počtu přijímaných do studijních oborů SOU. Žáci v rámci této přípravy absolvují i odborný výcvik, prakticky ve stejném rozsahu jako ve tříletých oborech poskytujících výuční list, a jsou připraveni jako vysoce kvalifikovaní dělníci pro náročná povolání. Rostoucí náročnost mnoha dělnických povolání i povolání ve službách často vyžaduje studium ukončené maturitou, o které i žáci mají vyšší zájem.

Podíl žáků v **oborech, které poskytují střední vzdělání**, je minimální a v posledních letech jej tvoří hlavně žáci praktické školy (více než 60 %) a sem zahrnovaní žáci společného prvního ročníku (téměř 30 %).

Vývoj počtu žáků vstupujících do jednotlivých kategorií vzdělávání přibližují obrázky 1A a 1B. **Obrázek 1A** znázorňuje **vývoj počtu žáků vstupujících do středního vzdělávání** (jsou zde zahrnuti žáci 1. ročníků středních škol a věkově odpovídajících tříd víceletých gymnázií v absolutních počtech). Protože počet žáků se v těchto letech výrazně měnil vlivem poklesu populace, je na **obrázku 1B** uveden **vývoj podílů žáků** v uvedených druzích vzdělávání. Jsou zde tedy zřejmé proporce počtu žáků procházejících uvedenými druhy vzdělávání. Tabulka s konkrétními údaji o počtech žáků a jejich podílech je uvedena dále.

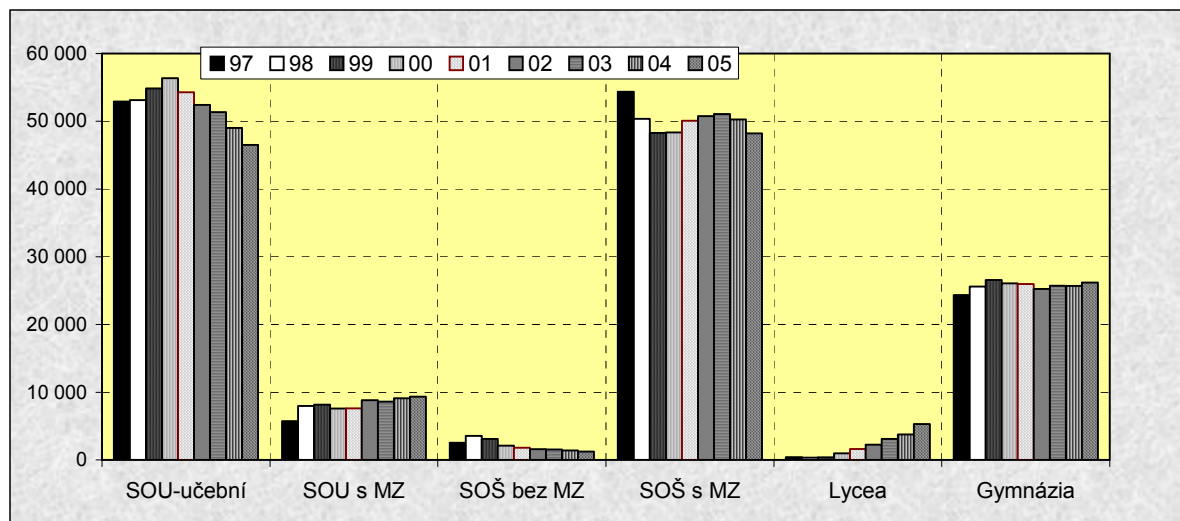
Do počtu žáků **jsou zahrnuti i žáci dříve přijímaní do speciálních škol, nyní zahrnovaní do evidence jako žáci se zdravotním postižením**. Jejich počet představuje asi 5,1 % žáků (tj. v roce 2005/06 6850 žáků); z nich 5730 vstupovalo do oborů umožňujících dosáhnout výučního listu (hlavně stavební a zemědělské obory a obory obchodu a služeb), asi 700 do základní odborné přípravy v praktické škole a asi 275 do oborů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Ve všech údajích a propočtech jsou **zahrnuti i žáci a studenti přijímaní do středního a vyššího odborného vzdělávání v soukromých školách**. Jejich počet v denním studiu je **18 323, což představuje 13,8 % přijímaných**. V oborech poskytujících výuční list to je 4076 žáků (8,8 %), ve studijních oborech SOU 965 žáků (10,3 %), ve studijních oborech poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou odborného charakteru 7983 žáků (14,9 %) a v oborech VOŠ 2597 žáků (27,2 %)

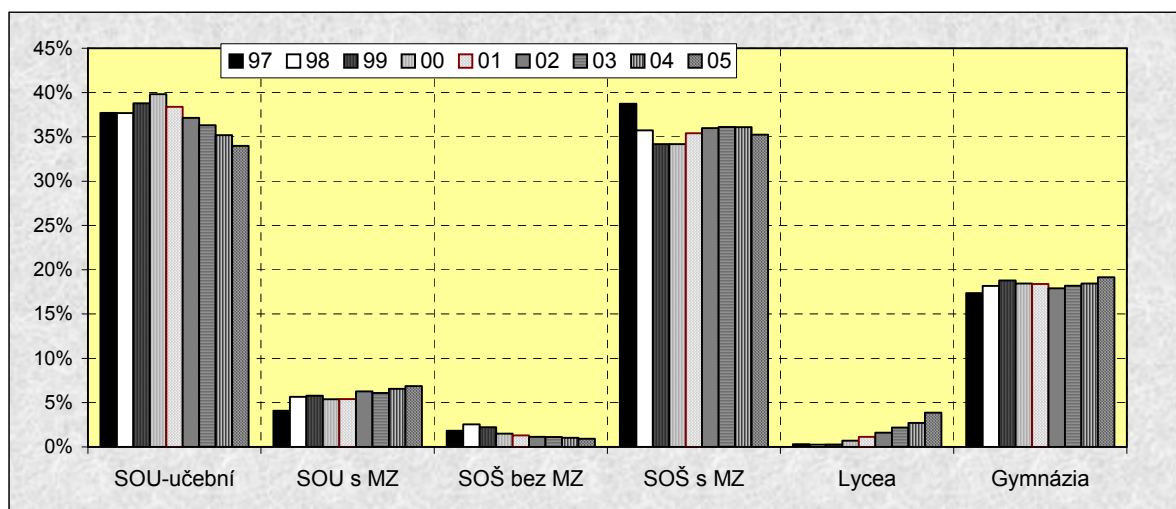
Není uveden přehled o jiných formách studia (studiu při zaměstnání), které následuje po základní škole; počet žáků v něm byl poměrně stabilní s mírným nárůstem – o desetiny procent – do roku 2004/05. V roce 2005/06 došlo k výraznému poklesu počtu přijímaných do jiných forem, pouze o 0,1 p.b. v oborech s výučním listem (z 1,5 % na 1,4 %), ale o 1,2 p.b. v maturitních oborech odborného vzdělávání (z 5,6 % na 4,4 %) počtu žáků denního studia. Údaje o studujících v jiných formách studia u nástaveb a vyšších odborných škol uvedeny jsou, protože jejich podíl je vyšší.

² V České republice převážná část populace pokračuje po ukončení základní školy ve středním vzdělávání, 6 až 8 % populačního ročníku však zůstává se základním vzděláním, a to převážně v důsledku předčasného odchodu ze vzdělávání na střední škole.

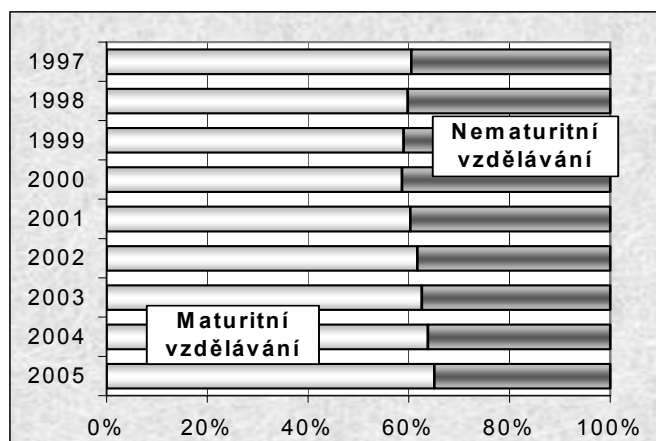
Obr. 1A Vývoj počtu žáků vstupujících do 1. ročníků oborů poskytujících střední vzdělání, střední vzdělání s maturitní zkouškou a střední vzdělání s výučním listem a do tříd víceletých gymnázií odpovídajících 1. ročníku SŠ, vč. žáků soukromých škol a žáků se zdravot. postižením

Obr. 1B Vývoj podílů žáků vstupujících do 1. ročníků oborů poskytujících střední vzdělání, střední vzdělání s maturitní zkouškou a střední vzdělání s výučním listem a do tříd víceletých gymnázií odpovídajících 1. ročníku SŠ, vč. žáků soukromých škol a žáků se zdravot. postižením

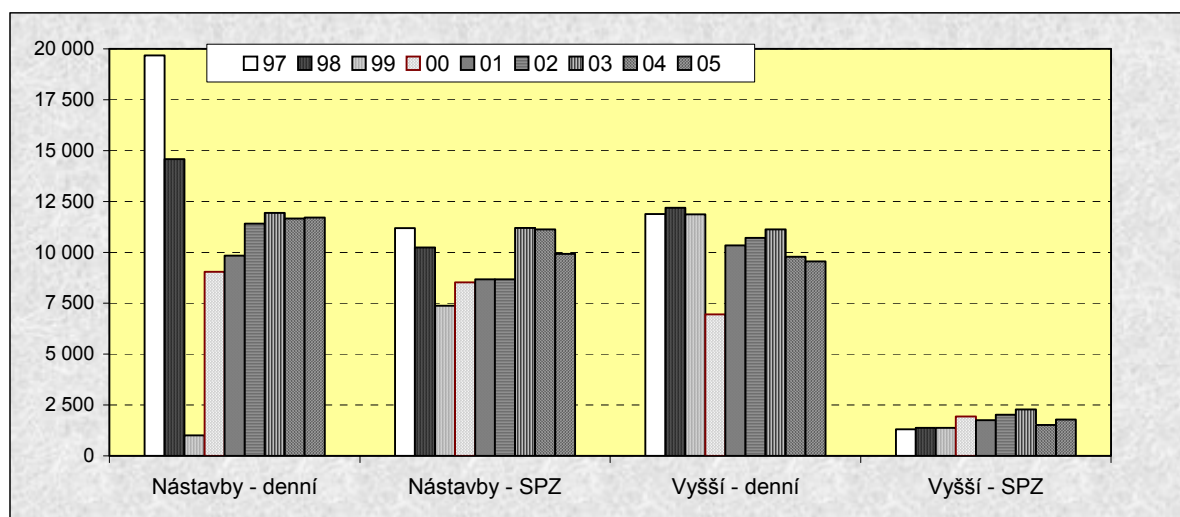
Obr. 2 Vývoj podílů žáků vstupujících do maturitního a nematuritního studia v denní formě po základní škole

Ještě výraznější vývoj se odehrál ve struktuře žáků, kteří se připravují v oborech navazujících na dříve uvedené kategorie středoškolského vzdělávání, tj. v nástavbovém a vyšším odborném vzdělávání. Protože tyto druhy nejsou ve vzájemné přímé vazbě, je na dalším obrázku (obr. 3) vyjádřen vývoj pouze v počtech žáků a studentů nově přijatých do 1. ročníků nástavbového a vyššího studia. Číselné hodnoty jsou uvedeny v tabulce T2.

Výrazné změny v počtech přijímaných žáků vykazují nástavbové studium. Zatímco v roce 1989 v denní formě toto studium neexistovalo, po roce 1993 začíná nárůst a v roce 1996 téměř polovina vyučených ihned po vyučení pokračovala ve vzdělávání v tomto studiu v denní formě. Příčin tak velkého počtu žáků v této formě studia bylo několik. Vedle snahy rodičů poskytnout svým dětem co nejvyšší úroveň vzdělání zde sehrál roli pokles zájmu o SOU. Ten vedl k poklesu počtu žáků, a tím i k ohrožení existence mnoha SOU, což bylo ještě posíleno tím, že v roce 1996 nepřicházeli téměř žádní žáci ze základních škol. Zájemem vyučujících SOU se tedy stalo získání co nejvyššího počtu absolventů k pokračování v tomto nástavbovém studiu, které obvykle probíhalo v jejich škole. Dalším důvodem velkého zájmu o toto studium byla nabídka studia v oboru „Podnikání v oboru...“, později pak "Podnikání v technických povoláních", které poskytuje žákům ekonomicky orientovanou přípravu potřebnou pro podnikání. O tento obor je mezi vyučenými velký zájem a počet žáků v oborech zaměřených na podnikání přesahuje 40 % počtu žáků vstupujících do nástaveb. Dalším důvodem rozšíření tohoto oboru je skutečnost, že v učebních oborech s malými počty žáků nelze získat dost žáků ke studiu v oborově příbuzné nástavbě. Od roku 1996 byl počet žáků přijímaných do nástavbového studia administrativně omezován, proto došlo k jeho poklesu. (Propad v roce 1999 byl ale důsledkem prodloužení základní školy v roce 1996). Následné uvolnění přineslo zvýšení počtu přijímaných žáků, v denním studiu bylo ve školním roce 2005/06 nově přijato téměř 11,7 tisíc žáků, což představuje **28 % všech vyučených v daném roce**. Skutečností ovšem je, že asi **třetina přijatých žáků toto studium nedokončí**. V této kategorii se připravuje i velký počet žáků v jiných formách studia, převážně v dálkové formě. Počet nově přijatých do této formy byl v předchozích dvou letech téměř stejný jako do denního studia, v letošním roce (2005/06) jejich počet poklesl na 10 tisíc. Z těchto žáků asi polovina studium nedokončí. **Vývoj počtu žáků v jiných formách studia je v grafickém znázornění i v tabulkách rovněž zahrnut.**

Obr. 3 Vývoj počtu žáků vstupujících do 1. ročníků nástavbového a vyššího odborného vzdělávání

SPZ - jiné formy studia, dříve nazývané studium při zaměstnání.

V počtech žáků vyššího studia nejsou zahrnuti žáci přijímaní na konzervatoře.

Propad v nástavbovém studiu v roce 1999 je způsoben tím, že přípravu ve 3letých učebních oborech ukončilo velmi málo žáků, pokles ve vyšším studiu v roce 2000 je způsobem malým počtem absolventů s maturitou v daném roce.

Tab 1: Vývoj počtu a podílů žáků vstupujících do 1. ročníků oborů poskytujících střední vzdělání, střední vzdělání s maturitní zkouškou a střední vzdělání s výučním listem a do tříd víceletých gymnázií odpovídajících 1. ročníku SŠ, vč. žáků soukromých škol a žáků se zdravot. postižením
Denní studium

30.9.	Gymnázium	Obory vzdělání SOŠ				Obory vzdělání SOU, U a OU			Celkem G+soš+sou	z toho s matur.
		s maturit.	Lycea	bez mat	celkem	učebních	s matur.	celkem		
1995	22634	54242		2226	56468	65710	7362	73072	152174	84238
1996	13140	6148	0	244	6392	12439	347	12786	32318	19635
1997	24338	54346	434	2535	57315	52906	5723	58629	140282	84841
1998	25592	50369	347	3560	54276	53112	7968	61080	140948	84276
1999	26563	48290	390	3118	51798	54841	8147	62988	141349	83390
2000	26093	48365	1000	2120	51485	56369	7605	63974	141552	83063
2001	25975	50080	1611	1813	53504	54278	7628	61906	141385	85294
2002	25226	50740	2263	1603	54606	52400	8817	61217	141049	87046
2003	25736	51086	3092	1559	55737	51338	8600	59938	141411	88514
2004	25683	50254	3767	1411	55432	49030	9117	58147	139262	88821
2005	26187	48216	5288	1243	54747	46504	9367	55871	136805	89058

Vše v % 30.9.	Gymnázium	Obory vzdělání SOŠ				Obory vzdělání SOU, U a OU			Celkem G+soš+sou	z toho s matur.
		s maturit.	z toho Lycea	bez mat	celkem	učebních	s matur.	celkem		
1995	14,87	35,64		1,46	37,11	43,18	4,84	48,02	100	55,36
1996	40,66	19,02		0,75	19,78	38,49	1,07	39,56	100	60,76
1997	17,35	38,7	0,3	1,81	40,86	37,71	4,08	41,79	100	60,48
1998	18,16	35,7	0,2	2,53	38,51	37,68	5,65	43,34	100	59,79
1999	18,79	34,2	0,3	2,21	36,65	38,80	5,76	44,56	100	59,00
2000	18,47	34,1	0,7	1,51	36,36	39,79	5,37	45,16	100	58,70
2001	18,37	35,4	1,1	1,28	37,84	38,39	5,40	43,79	100	60,30
2002	17,88	36,0	1,6	1,14	38,71	37,15	6,25	43,40	100	61,71
2003	18,20	36,1	2,2	1,10	39,41	36,30	6,08	42,39	100	62,59
2004	18,44	36,1	2,7	1,01	39,80	35,21	6,55	41,75	100	63,78
2005	19,14	35,2	3,9	0,91	40,02	33,99	6,85	40,84	100	65,10

V počtu žáků gymnázií jsou zahrnuti žáci přijatí do 1. ročníků čtyřletých gymnázií a žáci studující ve víceletých gymnáziích v ročnících odpovídajících věkově 1. r. čtyřletého gymnázia.

V roce 1996 nebyli do 1. ročníků středních škol přijímáni žáci z 8. tříd, protože přecházeli do tříd devátých a do středních škol vstupovali pouze žáci z 9. tříd. Proto je pro porovnání tento rok netypický.

Přehled o studiu při zaměstnání není uváděn, zde je v roce 2005/05 počet žáků cca 1,4 % v oborech s vyučením a 4,4 % v oborech s maturitou.

T2 Vývoj počtu žáků nově přijatých do 1. ročníků nástavbového a vyššího studia

30. IX	Nástavbové studium pro absolventy 3letých učebních oborů				Vyšší studium (bez konzervatoří)			
	SOŠ		SOU		Celkem			
	denní	SPZ	denní	SPZ	denní	SPZ	denní	SPZ
1995	1616	1345	18700	15989	20316	17334	2933	64
1996	2070	2573	27935	14405	30005	16978	9345	1213
1997	2103	3141	17582	8048	19685	11189	11881	1305
1998	1217	2480	13364	7762	14581	10242	12192	1371
1999	140	2557	871	4820	1011	7377	11876	1369
2000	894	2912	8145	5617	9039	8529	6949	1938
2001	1184	2629	8657	6044	9841	8673	10343	1754
2002	1271	2745	10141	5928	11412	8673	10709	2024
2003	1357	3533	10587	7668	11944	11201	11135	2273
2004	1252	3369	10405	7763	11657	11132	9786	1518
2005	1414	2968	10294	6955	11708	9923	9555	1786

2. Struktura středního a vyššího odborného vzdělávání v členění podle krajů

Údaje o struktuře žáků a studentů ve středním a vyšším vzdělávání jsou velice zajímavé v krajském členění. Přenesení pravomocí na kraje může vést k rozdílnému vývoji proporcí v jednotlivých druzích vzdělávání, zejména v těch krajích, které mají záměr regulovat tyto proporce především ve snaze zajistit pracovní síly pro profese, o které není ze strany žáků a jejich rodičů zájem.

Vzhledem k rozsahu údajů zde uvádíme v krajském členění pouze základní údaje o počtech a podílech žáků vstupujících do prvních ročníků, tj. hodnoty obdobné jako v souhrnných tabulkách T1 a T2. Aby bylo možné sledovat i vývoj, uvádíme tyto hodnoty za školní roky 2001/02 až 2005/06. Podrobnější údaje o struktuře přijímaných žáků a absolventů v jednotlivých krajích podle kategorií vzdělání a skupin oborů vzdělání lze získat na www.nuov.cz v rubrice „Kraje a vzdělávání“.

V grafech k vývoji vzdělanostní struktury jsou pro jednotlivé kraje uvedeny proporce žáků nově přijatých do oborů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou a střední vzdělání s výučním listem, v grafech není znázorněn vývoj podílů žáků oborech poskytujících střední vzdělání (1 % z celku).

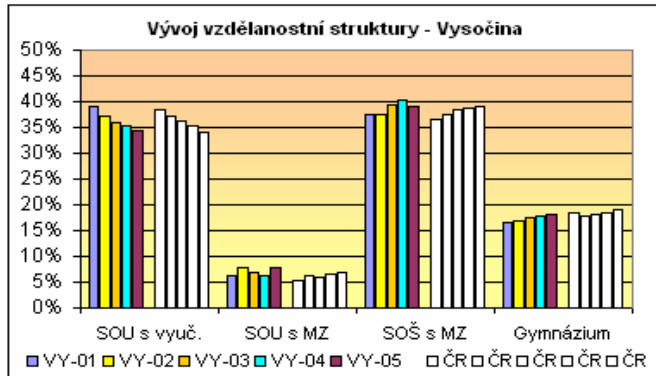
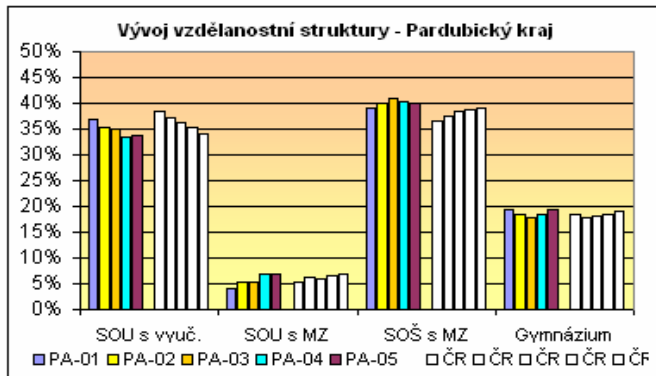
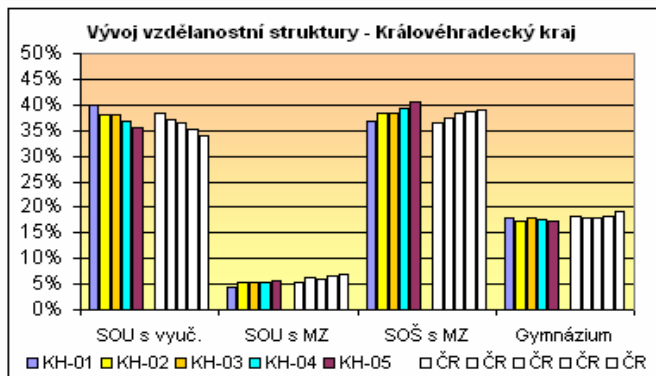
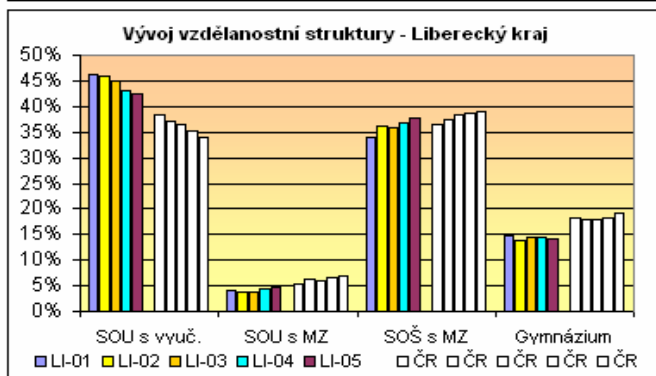
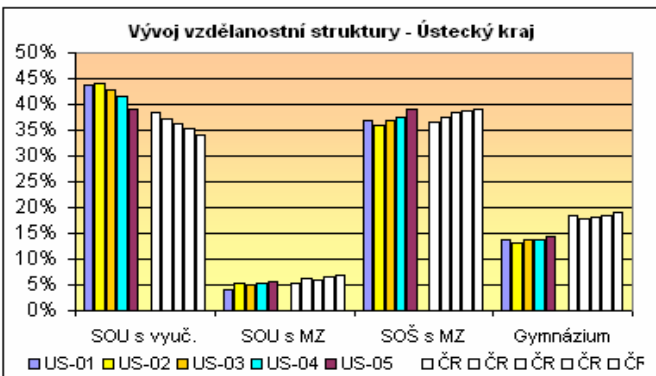
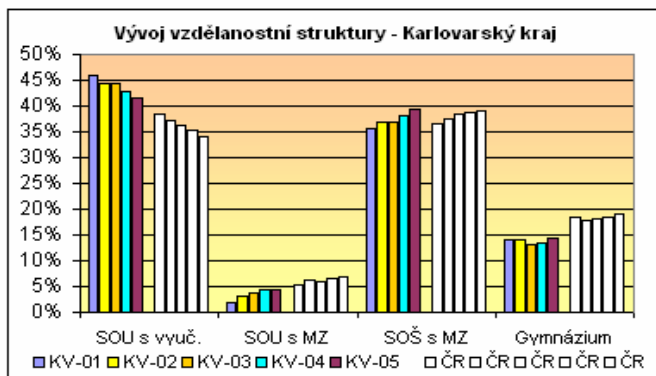
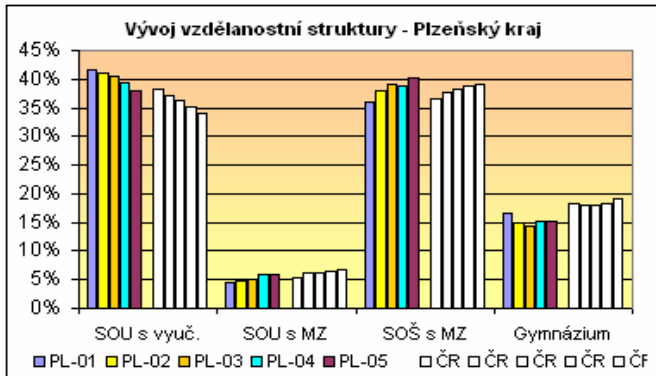
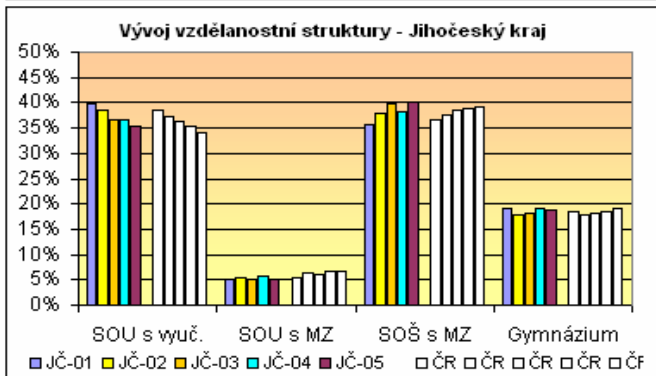
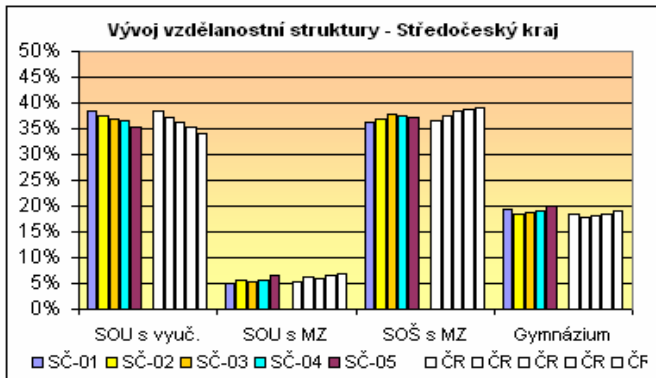
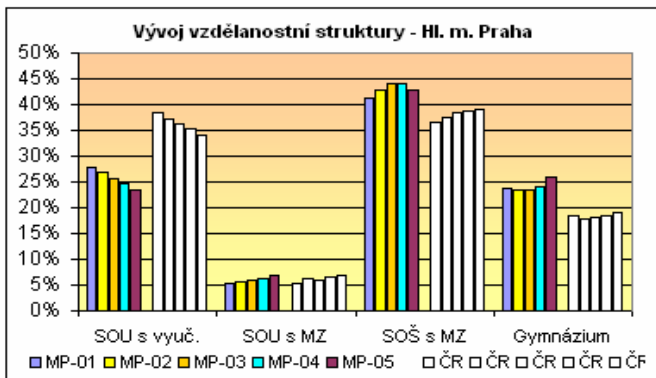
Komentování vývoje v krajích je příliš zdouhavé a ponecháváme proto na čtenáři, aby se seznámil s vývojem v krajích, o které má zájem. Pro názor jsou v každém grafu opakující se bílé sloupce, které představují průměr ČR a je zachováno stejné měřítko všech grafů. Zřejmý a logický je značně odlišný stav v Praze, zřetelný je pokles počtu přijímaných do oborů poskytujících výuční list ve všech krajích, i když z různého výchozího stavu a různým tempem, ojediněle i s případným přechodným zvýšením např. v Ústeckém a Zlínském kraji. Odlišná je situace v podílech studijních oborů kategorie L, a to jak výchozím stavem roku 2000, tak i vývojem – výrazný nárůst v Karlovarském kraji, nejdříve nárůst a později pokles v kraji Vysočina i nejnižší stav a minimální nárůst jen v posledním roce v kraji Libereckém.

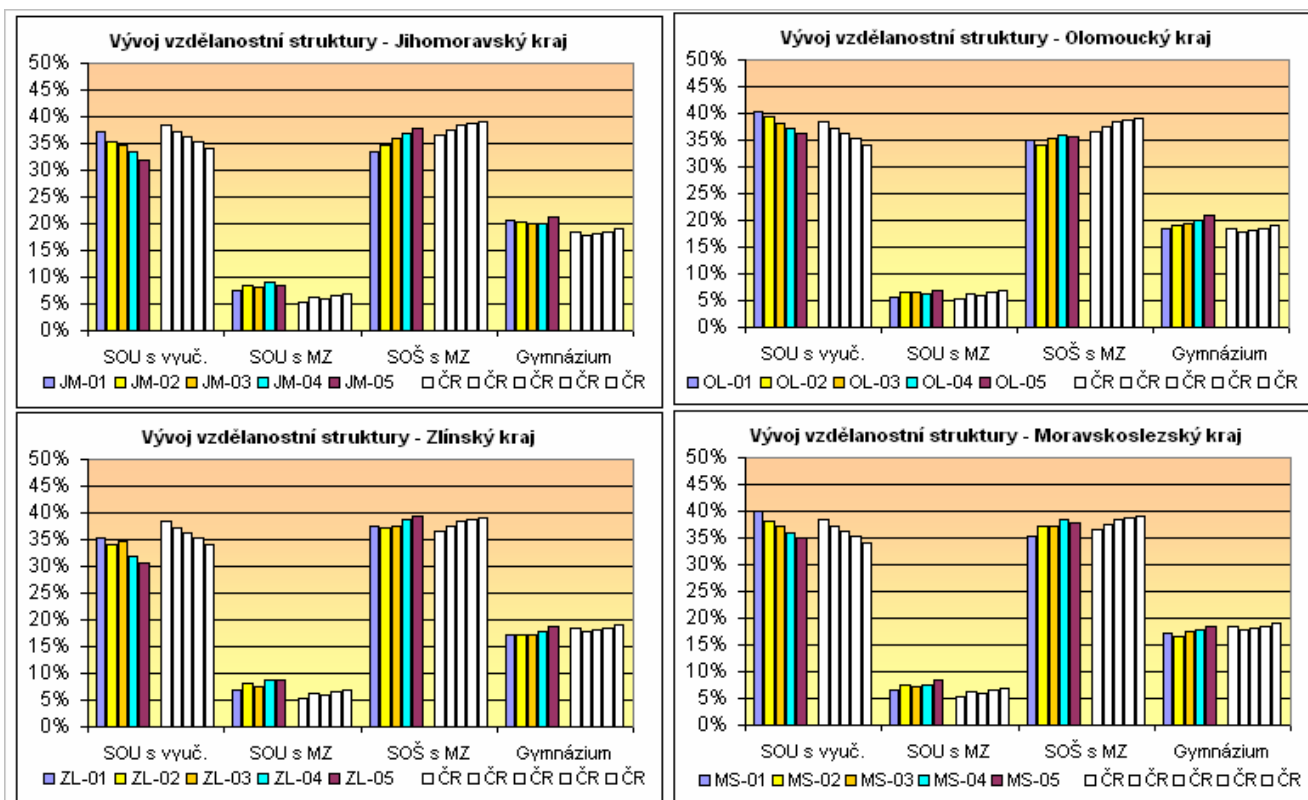
V **tabulce T3** jsou uvedeny **počty žáků** vstupujících do 1. ročníků uváděných kategorií v jednotlivých krajích, v **tabulce T4 podíly počtů žáků** vždy pro roky 2001/02 až 2005/06. Aby byl vývoj v jednotlivých krajích ještě zřetelnější, je v **tabulce T5** spočten **meziroční nárůst** v jednotlivých krajích a kategoriích vzdělávání a jsou zvýrazněny výrazné nárůsty a poklesy. Pro porovnání jsou ve všech případech uvedeny i hodnoty pro ČR.

Z porovnání uvedených hodnot můžeme zjistit některé zajímavé údaje, je však potřebné **ponechat mimo srovnání Prahu**. Gymnaziálním vzděláváním prochází největší podíl žáků v Olomouckém a Jihomoravském kraji, nejméně v Karlovarském a Libereckém (v roce 2004/05 v Ústeckém). V maturitních oborech kategorie M byl největší podíl žáků nově přijat v kraji Královéhradeckém a Jihočeském (v roce 2004/05 to byly Vysočina a Pardubický kraj), nejmenší v Olomouckém a Středočeském (v 2004/05 Libereckém) kraji, do oborů poskytujících střední vzdělání s výučním listem pak byl přijat největší podíl žáků v Libereckém a Karlovarském kraji, nejmenší ve Zlínském a Jihomoravském kraji. Ve čtveřici těchto krajů je komplementárně nejnižší a nejvyšší podíl přijímaných do oborů kategorie L/5 (vyučení s maturitou). Při sečtení kategorií E, H a L je nejvyšší podíl přijímaných v Libereckém a Ústeckém (v roce 2004/05 Karlovarském) kraji, nejmenší podíl náleží kraji Zlínskému a Pardubickému. V celkovém pohledu je přijímán do maturitních oborů nejvyšší podíl žáků v Jihomoravském a Zlínském kraji, nejnižší v Libereckém a Karlovarském.

Velice zajímavé hodnoty lze najít v tabulce T5, kde jsou uvedeny u základních kategorií vzdělání meziroční nárůsty či úbytky. Vůbec nejvyšší hodnotu meziročního poklesu lze objevit ve Zlínském kraji v poklesu podílu přijímaných do oborů poskytujících výuční list (-2,6 p. b. v roce 2004/5), nejvyšší nárůst v kraji Zlínském (3,2 p. b.) v roce 2004 jako nárůst podílu maturantů. V posledním roce 2005/06 došlo k největším změnám v Ústeckém kraji – nárůst podílu maturantů a pokles podílu vstupujících do oborů poskytujících střední vzdělání s výučním listem.

Vývoj podílů žáků nově přijatých do 1. ročníků oborů středního vzdělávání a do tříd víceletých gymnázií odpovídajících 1. r. SŠ - Kraje ČR - Denní studium - šk.r. 01/02 až 05/06

Ještě připomínáme, že v našich tabulkách a grafech sledujeme vývoj počtu a podílů žáků gymnázií ve třídách věkově odpovídajících 1. ročníku 4letých gymnázií. Proto není možné srovnávat zde uvedené údaje s jinde běžně uváděnými údaji o počtech nově přijatých do 1. ročníků, kde se počítají žáci s věkovým rozdílem dvou i čtyř let.

K rozvoji obecně odborného vzdělávání, jehož prvotním cílem je příprava žáků ke vstupu do terciárního vzdělávání, dochází i zaváděním oborů lyceí. Po mnohaletém ověřování dochází k rozšiřování této vzdělávací nabídky a její podíl už nelze považovat za zanedbatelný. Dlouhodobý záměr MŠMT předpokládá její další rozšiřování, téměř 4% podíl v celku žáků vstupujících do středního vzdělávání je potřeba brát v úvahu. Z tabulky je zřejmé, že největší rozšíření mají lycea v Moravskoslezském, Karlovarském a Zlínském kraji, nejmenší pak v Ústeckém kraji, kraji Vysočina a v Olomouckém kraji.

Vzhledem k současné podpoře vzdělávání směřujícího k přípravě žáků k terciárnímu vzdělávání ze strany MŠMT lze v dalších letech očekávat výraznější nárůst jak v gymnaziálním studiu, tak v oborech lyceí.

Počty a podíly žáků přijatých do oborů lyceí
(podíl z celkového počtu přijatých do SŠ po ZŠ)

	2004/05		2005/05	
Moravskoslezský k.	720	4,0%	956	5,4%
Karlovarský kraj	155	3,7%	208	5,2%
Zlínský kraj	295	3,4%	407	4,9%
Jihomoravský kraj	354	2,2%	739	4,8%
Královéhradecký k.	194	2,5%	289	3,9%
Plzeňský kraj	165	2,3%	271	3,9%
Liberecký kraj	112	2,0%	210	3,7%
Středočeský kraj	246	2,1%	425	3,6%
Hl.m.Praha	515	3,0%	541	3,2%
Pardubický kraj	230	3,3%	211	3,2%
Jihočeský kraj	115	1,3%	267	3,0%
Olomoucký kraj	261	2,9%	260	3,0%
Vysočina	206	3,0%	200	2,9%
Ústecký kraj	199	1,7%	304	2,6%
Česká republika	3767	2,7%	5288	3,9%

T3 Počty žáků nové přijatých do 1. ročníků oborů středního vzdělávání a do tříd víceletých gymnázií odpovídajících 1. r. SS - Kraje ČR - Denní studium - šk.r. 01/02 až 05/06

Kraj	Šk.r.	Gymnázium	Obory vzdělání SOŠ			Obory vzdělání SOU, UaOU			Celkem G+soš+sou	z toho s matur.
			s matur.	bez mat.	celk.	učebn.	s mat.	celk.		
Hl.m.Praha	01/02	4154	7227	355	7582	4887	926	5813	17549	12307
	02/03	4103	7489	176	7665	4710	987	5697	17465	12579
	03/04	4060	7631	184	7815	4441	1029	5470	17345	12720
	04/05	4120	7539	160	7699	4231	1082	5313	17132	12741
	05/06	4345	7222	203	7425	3923	1138	5061	16831	12705
Středočeský kraj	01/02	2368	4447	162	4609	4734	603	5337	12314	7418
	02/03	2213	4433	163	4596	4474	689	5163	11972	7335
	03/04	2255	4547	151	4698	4442	647	5089	12042	7449
	04/05	2257	4414	147	4561	4300	665	4965	11783	7336
	05/06	2337	4374	134	4508	4124	753	4877	11722	7464
Jihočeský kraj	01/02	1698	3196	28	3224	3559	467	4026	8948	5361
	02/03	1618	3448	24	3472	3482	491	3973	9063	5557
	03/04	1642	3627	50	3677	3341	453	3794	9113	5722
	04/05	1657	3336	45	3381	3215	489	3704	8742	5482
	05/06	1647	3539	36	3575	3114	461	3575	8797	5647
Plzeňský kraj	01/02	1167	2537	81	2618	2928	313	3241	7026	4017
	02/03	1025	2633	75	2708	2842	335	3177	6910	3993
	03/04	1023	2774	56	2830	2857	366	3223	7076	4163
	04/05	1060	2727	46	2773	2773	424	3197	7030	4211
	05/06	1063	2790	42	2832	2640	416	3056	6951	4269
Karlovarský kraj	01/02	587	1484	92	1576	1912	84	1996	4159	2155
	02/03	589	1561	65	1626	1870	133	2003	4218	2283
	03/04	556	1553	80	1633	1875	161	2036	4225	2270
	04/05	565	1603	56	1659	1807	190	1997	4221	2358
	05/06	573	1578	14	1592	1665	175	1840	4005	2326
Ústecký kraj	01/02	1632	4390	189	4579	5211	485	5696	11907	6507
	02/03	1581	4360	212	4572	5343	639	5982	12135	6580
	03/04	1646	4378	187	4565	5092	597	5689	11900	6621
	04/05	1605	4372	194	4566	4838	617	5455	11626	6594
	05/06	1684	4562	188	4750	4559	640	5199	11633	6886
Liberecký kraj	01/02	856	1984	56	2040	2706	244	2950	5846	3084
	02/03	802	2114	24	2138	2680	229	2909	5849	3145
	03/04	882	2195	57	2252	2747	228	2975	6109	3305
	04/05	824	2102	57	2159	2464	253	2717	5700	3179
	05/06	816	2150	55	2205	2425	269	2694	5715	3235
Královéhradecký k.	01/02	1387	2864	91	2955	3099	346	3445	7787	4597
	02/03	1367	3018	74	3092	2991	411	3402	7861	4796
	03/04	1376	2952	44	2996	2927	409	3336	7708	4737
	04/05	1370	3053	72	3125	2858	422	3280	7775	4845
	05/06	1281	2996	65	3061	2631	429	3060	7402	4706
Pardubický kraj	01/02	1316	2677	56	2733	2514	283	2797	6846	4276
	02/03	1264	2730	68	2798	2424	360	2784	6846	4354
	03/04	1265	2908	65	2973	2474	379	2853	7091	4552
	04/05	1261	2765	75	2840	2309	468	2777	6878	4494
	05/06	1287	2660	22	2682	2248	452	2700	6669	4399
Vysočina	01/02	1202	2704	33	2737	2824	440	3264	7203	4346
	02/03	1220	2688	37	2725	2676	562	3238	7183	4470
	03/04	1217	2740	37	2777	2491	474	2965	6959	4431
	04/05	1214	2775	35	2810	2430	420	2850	6874	4409
	05/06	1229	2665	44	2709	2346	522	2868	6806	4416
Jihomoravský kraj	01/02	3352	5413	183	5596	6022	1201	7223	16171	9966
	02/03	3236	5538	184	5722	5625	1339	6964	15922	10113
	03/04	3215	5782	161	5943	5582	1300	6882	16040	10297
	04/05	3147	5856	143	5999	5282	1426	6708	15854	10429
	05/06	3281	5886	139	6025	4927	1297	6224	15530	10464
Olomoucký kraj	01/02	1676	3160	58	3218	3645	498	4143	9037	5334
	02/03	1714	3065	65	3130	3547	597	4144	8988	5376
	03/04	1704	3113	57	3170	3364	578	3942	8816	5395
	04/05	1787	3216	58	3274	3333	572	3905	8966	5575
	05/06	1825	3080	21	3101	3143	590	3733	8659	5495
Zlínský kraj	01/02	1480	3243	286	3529	3052	584	3636	8645	5307
	02/03	1490	3254	304	3568	2970	717	3687	8735	5461
	03/04	1478	3221	278	3499	2980	653	3633	8610	5352
	04/05	1517	3317	228	3545	2741	758	3499	8561	5592
	05/06	1559	3287	211	3498	2559	740	3299	8356	5586
Moravskoslezský k	01/02	3100	6365	143	6508	7185	1154	8339	17947	10619
	02/03	3004	6672	132	6804	6874	1328	8202	18010	11004
	03/04	3170	6757	152	6909	6725	1326	8051	18130	11253
	04/05	3207	6946	95	7041	6459	1331	7790	18038	11484
	05/06	3260	6715	69	6784	6203	1485	7688	17732	11460
Česká republika	01/02	25975	51691	1813	53504	54278	7628	61906	141385	85294
	02/03	25226	53003	1603	54606	52508	8817	61325	141157	87046
	03/04	25489	54178	1559	55737	51338	8600	59938	141164	88267
	04/05	25591	54021	1411	55432	49040	9117	58157	139180	88729
	05/06	26187	53504	1243	54747	46507	9367	55874	136808	89058

T4 Podíly žáků nové přijatých do 1. ročníků oborů středního vzdělávání a do tříd víceletých gymnázií odpovídajících 1. r. SŠ - Kraje ČR - Denní studium - šk.r. 01/02 až 05/06

Kraj	Šk.r.	Gymnázium	Obory vzdělání SOŠ			Obory vzdělání SOU, UaOU			Celkem z toho	
			s matur.	bez mat.	celk.	učebn.	s mat.	celk.	G+soš+sou	s matur.
Hl.m. Praha	01/02	23,7%	41,2%	2,0%	43,2%	27,8%	5,3%	33,1%	100,0%	70,1%
	02/03	23,5%	42,9%	1,0%	43,9%	27,0%	5,7%	32,6%	100,0%	72,0%
	03/04	23,4%	44,0%	1,1%	45,1%	25,6%	5,9%	31,5%	100,0%	73,3%
	04/05	24,0%	44,0%	0,9%	44,9%	24,7%	6,3%	31,0%	100,0%	74,4%
	05/06	25,8%	42,9%	1,2%	44,1%	23,3%	6,8%	30,1%	100,0%	75,5%
Středočeský kraj	01/02	19,2%	36,1%	1,3%	37,4%	38,4%	4,9%	43,3%	100,0%	60,2%
	02/03	18,5%	37,0%	1,4%	38,4%	37,4%	5,8%	43,1%	100,0%	61,3%
	03/04	18,7%	37,8%	1,3%	39,0%	36,9%	5,4%	42,3%	100,0%	61,9%
	04/05	19,2%	37,5%	1,2%	38,7%	36,5%	5,6%	42,1%	100,0%	62,3%
	05/06	19,9%	37,3%	1,1%	38,5%	35,2%	6,4%	41,6%	100,0%	63,7%
Jihočeský kraj	01/02	19,0%	35,7%	0,3%	36,0%	39,8%	5,2%	45,0%	100,0%	59,9%
	02/03	17,9%	38,0%	0,3%	38,3%	38,4%	5,4%	43,8%	100,0%	61,3%
	03/04	18,0%	39,8%	0,5%	40,3%	36,7%	5,0%	41,6%	100,0%	62,8%
	04/05	19,0%	38,2%	0,5%	38,7%	36,8%	5,6%	42,4%	100,0%	62,7%
	05/06	18,7%	40,2%	0,4%	40,6%	35,4%	5,2%	40,6%	100,0%	64,2%
Plzeňský kraj	01/02	16,6%	36,1%	1,2%	37,3%	41,7%	4,5%	46,1%	100,0%	57,2%
	02/03	14,8%	38,1%	1,1%	39,2%	41,1%	4,8%	46,0%	100,0%	57,8%
	03/04	14,5%	39,2%	0,8%	40,0%	40,4%	5,2%	45,5%	100,0%	58,8%
	04/05	15,1%	38,8%	0,7%	39,4%	39,4%	6,0%	45,5%	100,0%	59,9%
	05/06	15,3%	40,1%	0,6%	40,7%	38,0%	6,0%	44,0%	100,0%	61,4%
Karlovarský kraj	01/02	14,1%	35,7%	2,2%	37,9%	46,0%	2,0%	48,0%	100,0%	51,8%
	02/03	14,0%	37,0%	1,5%	38,5%	44,3%	3,2%	47,5%	100,0%	54,1%
	03/04	13,2%	36,8%	1,9%	38,7%	44,4%	3,8%	48,2%	100,0%	53,7%
	04/05	13,4%	38,0%	1,3%	39,3%	42,8%	4,5%	47,3%	100,0%	55,9%
	05/06	14,3%	39,4%	0,3%	39,8%	41,6%	4,4%	45,9%	100,0%	58,1%
Ústecký kraj	01/02	13,7%	36,9%	1,6%	38,5%	43,8%	4,1%	47,8%	100,0%	54,6%
	02/03	13,0%	35,9%	1,7%	37,7%	44,0%	5,3%	49,3%	100,0%	54,2%
	03/04	13,8%	36,8%	1,6%	38,4%	42,8%	5,0%	47,8%	100,0%	55,6%
	04/05	13,8%	37,6%	1,7%	39,3%	41,6%	5,3%	46,9%	100,0%	56,7%
	05/06	14,5%	39,2%	1,6%	40,8%	39,2%	5,5%	44,7%	100,0%	59,2%
Liberecký kraj	01/02	14,6%	33,9%	1,0%	34,9%	46,3%	4,2%	50,5%	100,0%	52,8%
	02/03	13,7%	36,1%	0,4%	36,6%	45,8%	3,9%	49,7%	100,0%	53,8%
	03/04	14,4%	35,9%	0,9%	36,9%	45,0%	3,7%	48,7%	100,0%	54,1%
	04/05	14,5%	36,9%	1,0%	37,9%	43,2%	4,4%	47,7%	100,0%	55,8%
	05/06	14,3%	37,6%	1,0%	38,6%	42,4%	4,7%	47,1%	100,0%	56,6%
Královéhradecký k.	01/02	17,8%	36,8%	1,2%	37,9%	39,8%	4,4%	44,2%	100,0%	59,0%
	02/03	17,4%	38,4%	0,9%	39,3%	38,0%	5,2%	43,3%	100,0%	61,0%
	03/04	17,9%	38,3%	0,6%	38,9%	38,0%	5,3%	43,3%	100,0%	61,5%
	04/05	17,6%	39,3%	0,9%	40,2%	36,8%	5,4%	42,2%	100,0%	62,3%
	05/06	17,3%	40,5%	0,9%	41,4%	35,5%	5,8%	41,3%	100,0%	63,6%
Pardubický kraj	01/02	19,2%	39,1%	0,8%	39,9%	36,7%	4,1%	40,9%	100,0%	62,5%
	02/03	18,5%	39,9%	1,0%	40,9%	35,4%	5,3%	40,7%	100,0%	63,6%
	03/04	17,8%	41,0%	0,9%	41,9%	34,9%	5,3%	40,2%	100,0%	64,2%
	04/05	18,3%	40,2%	1,1%	41,3%	33,6%	6,8%	40,4%	100,0%	65,3%
	05/06	19,3%	39,9%	0,3%	40,2%	33,7%	6,8%	40,5%	100,0%	66,0%
Vysočina	01/02	16,7%	37,5%	0,5%	38,0%	39,2%	6,1%	45,3%	100,0%	60,3%
	02/03	17,0%	37,4%	0,5%	37,9%	37,3%	7,8%	45,1%	100,0%	62,2%
	03/04	17,5%	39,4%	0,5%	39,9%	35,8%	6,8%	42,6%	100,0%	63,7%
	04/05	17,7%	40,4%	0,5%	40,9%	35,4%	6,1%	41,5%	100,0%	64,1%
	05/06	18,1%	39,2%	0,6%	39,8%	34,5%	7,7%	42,1%	100,0%	64,9%
Jihomoravský kraj	01/02	20,7%	33,5%	1,1%	34,6%	37,2%	7,4%	44,7%	100,0%	61,6%
	02/03	20,3%	34,8%	1,2%	35,9%	35,3%	8,4%	43,7%	100,0%	63,5%
	03/04	20,0%	36,0%	1,0%	37,1%	34,8%	8,1%	42,9%	100,0%	64,2%
	04/05	19,8%	36,9%	0,9%	37,8%	33,3%	9,0%	42,3%	100,0%	65,8%
	05/06	21,1%	37,9%	0,9%	38,8%	31,7%	8,4%	40,1%	100,0%	67,4%
Olomoucký kraj	01/02	18,5%	35,0%	0,6%	35,6%	40,3%	5,5%	45,8%	100,0%	59,0%
	02/03	19,1%	34,1%	0,7%	34,8%	39,5%	6,6%	46,1%	100,0%	59,8%
	03/04	19,3%	35,3%	0,6%	36,0%	38,2%	6,6%	44,7%	100,0%	61,2%
	04/05	19,9%	35,9%	0,6%	36,5%	37,2%	6,4%	43,6%	100,0%	62,2%
	05/06	21,1%	35,6%	0,2%	35,8%	36,3%	6,8%	43,1%	100,0%	63,5%
Zlínský kraj	01/02	17,1%	37,5%	3,3%	40,8%	35,3%	6,8%	42,1%	100,0%	61,4%
	02/03	17,1%	37,3%	3,5%	40,7%	34,0%	8,2%	42,2%	100,0%	62,5%
	03/04	17,2%	37,4%	3,2%	40,6%	34,6%	7,6%	42,2%	100,0%	62,2%
	04/05	17,7%	38,7%	2,7%	41,4%	32,0%	8,9%	40,9%	100,0%	65,3%
	05/06	18,7%	39,3%	2,5%	41,9%	30,6%	8,9%	39,5%	100,0%	66,9%
Moravskoslezský k.	01/02	17,3%	35,5%	0,8%	36,3%	40,0%	6,4%	46,5%	100,0%	59,2%
	02/03	16,7%	37,0%	0,7%	37,8%	38,2%	7,4%	45,5%	100,0%	61,1%
	03/04	17,5%	37,3%	0,8%	38,1%	37,1%	7,3%	44,4%	100,0%	62,1%
	04/05	17,8%	38,5%	0,5%	39,0%	35,8%	7,4%	43,2%	100,0%	63,7%
	05/06	18,4%	37,9%	0,4%	38,3%	35,0%	8,4%	43,4%	100,0%	64,6%
Česká republika	01/02	18,4%	36,6%	1,3%	37,8%	38,4%	5,4%	43,8%	100,0%	60,3%
	02/03	17,9%	37,5%	1,1%	38,7%	37,2%	6,2%	43,4%	100,0%	61,7%
	03/04	18,1%	38,4%	1,1%	39,5%	36,4%	6,1%	42,5%	100,0%	62,5%
	04/05	18,4%	38,8%	1,0%	39,8%	35,2%	6,6%	41,8%	100,0%	63,8%
	05/06	19,1%	39,1%	0,9%	40,0%	34,0%	6,8%	40,8%	100,0%	65,1%

T5 Meziroční nárůst podílů žáků nově přijatých do 1. ročníků oborů středního vzdělávání a do tříd víceletých gymnázií odpovídajících 1. r. SS - Kraje ČR - Denní studium - šk.r. 01/02 až 05/06

Kraj	Šk.r.	Gymnázium	Obory vzdělání SOŠ		Obory vzděl. SOU, UaOU		z toho s matur.
			s maturit.	bez mat.	učebních	s matur.	
Hl.m.Praha	01/02						
	02/03	-0,2	1,7	-1,0	-0,9	0,4	1,9
	03/04	-0,1	1,1	0,1	-1,4	0,3	1,3
	04/05	0,6	0,0	-0,1	-0,9	0,4	1,0
	05/06	1,8	-1,1	0,3	-1,4	0,4	1,1
Středočeský kraj	01/02						
	02/03	-0,7	0,9	0,0	-1,1	0,9	1,0
	03/04	0,2	0,7	-0,1	-0,5	-0,4	0,6
	04/05	0,4	-0,3	0,0	-0,4	0,3	0,4
	05/06	0,8	-0,1	-0,1	-1,3	0,8	1,4
Jihočeský kraj	01/02						
	02/03	-1,1	2,3	0,0	-1,4	0,2	1,4
	03/04	0,2	1,8	0,3	-1,8	-0,4	1,5
	04/05	0,9	-1,6	0,0	0,1	0,6	-0,1
	05/06	-0,2	2,1	-0,1	-1,4	-0,4	1,5
Plzeňský kraj	01/02						
	02/03	-1,8	2,0	-0,1	-0,5	0,4	0,6
	03/04	-0,4	1,1	-0,3	-0,8	0,3	1,0
	04/05	0,6	-0,4	-0,1	-0,9	0,9	1,1
	05/06	0,2	1,3	-0,1	-1,5	0,0	1,5
Karlovarský kraj	01/02						
	02/03	-0,2	1,3	-0,7	-1,6	1,1	2,3
	03/04	-0,8	-0,3	0,4	0,0	0,7	-0,4
	04/05	0,2	1,2	-0,6	-1,6	0,7	2,1
	05/06	0,9	1,4	-1,0	-1,2	-0,1	2,2
Ústecký kraj	01/02						
	02/03	-0,7	-0,9	0,2	0,3	1,2	-0,4
	03/04	0,8	0,9	-0,2	-1,2	-0,2	1,4
	04/05	0,0	0,8	0,1	-1,2	0,3	1,1
	05/06	0,7	1,6	-0,1	-2,4	0,2	2,5
Liberecký kraj	01/02						
	02/03	-0,9	2,2	-0,5	-0,5	-0,3	1,0
	03/04	0,7	-0,2	0,5	-0,9	-0,2	0,3
	04/05	0,0	0,9	0,1	-1,7	0,7	1,7
	05/06	-0,2	0,7	0,0	-0,8	0,3	0,8
Královéhradecký k.	01/02						
	02/03	-0,4	1,6	-0,2	-1,7	0,8	2,0
	03/04	0,5	-0,1	-0,4	-0,1	0,1	0,4
	04/05	-0,2	1,0	0,4	-1,2	0,1	0,9
	05/06	-0,3	1,2	0,0	-1,2	0,4	1,3
Pardubický kraj	01/02						
	02/03	-0,8	0,8	0,2	-1,3	1,1	1,1
	03/04	-0,6	1,1	-0,1	-0,5	0,1	0,6
	04/05	0,5	-0,8	0,2	-1,3	1,5	1,1
	05/06	1,0	-0,3	-0,8	0,1	0,0	0,6
Vysočina	01/02						
	02/03	0,3	-0,1	0,1	-2,0	1,7	1,9
	03/04	0,5	2,0	0,0	-1,5	-1,0	1,4
	04/05	0,2	1,0	0,0	-0,4	-0,7	0,5
	05/06	0,4	-1,2	0,1	-0,9	1,6	0,7
Jihomoravský kraj	01/02						
	02/03	-0,4	1,3	0,0	-1,9	1,0	1,9
	03/04	-0,3	1,3	-0,2	-0,5	-0,3	0,7
	04/05	-0,2	0,9	-0,1	-1,5	0,9	1,6
	05/06	1,3	1,0	0,0	-1,6	-0,6	1,6
Olomoucký kraj	01/02						
	02/03	0,5	-0,9	0,1	-0,9	1,1	0,8
	03/04	0,3	1,2	-0,1	-1,3	-0,1	1,4
	04/05	0,6	0,6	0,0	-1,0	-0,2	1,0
	05/06	1,1	-0,3	-0,4	-0,9	0,4	1,3
Zlínský kraj	01/02						
	02/03	-0,1	-0,3	0,2	-1,3	1,5	1,1
	03/04	0,1	0,2	-0,3	0,6	-0,6	-0,4
	04/05	0,6	1,3	-0,6	-2,6	1,3	3,2
	05/06	0,9	0,6	-0,1	-1,4	0,0	1,5
Moravskoslezský k.	01/02						
	02/03	-0,6	1,6	-0,1	-1,9	0,9	1,9
	03/04	0,8	0,2	0,1	-1,1	-0,1	1,0
	04/05	0,3	1,2	-0,3	-1,3	0,1	1,6
	05/06	0,6	-0,6	-0,1	-0,8	1,0	1,0
Česká republika	01/02						
	02/03	-0,5	1,0	-0,1	-1,2	0,9	1,3
	03/04	0,2	0,8	0,0	-0,8	-0,2	0,9
	04/05	0,3	0,4	-0,1	-1,1	0,5	1,2
	05/06	0,8	0,3	-0,1	-1,2	0,3	1,3

**Zvýraznění změn:
tučné jsou uvedeny
hodnoty nárůstu
větší-rovno 1,5 p. b.**

*kurzívou a šedě
jsou uvedeny hodnoty
menší-rovno - 1,5 p. b.
tedy výrazný pokles*

Údaje o počtech žáků **nově přijatých do 1. ročníků nástavbového studia** v jednotlivých krajích obsahuje **tabulka T6**, do **vyššího odborného studia** **tabulka T7**. V obou tabulkách jsou uvedeny i hodnoty jiných forem studia (pod označením SPZ). Pro srovnávání jsou uvedeny hodnoty nárůstů mezi šk. roky 2003/04 a 2004/05 a mezi 2004/05 a 2005/06, ale jen v denním studiu. Poslední sloupec uvádí **podíl nově přijatých do nástavby z absolventů tříletých oborů** poskytujících výuční list v daném roce (T6), v tabulce T7 je pak uvedeno, jaký je **podíl nově přijatých do denní formy vyššího odborného studia z maturantů daného roku**.

V průměru přechází do nástavby 28,7 % vyučených, nejvíce vedle Prahy v krajích Olomouckém a Plzeňském. Vysoké podíly jsou i ve Středočeském, Zlínském a Jihomoravském kraji, u posledních dvou jsou i nejvyšší podíly žáků ve studijních oborech zahrnujících odborný výcvik (studijní SOU), což ukazuje na správné směřování k posilování podílu vysoce kvalifikovaných dělníků. **Výrazné omezení přístupu do nástavby je zřejmé v Královéhradeckém a Pardubickém kraji**, kde jsou v posledních dvou letech naprosto ojediněle velké meziroční poklesy počtu přijatých žáků. To vedlo k tomu, že je zde podíl vyučených přecházejících do nástavby (15,9 % a 16,1 %) nejnižší v republice s výrazným odstupem od ostatních krajů, kde podíly přijímaných přesahují 25 % vyučených.

V **oborech VOŠ** je pokles počtu nově přijatých dán sníženým zájmem uchazečů o studium, což souvisí s nárůstem nabídky bakalářského studia vysokých škol. V relaci s počtem absolventů maturitních oborů poklesl proti minulému roku podíl vstupujících do oborů VOŠ z 13,3 % na 12,6 %. Nejvyšší je tento podíl v Praze a Jihočeském kraji, nejnižší v Karlovarském a Moravskoslezském kraji.

T6 Počty žáků nově přijatých do 1. ročníků nástavbového studia pro absolventy 3letých učebních oborů

	šk.r.2001/02		šk.r.2002/03		šk.r.2003/04		šk.r.2004/05		šk.r.2005/06		Meziroční nárůst		Podíl z vyuč.
	denní	SPZ	denní	SPZ	denní	SPZ	denní	SPZ	denní	SPZ	03/04	04/05	
Hl.m.Praha	1434	1585	1576	1521	1598	1798	1534	1793	1533	1433	-4,2%	-0,1%	43,3%
Středočeský kraj	806	754	1016	757	1071	835	1172	892	1128	935	8,6%	-4,9%	31,6%
Jihočeský kraj	817	622	851	630	836	890	737	846	753	766	-13,4%	1,9%	26,6%
Plzeňský kraj	473	492	570	533	717	520	632	545	726	559	-13,4%	17,2%	32,5%
Karlovarský kraj	262	238	307	279	283	529	327	373	345	314	13,5%	4,8%	25,3%
Ústecký kraj	826	917	1049	872	999	1035	1069	973	972	934	6,5%	-10,0%	27,5%
Liberecký kraj	413	239	537	210	544	434	547	398	536	522	0,5%	-2,8%	28,5%
Královéhradecký kraj	472	398	417	373	391	554	459	437	377	451	14,8%	-18,8%	15,3%
Pardubický kraj	523	261	622	227	490	230	340	395	314	307	-44,1%	-6,6%	16,1%
Vysočina	476	413	514	357	582	658	521	771	536	538	-11,7%	1,9%	24,5%
Jihomoravský kraj	1125	899	1383	916	1478	1305	1447	1267	1370	1132	-2,1%	-6,1%	29,3%
Olomoucký kraj	650	388	608	514	805	565	817	575	1008	452	1,5%	33,2%	35,8%
Zlínský kraj	724	410	926	429	881	464	762	519	796	414	-15,6%	6,6%	31,2%
Moravskoslezský kraj	840	1057	1172	1134	1269	1384	1293	1348	1314	1166	1,9%	1,6%	25,6%
Česká republika	9841	8673	11548	8752	11944	11201	11657	11132	11708	9923	-2,5%	0,5%	28,7%

T7 Počty žáků nově přijatých do 1. ročníků vyššího studia (bez konzervatorií)

	šk.r.2001/02		šk.r.2002/03		šk.r.2003/04		šk.r.2004/05		šk.r.2005/06		Meziroční nárůst		Podíl z matur.
	denní	SPZ	denní	SPZ	denní	SPZ	denní	SPZ	denní	SPZ	03/04	04/05	
Hl.m.Praha	2269	520	2413	676	2576	706	2220	432	2076	466	-16,0%	-6,9%	19,0%
Středočeský kraj	897	335	1015	246	1003	235	762	154	713	179	-31,6%	-6,9%	10,6%
Jihočeský kraj	917	109	999	110	1090	98	868	60	958	122	-25,6%	9,4%	18,9%
Plzeňský kraj	440	107	380	34	411	36	364	37	418	89	-12,9%	12,9%	12,1%
Karlovarský kraj	133	0	99	0	56		107	0	114	20	47,7%	6,1%	6,3%
Ústecký kraj	523	76	574	60	722	173	554	41	555	43	-30,3%	0,2%	10,5%
Liberecký kraj	343	0	379	0	358		285	27	300	0	-25,6%	5,0%	11,6%
Královéhradecký kraj	431	19	501	17	535	20	408	8	446	26	-31,1%	8,5%	10,9%
Pardubický kraj	616	63	663	87	645	111	574	71	571	91	-12,4%	-0,5%	14,9%
Vysočina	803	55	835	126	849	229	803	94	549	72	-5,7%	-46,3%	14,0%
Jihomoravský kraj	1173	162	1301	344	1453	320	1179	251	1101	259	-23,2%	-7,1%	11,7%
Olomoucký kraj	454	85	381	111	449	57	438	69	516	59	-2,5%	15,1%	10,9%
Zlínský kraj	466	82	450	70	562	92	445	54	500	89	-26,3%	11,0%	10,2%
Moravskoslezský kraj	878	141	980	176	988	224	779	220	738	271	-26,8%	-5,6%	8,0%
Česká republika	10343	1754	10970	2057	11697	2301	9786	1518	9555	1786	-19,5%	-2,4%	12,6%

Meziroční nárůst - je určen v denním studiu

Podíl z - je pro šk.r. 2005/06

3. Struktura středního a vyššího vzdělávání podle skupin oborů

Na obrázcích a v tabulkách otištěných na dalších stránkách uvádíme počty žáků nově vstupujících do prvních ročníků v jednotlivých kategoriích vzdělání v letech 2000/01 až 2005/06 v členění skupin oborů podle *Klasifikace kmenových oborů vzdělání – KKO*.

V **grafickém znázornění** jsou uvedeny **počty** žáků a studentů nově přijatých do prvních ročníků oborů poskytujících střední vzdělání s výučním listem, střední vzdělání s maturitní zkouškou a všech společně v letech 2000/01 až 2005/06, dále i v nástavbovém studiu a v oborech vyššího odborného vzdělávání. V **tabulkách** (T-KK1 až T-KK3) jsou uvedeny odpovídající konkrétní **počty** žáků, dále i **podíly** jednotlivých skupin oborů vzdělání v dané kategorii vzdělání (tj. např. kolik procent žáků je nově přijato do chemických oborů ze všech nově přijatých do příslušné kategorie oborů).

V údajích o počtech a podílech nově přijatých žáků do prvních ročníků v jednotlivých skupinách oborů jsou začleněny i počty žáků soukromých škol a žáků se zdravotním postižením.

Množství hodnot v tabulkách a jejich znázornění v grafech umožňuje nejrůznějším způsobem porovnávat vývoj v jednotlivých kategoriích vzdělání a skupinách oborů. Proto uvádíme jen několik podstatných údajů o tom, kde dochází k výrazným změnám, zejména v posledním roce a ve skupinách s velkými počty žáků.

V **oborech středního vzdělávání s výučním listem** (obr. 4) je po několika letech poklesu počtu žáků ve skupině 23 Strojírenství patrné výrazné zvýšení, z tabulky T-KK1 je však zřejmé, že od roku 2000 podíl této skupiny mírně narůstá, v posledním roce je meziroční přírůstek výrazně vyšší – 1,4 p.b., tj. 8 %. Skupina zůstává druhou nejpočetnější v této kategorii. Výrazné meziroční poklesy, a to jak dlouhodobě, tak i v posledním roce vykazují skupiny 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů a 31 Textilní výroba a oděvnictví, po období výrazného nárůstu (při malém počtu žáků) v letošním roce i skupina 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství.

Nejpočetnější skupinou oborů v **maturitních oborech kategorie M** (obr. 5) zůstává trvale skupina 63 Ekonomika a administrativa, která si v posledních třech letech udržuje stabilní podíl přijímaných žáků (asi 25 %). K mírnému poklesu počtu i podílu dochází ve skupině 23 Strojírenství, zatímco ve skupině oborů 26 Elektrotechnika, výpočetní technika a telekomunikace zaznamenáváme nevelký nárůst počtu i podílu žáků. Významná skupina 53 Zdravotnictví vykazuje v posledních dvou letech pokles, v posledním roce je to dokonce 20 % přijatých žáků. Opět narostl počet žáků přijímaných do oborů lyceí, což se odráží v nárůstu ve skupině 78 Obecně odborná příprava. Největší pokles pak byl zaznamenán ve skupinách 31 Textilní výroba a oděvnictví, 29 Potravinářství a 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie

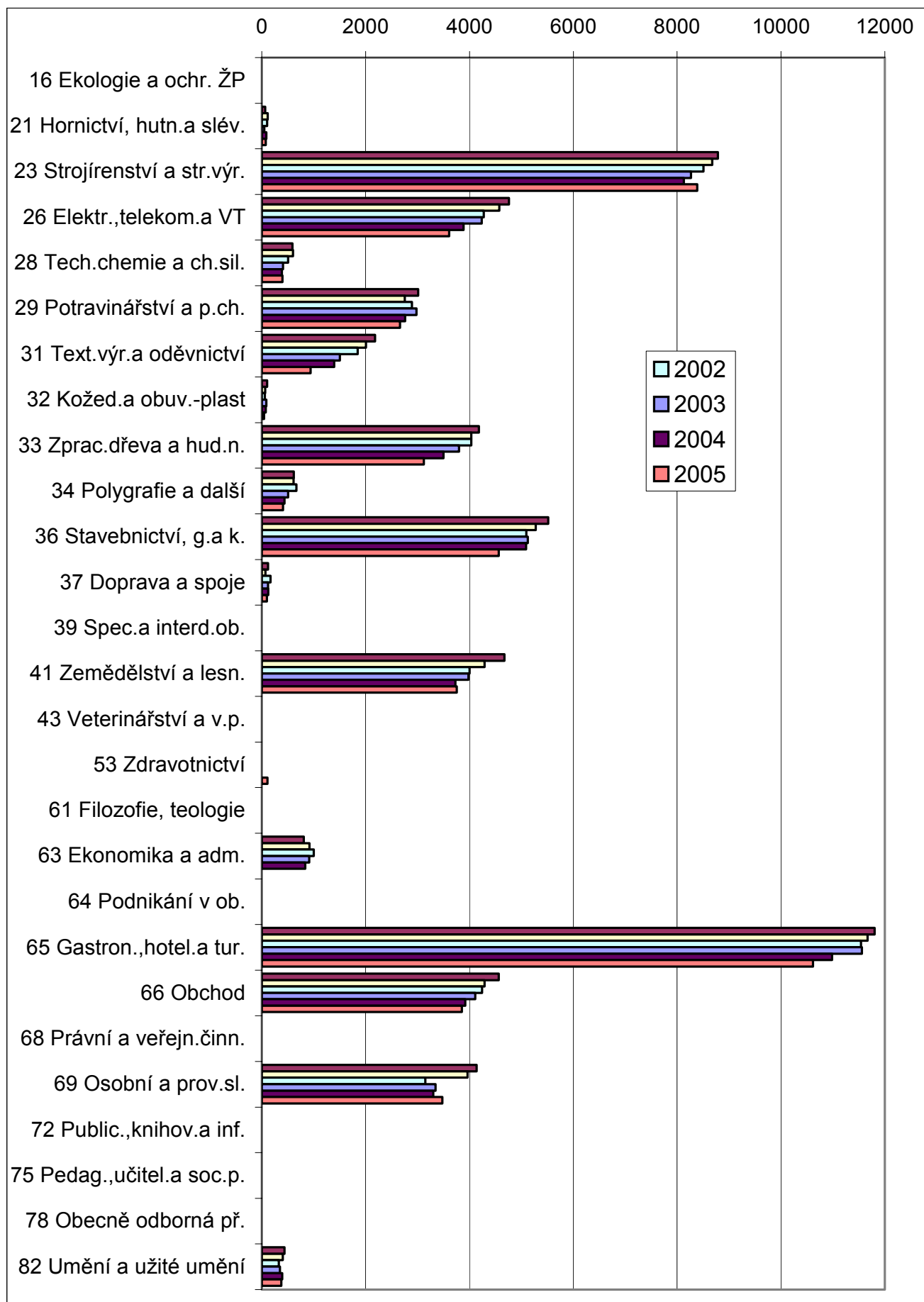
V **maturitních oborech kategorie L/0** (studijní SOU - obr. 6) došlo výraznému nárůstu ve skupině 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (70 % - jako přímý důsledek vytvoření oboru Autotronika), nárůst je i ve skupině 23 Strojírenství a strojírenská výroba (8 %), pokles zaznamenáváme ve skupině 26 Elektrotechnika (19 %) a 66 Obchod (8 %).

Vývoj souhrnu počtu žáků v těchto základních kategoriích je dobře zřetelný na součtovém grafickém znázornění na obr. 7. Významný je zde nárůst ve skupině 39 Speciální a interdisciplinární technické obory a pokles ve skupině 31 Textilní výroba a oděvnictví.

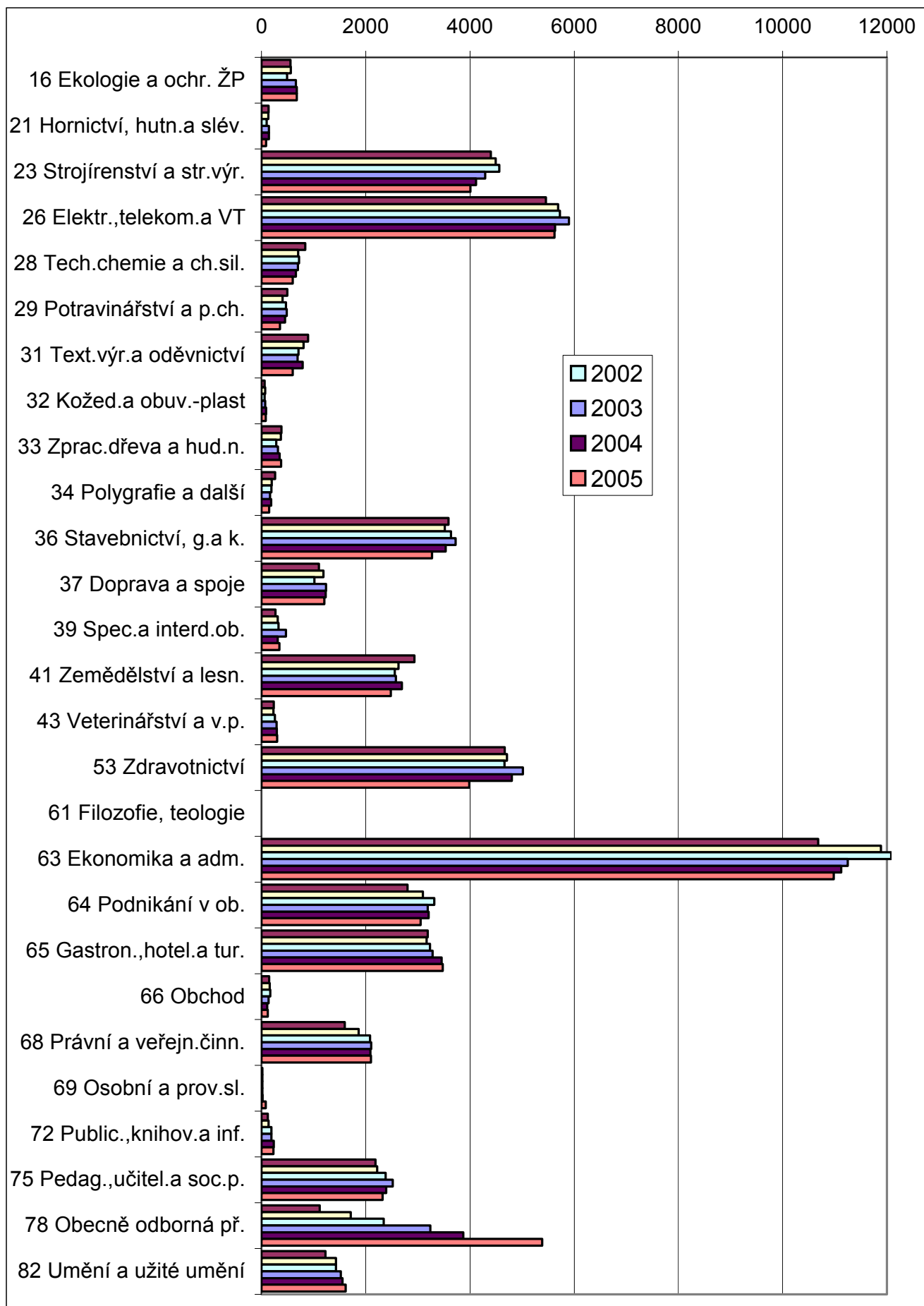
V **nástavbovém vzdělávání** (obr. 8) dochází k nárůstu v nejpočetnější skupině 64 Podnikání v oborech. Velký podíl této skupiny je ovlivněn zejména tím, že při velké rozptýlenosti výuky na mnoho SOU je to často jediná možnost, jak vytvořit dostatečně velikou třídu ze zájemců o nástavbové studium z různých oborů. Výhodou je ovšem i příprava vyučených k budoucímu podnikání a zvýšení jejich vzdělanostní úrovně. Za zmínku stojí i nárůst ve skupině 23 Strojírenství a strojírenská výroba.

Ve **vyšším odborném vzdělávání** (obr. 9) pokračuje dlouhodobý malý nárůst žáků v oborech skupin 23 Strojírenství a 37 Stavebnictví, zatímco ve skupině 26 Elektrotechnika, výpočetní technika a telekomunikace byl vystřídán meziročním poklesem. Pokles zasáhl po významném nárůstu v minulých letech i skupinu 82 Umění a užité umění. Významný nárůst v posledním roce zaznamenávají skupiny 53 Zdravotnictví a 64 Podnikání v oborech, odvětví.

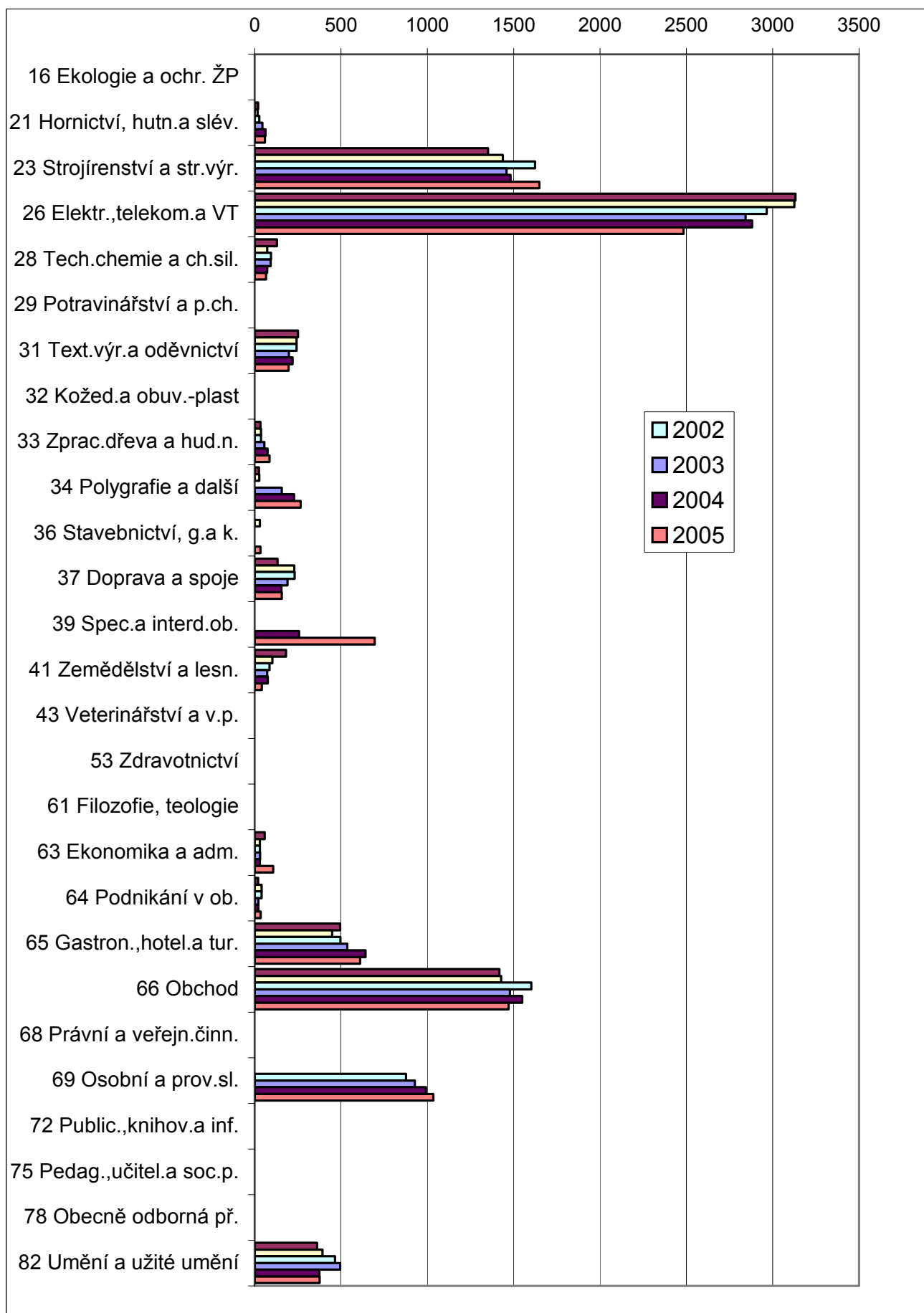
Obr. 4 Počty žáků nově přijatých do 1. roč. oborů kategorií H a E (poskytujících výuční list)

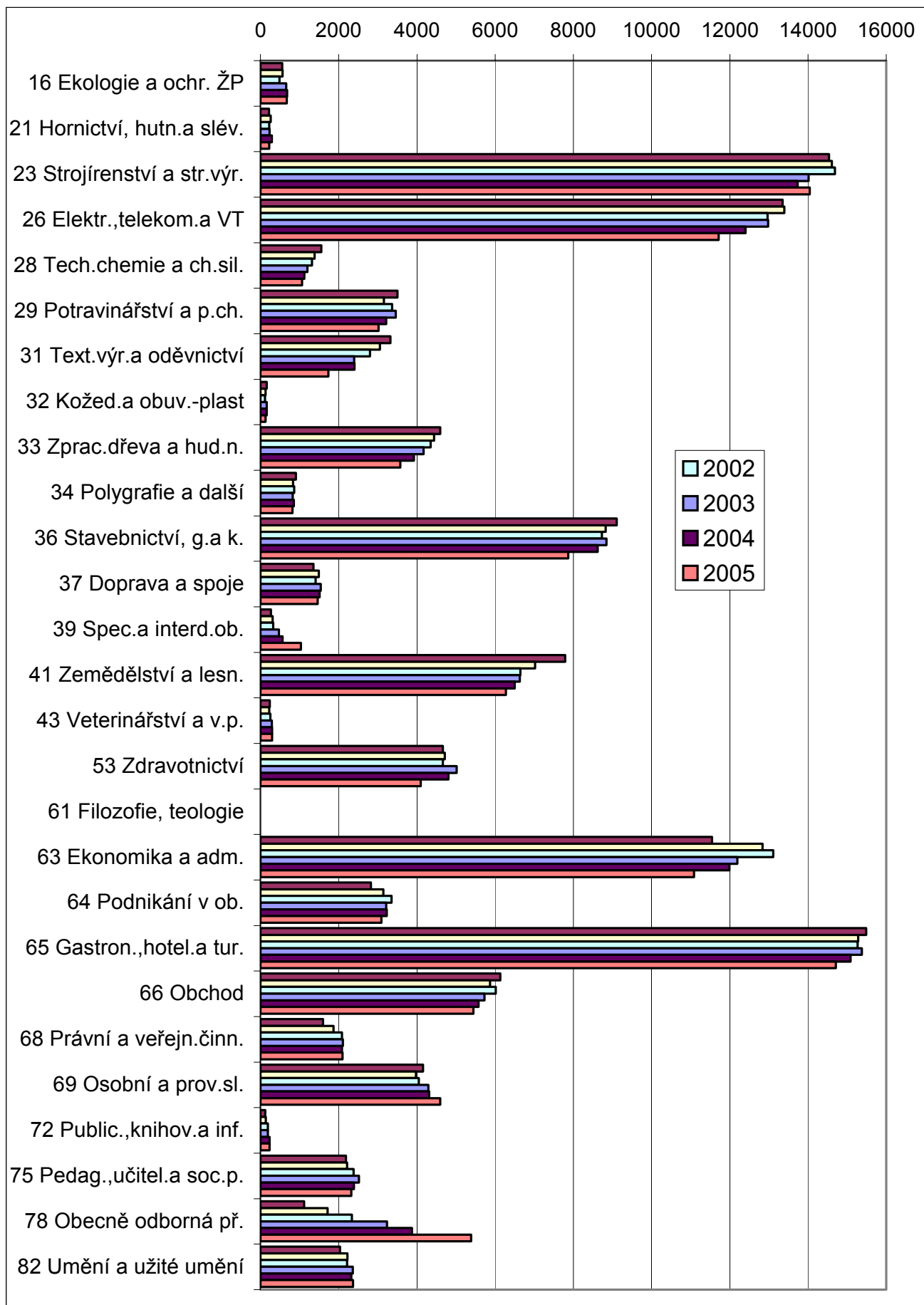
Obr. 5 Počty žáků nově přijatých do 1. roč. maturitních oborů kategorie M (SOŠ)

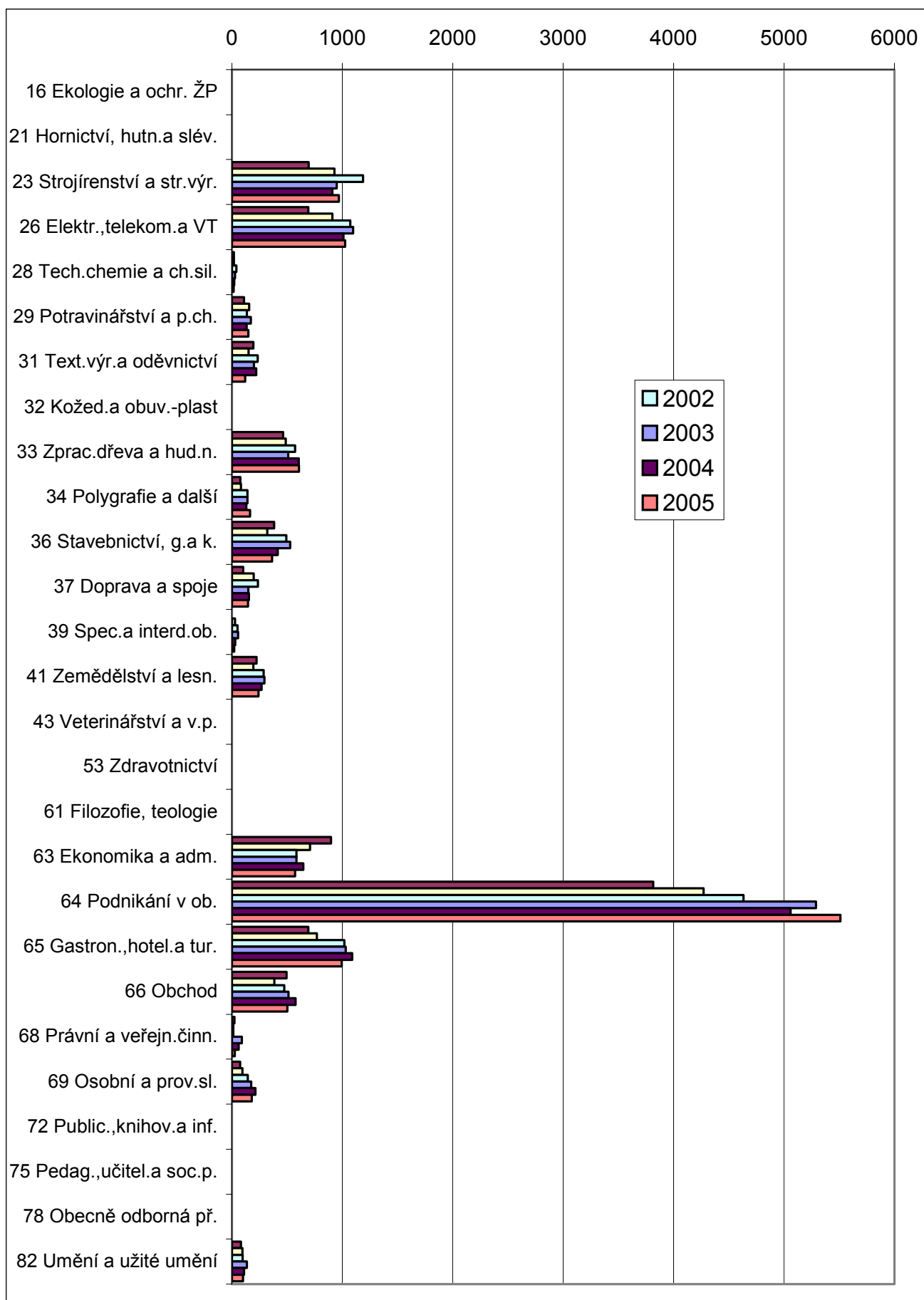
Obr. 6 Počty žáků nově přijatých do 1. roč. maturitních oborů kategorie L (studijní SOU)

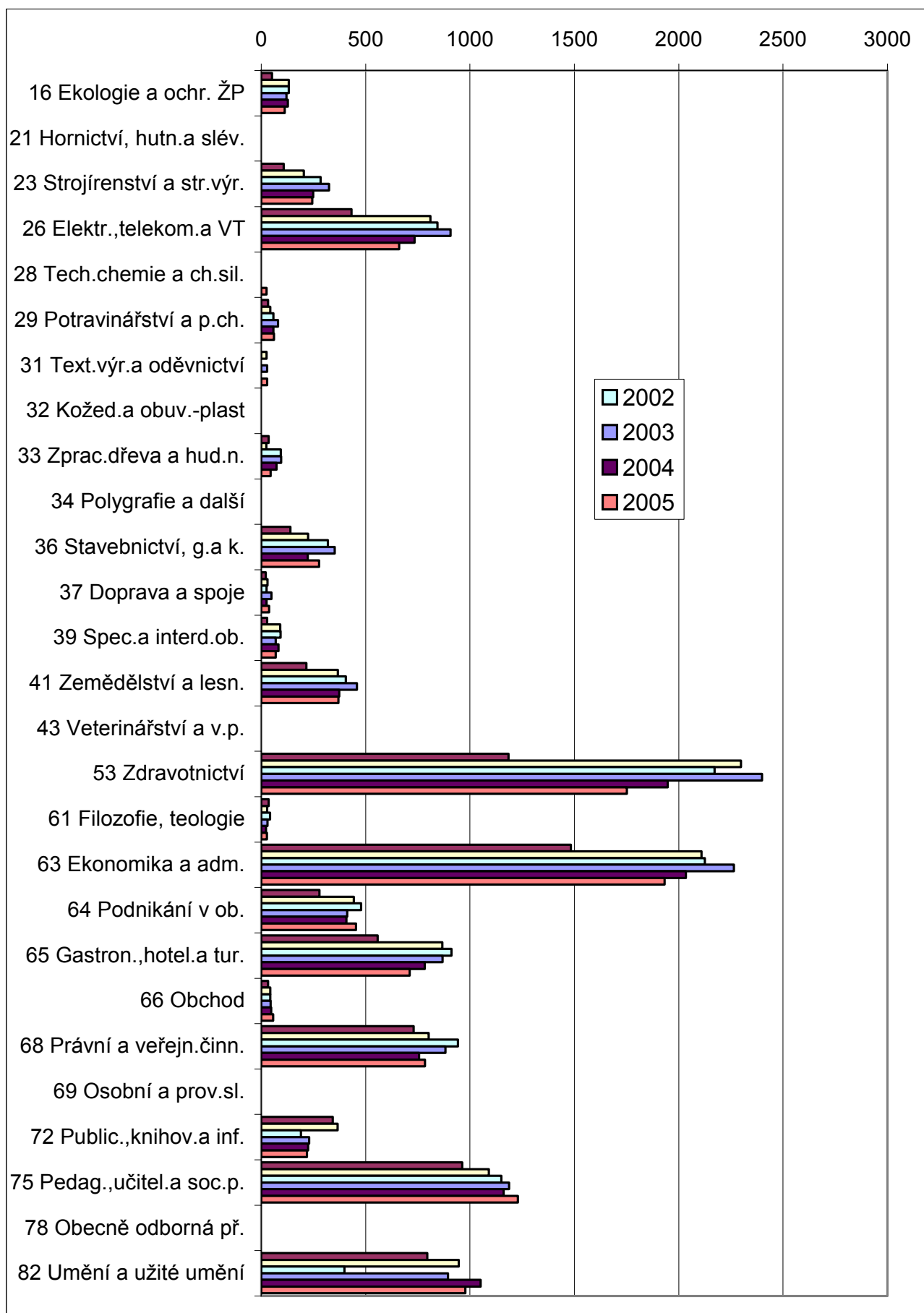
Obr. 7 Počty žáků nově přijatých do 1. roč. oborů středního vzdělávání po ZŠ

Obr. 8 Počty žáků nově přijatých do 1. roč. kategorie L/5 (nástavbové studium)

Obr. 9 Počty žáků nově přijatých do 1. roč. kategorie N (vyšší odborné vzdělávání)

T-KK1 Počty žáků nově přijatých do 1. ročníků ve skupinách oborů vzdělání

Stav k 15.10. příslušného roku

Denní studium učební obory (kategorie E a H)

Skup.ob.	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
00 Společný 1. ročník	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
21 Hornictví, hutn.a slév.	63	0,1%	113	0,2%	102	0,2%	50	0,1%	90	0,2%	75	0,2%
23 Strojírenství a str.výr.	8785	15,6%	8675	16,0%	8507	16,2%	8265	16,1%	8132	16,6%	8386	18,0%
26 Elektr.,telekom.a VT	4762	8,4%	4574	8,4%	4276	8,2%	4239	8,3%	3887	7,9%	3610	7,8%
28 Tech.chemie a ch.sil.	590	1,0%	604	1,1%	506	1,0%	409	0,8%	390	0,8%	398	0,9%
29 Potravinářství a p.ch.	3010	5,3%	2754	5,1%	2893	5,5%	2980	5,8%	2759	5,6%	2663	5,7%
31 Text.výr.a oděvnictví	2181	3,9%	2009	3,7%	1849	3,5%	1505	2,9%	1392	2,8%	938	2,0%
32 Kožed.a obuv.-plast	102	0,2%	63	0,1%	58	0,1%	90	0,2%	75	0,2%	45	0,1%
33 Zprac.dřeva a hud.a.	4184	7,4%	4036	7,4%	4036	7,7%	3801	7,4%	3498	7,1%	3120	6,7%
34 Polygrafie a další	620	1,1%	614	1,1%	669	1,3%	509	1,0%	438	0,9%	408	0,9%
36 Stavebnictví, g.a k.	5517	9,8%	5275	9,7%	5094	9,7%	5120	10,0%	5088	10,4%	4565	9,8%
37 Doprava a spoje	121	0,2%	73	0,1%	167	0,3%	121	0,2%	126	0,3%	100	0,2%
39 Spec.a interd.ob.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
41 Zemědělství a lesn.	4675	8,3%	4292	7,9%	4000	7,6%	3978	7,7%	3729	7,6%	3758	8,1%
43 Veterinářství a v.p.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
53 Zdravotnictví	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	112	0,2%
61 Filozofie, teologie	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
63 Ekonomika a adm.	807	1,4%	918	1,7%	998	1,9%	912	1,8%	837	1,7%	0	0,0%
64 Podnikání v ob.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
65 Gastron.,hotel.a tur.	11801	20,9%	11668	21,5%	11540	22,0%	11555	22,5%	10984	22,4%	10617	22,8%
66 Obchod	4565	8,1%	4289	7,9%	4245	8,1%	4111	8,0%	3918	8,0%	3854	8,3%
68 Právní a veřejn.činn.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
69 Osobní a prov.sl.	4136	7,3%	3962	7,3%	3151	6,0%	3345	6,5%	3303	6,7%	3479	7,5%
72 Public.,knihov.a inf.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
78 Obecně odborná př.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
82 Umění a užité umění	440	0,8%	402	0,7%	326	0,6%	348	0,7%	394	0,8%	379	0,8%
Celkový součet	56359	100,0%	54321	100,0%	52417	100,0%	51338	100,0%	49040	100,0%	46507	100,0%

Denní studium studijní obory SOŠ (kategorie M)

Skup.ob.	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
00 Společný 1. ročník	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	554	1,1%	564	1,1%	488	0,9%	658	1,2%	677	1,3%	674	1,3%
21 Hornictví, hutn.a slév.	137	0,3%	129	0,2%	97	0,2%	141	0,3%	140	0,3%	88	0,2%
23 Strojírenství a str.výr.	4398	8,9%	4494	8,7%	4562	8,6%	4293	7,9%	4118	7,6%	4007	7,5%
26 Elektr.,telekom.a VT	5455	11,1%	5692	11,0%	5725	10,8%	5899	10,9%	5632	10,4%	5623	10,5%
28 Tech.chemie a ch.sil.	841	1,7%	703	1,4%	719	1,4%	700	1,3%	661	1,2%	600	1,1%
29 Potravinářství a p.ch.	497	1,0%	403	0,8%	471	0,9%	484	0,9%	453	0,8%	354	0,7%
31 Text.výr.a oděvnictví	895	1,8%	807	1,6%	709	1,3%	694	1,3%	793	1,5%	602	1,1%
32 Kožed.a obuv.-plast	60	0,1%	70	0,1%	60	0,1%	71	0,1%	85	0,2%	84	0,2%
33 Zprac.dřeva a hud.a.	380	0,8%	369	0,7%	282	0,5%	316	0,6%	351	0,6%	374	0,7%
34 Polygrafie a další	261	0,5%	194	0,4%	193	0,4%	162	0,3%	186	0,3%	146	0,3%
36 Stavebnictví, g.a k.	3588	7,3%	3519	6,8%	3638	6,9%	3724	6,9%	3532	6,5%	3272	6,1%
37 Doprava a spoje	1103	2,2%	1186	2,3%	1014	1,9%	1235	2,3%	1232	2,3%	1206	2,3%
39 Spec.a interd.ob.	267	0,5%	310	0,6%	326	0,6%	467	0,9%	310	0,6%	343	0,6%
41 Zemědělství a lesn.	2934	5,9%	2628	5,1%	2558	4,8%	2579	4,8%	2695	5,0%	2478	4,6%
43 Veterinářství a v.p.	237	0,5%	228	0,4%	256	0,5%	290	0,5%	297	0,5%	300	0,6%
53 Zdravotnictví	4666	9,5%	4710	9,1%	4663	8,8%	5016	9,3%	4805	8,9%	3986	7,4%
61 Filozofie, teologie	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
63 Ekonomika a adm.	10681	21,6%	11887	23,0%	12084	22,8%	11247	20,8%	11122	20,6%	10978	20,5%
64 Podnikání v ob.	2803	5,7%	3099	6,0%	3313	6,3%	3192	5,9%	3205	5,9%	3054	5,7%
65 Gastron.,hotel.a tur.	3189	6,5%	3167	6,1%	3234	6,1%	3284	6,1%	3459	6,4%	3481	6,5%
66 Obchod	148	0,3%	156	0,3%	171	0,3%	137	0,3%	107	0,2%	119	0,2%
68 Právní a veřejn.činn.	1599	3,2%	1865	3,6%	2084	3,9%	2104	3,9%	2087	3,9%	2100	3,9%
69 Osobní a prov.sl.	17	0,0%	16	0,0%	17	0,0%	19	0,0%	23	0,0%	82	0,2%
72 Public.,knihov.a inf.	122	0,2%	138	0,3%	189	0,4%	190	0,4%	234	0,4%	230	0,4%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	2189	4,4%	2217	4,3%	2381	4,5%	2519	4,6%	2391	4,4%	2324	4,3%
78 Obecně odborná př.	1115	2,3%	1713	3,3%	2342	4,4%	3237	6,0%	3871	7,2%	5384	10,1%
82 Umění a užité umění	1229	2,5%	1430	2,8%	1427	2,7%	1520	2,8%	1555	2,9%	1615	3,0%
Celkový součet	49365	100,0%	51694	100,0%	53003	100,0%	54178	100,0%	54021	100,0%	53504	100,0%

V počtech žáků jsou uvedeni i žáci speciálních škol

T-KK2 Počty žáků nově přijatých do 1. ročníků ve skupinách oborů vzdělání

Stav k 15.10. příslušného roku

Denní studium studijní obory SOU (část kategorie L - L0)

Skup.ob.	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
00 Společný 1. ročník	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
21 Hornictví, hutn.a slév.	19	0,2%	16	0,2%	26	0,3%	44	0,5%	63	0,7%	60	0,6%
23 Strojírenství a str.vyr.	1352	17,8%	1438	18,8%	1624	18,4%	1458	17,0%	1482	16,3%	1649	17,6%
26 Elektr.,telekom.a VT	3132	41,2%	3125	40,8%	2966	33,6%	2844	33,1%	2881	31,6%	2483	26,5%
28 Tech.chemie a ch.sil.	129	1,7%	73	1,0%	94	1,1%	93	1,1%	73	0,8%	66	0,7%
29 Potravinářství a p.ch.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
31 Text.vyr.a oděvnictví	250	3,3%	242	3,2%	242	2,7%	198	2,3%	219	2,4%	197	2,1%
32 Kožed.a obuv.-plast	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
33 Zprac.dřeva a hud.a.	33	0,4%	36	0,5%	36	0,4%	56	0,7%	74	0,8%	85	0,9%
34 Polygrafie a další	25	0,3%	27	0,4%	0	0,0%	156	1,8%	228	2,5%	265	2,8%
36 Stavebnictví, g.a k.	0	0,0%	29	0,4%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	33	0,4%
37 Doprava a spoje	132	1,7%	230	3,0%	231	2,6%	189	2,2%	155	1,7%	157	1,7%
39 Spec.a interd.ob.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	258	2,8%	695	7,4%
41 Zemědělství a lesn.	182	2,4%	102	1,3%	86	1,0%	72	0,8%	76	0,8%	41	0,4%
43 Veterinářství a v.p.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
53 Zdravotnictví	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
61 Filozofie, teologie	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
63 Ekonomika a adm.	57	0,7%	29	0,4%	30	0,3%	31	0,4%	30	0,3%	107	1,1%
64 Podnikání v ob.	20	0,3%	40	0,5%	40	0,5%	21	0,2%	22	0,2%	35	0,4%
65 Gastron.,hotel.a tur.	495	6,5%	449	5,9%	497	5,6%	536	6,2%	642	7,0%	611	6,5%
66 Obchod	1417	18,6%	1428	18,6%	1603	18,2%	1479	17,2%	1549	17,0%	1471	15,7%
68 Právní a vefejn.činn.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
69 Osobní a prov.sl.	0	0,0%	0	0,0%	877	9,9%	928	10,8%	991	10,9%	1035	11,0%
72 Public.,knihov.a inf.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
78 Obecně odborná př.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
82 Umění a užité umění	362	4,8%	393	5,1%	465	5,3%	495	5,8%	374	4,1%	377	4,0%
Celkový součet	7605	100,0%	7657	100,0%	8817	100,0%	8600	100,0%	9117	100,0%	9367	100,0%

Denní studium obory SŠ pro absolv. zákl. školy (E,H,M,L0)

Skup.ob.	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
00 Společný 1. ročník	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	554	0,5%	564	0,5%	488	0,4%	658	0,6%	677	0,6%	674	0,6%
21 Hornictví, hutn.a slév.	219	0,2%	258	0,2%	225	0,2%	235	0,2%	293	0,3%	223	0,2%
23 Strojírenství a str.vyr.	14535	12,8%	14607	12,9%	14693	12,9%	14016	12,3%	13732	12,2%	14042	12,8%
26 Elektr.,telekom.a VT	13349	11,8%	13391	11,8%	12967	11,4%	12982	11,4%	12400	11,1%	11716	10,7%
28 Tech.chemie a ch.sil.	1560	1,4%	1380	1,2%	1319	1,2%	1202	1,1%	1124	1,0%	1064	1,0%
29 Potravinářství a p.ch.	3507	3,1%	3157	2,8%	3364	2,9%	3464	3,0%	3212	2,9%	3017	2,8%
31 Text.vyr.a oděvnictví	3326	2,9%	3058	2,7%	2800	2,5%	2397	2,1%	2404	2,1%	1737	1,6%
32 Kožed.a obuv.-plast	162	0,1%	133	0,1%	118	0,1%	161	0,1%	160	0,1%	129	0,1%
33 Zprac.dřeva a hud.a.	4597	4,1%	4441	3,9%	4354	3,8%	4173	3,7%	3923	3,5%	3579	3,3%
34 Polygrafie a další	906	0,8%	835	0,7%	862	0,8%	827	0,7%	852	0,8%	819	0,7%
36 Stavebnictví, g.a k.	9105	8,0%	8823	7,8%	8732	7,6%	8844	7,8%	8620	7,7%	7870	7,2%
37 Doprava a spoje	1356	1,2%	1489	1,3%	1412	1,2%	1545	1,4%	1513	1,3%	1463	1,3%
39 Spec.a interd.ob.	267	0,2%	310	0,3%	326	0,3%	467	0,4%	568	0,5%	1038	0,9%
41 Zemědělství a lesn.	7791	6,9%	7022	6,2%	6644	5,8%	6629	5,8%	6500	5,8%	6277	5,7%
43 Veterinářství a v.p.	237	0,2%	228	0,2%	256	0,2%	290	0,3%	297	0,3%	300	0,3%
53 Zdravotnictví	4666	4,1%	4710	4,1%	4663	4,1%	5016	4,4%	4805	4,3%	4098	3,7%
61 Filozofie, teologie	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
63 Ekonomika a adm.	11545	10,2%	12834	11,3%	13112	11,5%	12190	10,7%	11989	10,7%	11085	10,1%
64 Podnikání v ob.	2823	2,5%	3139	2,8%	3353	2,9%	3213	2,8%	3227	2,9%	3089	2,8%
65 Gastron.,hotel.a tur.	15485	13,7%	15284	13,4%	15271	13,4%	15375	13,5%	15085	13,4%	14709	13,4%
66 Obchod	6130	5,4%	5873	5,2%	6019	5,3%	5727	5,0%	5574	5,0%	5444	5,0%
68 Právní a vefejn.činn.	1599	1,4%	1865	1,6%	2084	1,8%	2104	1,8%	2087	1,9%	2100	1,9%
69 Osobní a prov.sl.	4153	3,7%	3978	3,5%	4045	3,5%	4292	3,8%	4317	3,8%	4596	4,2%
72 Public.,knihov.a inf.	122	0,1%	138	0,1%	189	0,2%	190	0,2%	234	0,2%	230	0,2%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	2189	1,9%	2217	2,0%	2381	2,1%	2519	2,2%	2391	2,1%	2324	2,1%
78 Obecně odborná př.	1115	1,0%	1713	1,5%	2342	2,1%	3237	2,8%	3871	3,5%	5384	4,9%
82 Umění a užité umění	2031	1,8%	2225	2,0%	2218	1,9%	2363	2,1%	2323	2,1%	2371	2,2%
Celkový součet	113329	100,0%	113672	100,0%	114237	100,0%	114116	100,0%	112178	100,0%	109378	100,0%

V počtech žáků jsou uvedeni i žáci speciálních škol

Nejsou zahrnuti žáci ve studiu při zaměstnání a žáci nástavbového studia pro absolventy 3letých učebních oborů

T-KK3 Počty žáků nově přijatých do 1. ročníků ve skupinách oborů vzdělání

Stav k 15.10. příslušného roku

Denní studium nastavbové studium pro abs. 3I. UO (část L)

Skup.ob.	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
00 Společný 1. ročník	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
21 Hornictví, hutn.a slév.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
23 Strojírenství a str.výr.	695	7,7%	927	9,5%	1187	10,4%	948	7,9%	911	7,8%	968	8,3%
26 Elektr.,telekom.a VT	693	7,7%	909	9,3%	1072	9,4%	1097	9,2%	1010	8,7%	1026	8,8%
28 Tech.chemie a ch.sil.	18	0,2%	18	0,2%	40	0,4%	28	0,2%	21	0,2%	16	0,1%
29 Potravinářství a p.ch.	110	1,2%	157	1,6%	136	1,2%	171	1,4%	133	1,1%	149	1,3%
31 Text.výr.a oděvnictví	194	2,1%	150	1,5%	233	2,0%	200	1,7%	221	1,9%	120	1,0%
32 Kožed.a obuv.-plast	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
33 Zprac.dřeva a hud.a.	465	5,1%	487	5,0%	573	5,0%	511	4,3%	605	5,2%	607	5,2%
34 Polygrafie a další	78	0,9%	83	0,8%	142	1,2%	142	1,2%	130	1,1%	163	1,4%
36 Stavebnictví, g.a k.	382	4,2%	320	3,3%	493	4,3%	529	4,4%	415	3,6%	364	3,1%
37 Doprava a spoje	102	1,1%	198	2,0%	235	2,1%	149	1,2%	153	1,3%	145	1,2%
39 Spec.a interd.ob.	0	0,0%	28	0,3%	51	0,4%	56	0,5%	30	0,3%	21	0,2%
41 Zemědělství a lesn.	222	2,5%	196	2,0%	286	2,5%	296	2,5%	269	2,3%	241	2,1%
43 Veterinářství a v.p.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
53 Zdravotnictví	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
61 Filozofie, teologie	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
63 Ekonomika a adm.	898	9,9%	708	7,2%	585	5,1%	584	4,9%	647	5,6%	573	4,9%
64 Podnikání v ob.	3815	42,2%	4272	43,6%	4633	40,6%	5289	44,3%	5058	43,4%	5511	47,1%
65 Gastron.,hotel.a tur.	693	7,7%	768	7,8%	1018	8,9%	1031	8,6%	1090	9,4%	996	8,5%
66 Obchod	496	5,5%	385	3,9%	474	4,2%	512	4,3%	577	4,9%	503	4,3%
68 Právní a veřejn.činn.	23	0,3%	12	0,1%	14	0,1%	91	0,8%	62	0,5%	26	0,2%
69 Osobní a prov.sl.	74	0,8%	96	1,0%	143	1,3%	175	1,5%	214	1,8%	180	1,5%
72 Public.,knihov.a inf.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
78 Obecně odborná př.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
82 Umění a užité umění	81	0,9%	95	1,0%	97	0,8%	135	1,1%	111	1,0%	99	0,8%
Celkový součet	9039	100,0%	9809	100,0%	11412	100,0%	11944	100,0%	11657	100,0%	11708	100,0%

Denní studium obory VOŠ (N)

Skup.ob.	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
00 Společný 1. ročník	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	52	0,7%	132	1,2%	132	1,2%	121	1,0%	128	1,2%	113	1,1%
21 Hornictví, hutn.a slév.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
23 Strojírenství a str.výr.	108	1,4%	204	1,9%	284	2,5%	325	2,8%	249	2,4%	245	2,4%
26 Elektr.,telekom.a VT	433	5,8%	810	7,4%	844	7,5%	907	7,8%	735	7,1%	661	6,6%
28 Tech.chemie a ch.sil.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	26	0,3%
29 Potravinářství a p.ch.	33	0,4%	43	0,4%	59	0,5%	80	0,7%	58	0,6%	61	0,6%
31 Text.výr.a oděvnictví	0	0,0%	26	0,2%	0	0,0%	28	0,2%	0	0,0%	28	0,3%
32 Kožed.a obuv.-plast	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
33 Zprac.dřeva a hud.a.	35	0,5%	25	0,2%	94	0,8%	95	0,8%	74	0,7%	45	0,4%
34 Polygrafie a další	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
36 Stavebnictví, g.a k.	140	1,9%	225	2,1%	320	2,8%	352	3,0%	223	2,1%	277	2,7%
37 Doprava a spoje	22	0,3%	30	0,3%	26	0,2%	49	0,4%	26	0,3%	38	0,4%
39 Spec.a interd.ob.	29	0,4%	91	0,8%	92	0,8%	69	0,6%	83	0,8%	70	0,7%
41 Zemědělství a lesn.	216	2,9%	367	3,4%	405	3,6%	458	3,9%	374	3,6%	370	3,7%
43 Veterinářství a v.p.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
53 Zdravotnictví	1185	15,9%	2298	21,0%	2172	19,2%	2399	20,5%	1948	18,8%	1752	17,4%
61 Filozofie, teologie	36	0,5%	29	0,3%	42	0,4%	30	0,3%	23	0,2%	27	0,3%
63 Ekonomika a adm.	1484	19,9%	2109	19,3%	2125	18,8%	2264	19,4%	2035	19,6%	1932	19,2%
64 Podnikání v ob.	279	3,7%	444	4,1%	479	4,2%	412	3,5%	408	3,9%	454	4,5%
65 Gastron.,hotel.a tur.	558	7,5%	867	7,9%	911	8,0%	869	7,4%	783	7,5%	711	7,1%
66 Obchod	33	0,4%	43	0,4%	43	0,4%	45	0,4%	47	0,5%	57	0,6%
68 Právní a veřejn.činn.	730	9,8%	802	7,3%	942	8,3%	882	7,5%	756	7,3%	785	7,8%
69 Osobní a prov.sl.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
72 Public.,knihov.a inf.	343	4,6%	366	3,3%	190	1,7%	230	2,0%	224	2,2%	219	2,2%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	963	12,9%	1090	10,0%	1151	10,2%	1187	10,1%	1161	11,2%	1230	12,2%
78 Obecně odborná př.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
82 Umění a užité umění	796	10,6%	947	8,6%	1006	8,9%	895	7,7%	1051	10,1%	978	9,7%
Celkový součet	7475	100,0%	10948	100,0%	11317	100,0%	11697	100,0%	10386	100,0%	10079	100,0%

Ve studiu VOŠ jsou zahrnuti i žáci vyššího studia na konzervatoři

Nejsou zahrnuti žáci ve studiu při zaměstnání

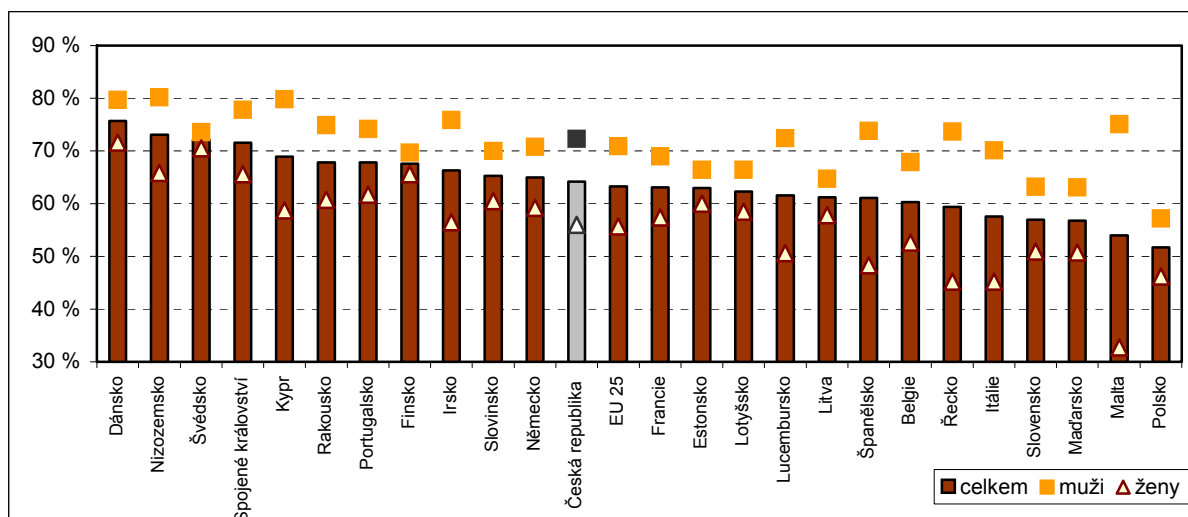
4. Struktura zaměstnanosti v České republice ve srovnání se zaměstnaností v členských státech Evropské unie

4.1 Míra zaměstnanosti v ČR ve srovnání s členskými státy Evropské unie

Míra zaměstnanosti představuje podíl zaměstnaných osob ve věku 15-64 let na celkovém počtu osob v dané věkové skupině. **Nízká míra zaměstnanosti představuje nejen nevyužívání ekonomického potenciálu dané země, ale též znamená náklady v podobě dodatečných výdajů na sociální zabezpečení.** Pokud se míra zaměstnanosti zvyšuje, ukazuje to na schopnost ekonomiky generovat pracovní místa a zlepšovat tak situaci na trhu práce. V detailnějším pohledu je pak nutné analyzovat typ nových pracovních míst.

Míra zaměstnanosti v členských státech Evropské unie se pohybuje v rozmezí od 76 % v Dánsku po 52 % v Polsku (Obr. 10). Česká republika s podílem zaměstnaných osob na úrovni 64 % je mírně nad průměrem Evropské unie (63 %). Z nově přistoupičských zemí do EU je na tom lépe než Česká republika jenom Kypr (69 %) a Slovinsko (65%). Ostatní země z postkomunistických zemí mají nižší míru zaměstnanosti. Slovensko, Maďarsko, Malta i Polsko jsou na samém konci po srovnání s úrovní ostatních zemí EU 25. Naopak na špici se ocitlo Dánsko, za ním Nizozemsko, Švédsko a Velká Británie – všechny s mírou zaměstnanosti nad 70 %. Na úroveň míry zaměstnanosti má vliv míra nezaměstnanosti, úroveň ekonomické neaktivity, tj. počet nezaměstnaných, počet lidí pokračujících ve vzdělávání, počet žen na mateřské dovolené, invalidní důchodci atd. Vysokou mírou nezaměstnanosti ve srovnání s průměrem EU (8 %) mělo v daném roce Polsko (19 %) a Slovensko (18 %), což je hlavním důvodem jejich nízké míry zaměstnanosti. Na Maltě je důvodem zejména nízká míra zaměstnanosti žen.

Obr. 10 Míra zaměstnanosti, tj. podílu počtu zaměstnaných osob ve věku 15 až 64 let na celkové populaci v dané věkové skupině (% , 2004)

Pramen: ČSÚ

V České republice je úroveň míry zaměstnanosti žen na poměrně nízké úrovni, až v druhé polovině pořadí. Úroveň zaměstnanosti žen se liší i podle kulturních zvyklostí. Nejvýraznější rozdíly mezi zaměstnaností žen a mužů jsou na Maltě, kde je i nejnižší úroveň zaměstnanosti žen. Nízká úroveň zaměstnanosti žen je i v dalších zemích jižní Evropy – v Řecku a Itálii. Naopak vysoká míra zaměstnanosti žen je v zemích severní Evropy – Dánsku, Švédsku, Nizozemsku, Velké Británii a ve Finsku. V severských krajinách (Švédsku a Finsku) je i velice nízký rozdíl mezi zaměstnaností žen a mužů (u zmiňovaných zemí tento rozdíl činí 3-4 p. b.) na rozdíl od jižních zemí (na Maltě – rozdíl až 42 p. b., v Řecku, Itálii i Španělsku). K severským zemím s nízkými rozdíly mezi mírou zaměstnanosti žen a mužů je nutné zařadit i pobaltské země (Estonsko, Litvu i Lotyšsko). Ostatní země z bývalého postkomunistického bloku mají rozdíly mezi zaměstnaností žen a mužů relativně nízké (9 - 12 p. b.).

Česká republika je na tom z bývalých postkomunistických zemí nejhůře – rozdílem 16 procentních bodů mezi mírou zaměstnanosti mužů a žen (je ale těsně nad úrovní průměru EU 25). Způsobeno to je zejména politikou zaměstnanosti a podmínkami na trhu práce, tj. malý počet pracovních míst na částečný úvazek (které častěji využívají ženy), délka a výše placené mateřské dovolené, počet žen v domácnosti atd.

Vývoj míry zaměstnanosti měl v České republice ve druhé polovině devadesátých let klesající tendenci, v posledních 5 letech pořád mírně klesá (Tab. 8). Do budoucna se očekává spíše stagnace. Vývoj ve druhé polovině 90tých let byl ovlivněn zejména politickou a ekonomickou situací a transformací ekonomiky s jejími důsledky (zejména zvýšením míry nezaměstnanosti). V posledních letech se ekonomická situace ve státě a situace na trhu práce více stabilizovala, což se projevilo i ve zmírnění poklesu míry zaměstnanosti až na současných 64 %. Podobný vývoj překonaly i ostatní postkomunistické země. K obdobnému vývoji dochází na Slovensku. Nejdratičtější pokles byl v Polsku a zastavil se až v roce 2002. Naopak v Maďarsku míra zaměstnanosti v celém sledovaném období mírně rostla nebo stagnovala, tj. měla opačný vývoj než u nás. Maďarsku se podařilo nastartovat nové směřování hospodářství pomocí zahraničních investic rychleji než v ostatních zemích.

Společným znakem ve vývoji míry zaměstnanosti v členských zemích patřících do Evropské unie před rozšířením je nárůst mezi roky 1998 a 2004. Nejvýraznější nárůst byl

Tab. 8 Vývoj míry zaměstnanosti (% , 1998-2004)

Země	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EU 25	61,2 %	62,0 %	62,4 %	62,8 %	62,8 %	62,9 %	63,3 %
Belgie	57,4 %	59,3 %	60,5 %	59,9 %	59,9 %	59,6 %	60,3 %
Česká republika	67,3 %	65,6 %	65,0 %	65,0 %	65,4 %	64,7 %	64,2 %
Dánsko	75,1 %	76,0 %	76,3 %	76,2 %	75,9 %	75,1 %	75,7 %
Estonsko	64,6 %	61,5 %	60,4 %	61,0 %	62,0 %	62,9 %	63,0 %
Finsko	64,6 %	66,4 %	67,2 %	68,1 %	68,1 %	67,7 %	67,6 %
Francie	60,2 %	60,9 %	62,1 %	62,8 %	63,0 %	63,2 %	63,1 %
Irsko	60,6 %	63,3 %	65,2 %	65,8 %	65,5 %	65,5 %	66,3 %
Itálie	51,9 %	52,7 %	53,7 %	54,8 %	55,5 %	56,1 %	57,6 %
Kypr	-	-	65,7 %	67,8 %	68,6 %	69,2 %	68,9 %
Litva	62,3 %	61,7 %	59,1 %	57,5 %	59,9 %	61,1 %	61,2 %
Lotyšsko	59,9 %	58,8 %	57,5 %	58,6 %	60,4 %	61,8 %	62,3 %
Lucembursko	60,5 %	61,7 %	62,7 %	63,1 %	63,4 %	62,7 %	61,6 %
Maďarsko	53,7 %	55,6 %	56,3 %	56,2 %	56,2 %	57,0 %	56,8 %
Malta	-	-	54,2 %	54,3 %	54,4 %	54,2 %	54,0 %
Německo	63,9 %	65,2 %	65,6 %	65,8 %	65,4 %	65,0 %	65,0 %
Nizozemsko	70,2 %	71,7 %	72,9 %	74,1 %	74,4 %	73,6 %	73,1 %
Polsko	59,0 %	57,6 %	55,0 %	53,4 %	51,5 %	51,2 %	51,7 %
Portugalsko	66,8 %	67,4 %	68,4 %	69,0 %	68,8 %	68,1 %	67,8 %
Rakousko	67,9 %	68,6 %	68,5 %	68,5 %	68,7 %	69,0 %	67,8 %
Řecko	56,0 %	55,9 %	56,5 %	56,3 %	57,5 %	58,7 %	59,4 %
Slovensko	60,6 %	58,1 %	56,8 %	56,8 %	56,8 %	57,7 %	57,0 %
Slovinsko	62,9 %	62,2 %	62,8 %	63,8 %	63,4 %	62,6 %	65,3 %
Spojené království	70,5 %	71,1 %	71,2 %	71,4 %	71,3 %	71,5 %	71,6 %
Španělsko	51,3 %	53,8 %	56,3 %	57,8 %	58,5 %	59,8 %	61,1 %
Švédsko	70,3 %	71,7 %	73,0 %	74,0 %	73,6 %	72,9 %	72,1 %

Pramen: CES, Ročenka konkurenceschopnosti

stagnuje. Počet zaměstnaných u nás se mezi roky 2003 a 2004 téměř nezměnil. Tím jsme se dostali při porovnání růstu zaměstnanosti s ostatními zeměmi EU 25 na předělovou pozici mezi těmi, kterým se počet zaměstnaných zvýšil a těmi, kterým se snížil. Za námi se ocitlo už jenom 6 států – Litva, Slovensko, Polsko, Švédsko, Maďarsko a Nizozemsko se ztrátou až

ve Španělsku (téměř o 10 p. b.), v Itálii a v Řecku, kde je ale úroveň míry zaměstnanosti velice nízká. Irsko zaznamenalo také významný nárůst a to v první polovině sledovaného období, pak se růst zastavil a spíše stagnuje. Nejvyspělejší země s nejvyššími hodnotami míry zaměstnanosti překonaly období růstů a pak poklesu (Nizozemsko či Švédsko) nebo jejich míra zaměstnanosti stagnuje či mírně roste v celém sledovaném období (Dánsko, Velká Británie a další).

Růst zaměstnanosti v roce 2004³ poukazuje na dynamický nárůst zaměstnanosti v Řecku, Irsku, Španělsku a Lucembursku (příloha 1), u Řecka a Španělska je způsoben zejména růstem zaměstnanosti žen. V České republice, jako v jedné z mála zemí v Evropské unii, počet zaměstnaných meziročně mírně klesá nebo

³ Růst zaměstnanosti = % změna počtu zaměstnaných oproti předchozímu roku

1,4 %. Nizozemsko a Švédsko mají ale vysokou míru zaměstnanosti (Obr. 10), což se o Maďarsku, Slovensku a Polsku tvrdit nedá.

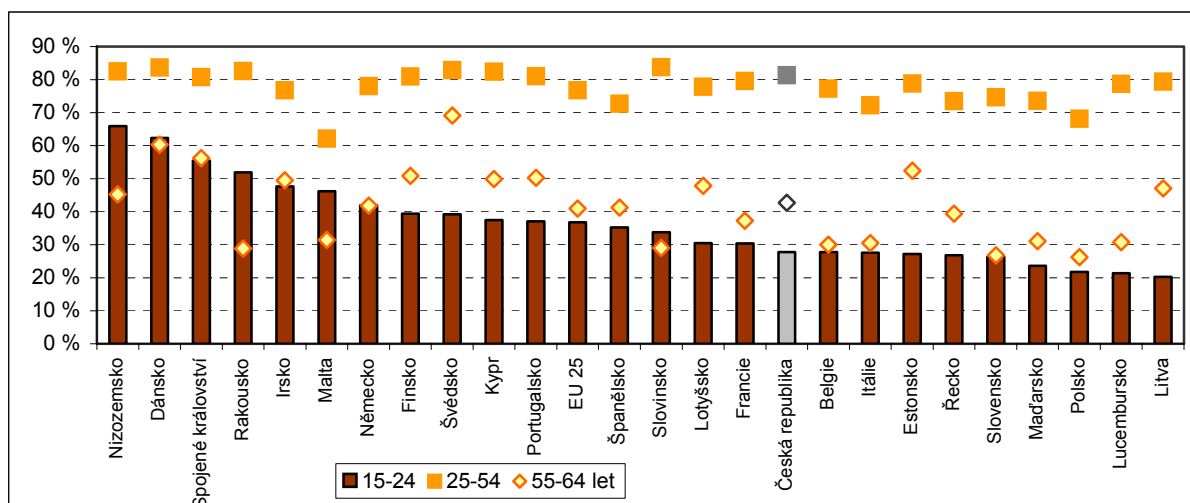
Česká republika s mírou zaměstnanosti na úrovni průměru EU a vývojem v posledních letech spíše mírně klesajícím by potřebovala otočit trend ve vývoji. V České republice se na vývoji počtu zaměstnaných výrazně podepisují demografické faktory a změny ve vzdělávání. Více mladých pokračuje v terciárním vzdělávání a jejich nástup na trhu práce se posouvá. Výrazný trend v prodlužování délky vzdělávání a zvyšování úrovně vzdělanosti zejména u mladých lidí je však potřebné vnímat jako pozitivní trend a základ pro pozitivní změny do budoucna. Ve sféře zaměstnanosti je potřeba se orientovat i na lidi starší 55 let a vytvořit podmínky pro prodlužování délky zaměstnanosti této skupiny lidí, aby mohli v případě dobré fyzického a duševního zdraví zůstat aktivními na trhu práce co nejdéle.

4.2 Míra zaměstnanosti podle věku v ČR ve srovnání s členskými státy EU

Ve srovnání míry zaměstnanosti podle věku nejsou hodnoty České republiky příliš příznivé. Nízká míra zaměstnanosti ve věku 15-24 let v ČR (27,8 %) souvisí s vysokou mírou nezaměstnanosti mladých lidí a se zvyšujícím se podílem počtu lidí pokračujících ve vzdělávání, ale poukazuje také na nedostatečné využití tohoto zdroje pracovní síly. S nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti se potýkají zejména absolventi, zvláště absolventi bez jakýchkoliv pracovních zkušeností, v některých oborech a v určitých regionech. I když se situace mladých lidí z hlediska míry nezaměstnanosti v minulém roce zlepšila. Míra účasti ve vzdělávání lidí ve věku 18 let je u nás jedna z nejvyšších v Evropě. Je to však ovlivněno prodloužením povinné školské docházky a tradiční vysokou účastí mladých lidí ve středoškolském vzdělávání. Podíl mladých lidí pokračujících v terciárním vzdělávání se jenom pomalu navyšuje. Tím se nám také podíl zaměstnaných mladých lidí ve věku 15-24 let snižuje. Stejnou úroveň míry zaměstnanosti lidí ve věku 15-24 let mají v Belgii a Itálii (Obr. 11). Nejnižší je v Litvě (20 %), nízká je také v Lucembursku a v Polsku. Naopak nejvyšší v Nizozemsku (66 %), Dánsku a ve Velké Británii.

V úrovni míry zaměstnanosti ve věku 25-54 let jsme na tom ve srovnání s ostatními státy Evropské unie na 7. místě s mírou zaměstnanosti 81 %, což je dobré postavení. Země, které nás z hlediska tohoto ukazatele předstihly (Slovensko, Dánsko, Švédsko, Rakousko, Nizozemsko a Kypr) mají míru zaměstnanosti ve věku 25-54 let jenom o něco málo vyšší, v rozmezí 82 až 84 %.

Obr. 11 Míra zaměstnanosti v základních věkových skupinách (% , 2004)

Pramen: ČSÚ

Horší je pozice České republiky ve srovnání míry zaměstnanosti starších, tj. lidí ve věku 55-64 let. Podíl zaměstnaných z celé populace v tomto věku je u nás jenom necelých 43 % (12 pozice z 25 zemí EU). Rozdíly mezi zeměmi s nejvyšší a nejnižší mírou zaměstnanosti jsou však mnohem výraznější u lidí ve věku 55-64 let (43 p.b.) než ve věku 25-54 let (22 p.b.). Země Evropské unie jsou z hlediska podílu zaměstnaných na celkové populaci ve

hlavní věkové kategorii zaměstnaných (25-54 let) mnohem vyrovnanější a srovnatelnější než ve srovnávání starších (55-64 let) i mladších lidí (15-24 let).

Míra zaměstnanosti je silně ovlivněná politickým a ekonomickým vývojem. Mění se nejen celkový podíl zaměstnaných (u nás klesá), ale významné změny se odehrávají v jednotlivých základních věkových kategoriích. Ve srovnání dostupných dat za 19 zemí Evropské unie mezi lety 2001 a 2004 je zřejmý:

a) trend zvyšování míry zaměstnanosti obyvatel věkové kategorie 55-64 let

b) výrazný pokles podílu zaměstnaných⁴ lidí do 24 let (tab. 9).

Tab. 9 Srovnání míry zaměstnanosti v základních věkových kategoriích v roce 2001 a 2004 (%)

	2001				2004				2004/2001			
	15-24	25-54	55-64	celkem	15-24	25-54	55-64	celkem	15-24	25-54	55-64	celkem
Belgie	28,5	76,6	25,2	59,7	28,1	77,3	30,1	60,5	-0,4	0,7	4,9	0,8
Česká republika	36,1	82,1	37,1	65,3	28,5	81,4	42,6	64,2	-7,6	-0,7	5,5	-1,1
Dánsko	61,7	84,5	56,5	75,9	61,3	84,0	61,8	76,0	-0,4	-0,5	5,3	0,1
Finsko	40,3	81,5	45,9	67,7	38,1	81,0	51,0	67,2	-2,2	-0,5	5,1	-0,5
Francie	29,3	79,4	30,7	62,7	29,5	79,2	37,1	62,8	0,2	-0,2	6,4	0,1
Irsko	47,0	76,4	46,6	65,0	44,8	76,7	49,5	65,5	-2,2	0,3	2,9	0,5
Itálie	27,4	69,2	28,0	54,9	27,2	72,1	30,5	57,4	-0,2	2,9	2,5	2,5
Lucembursko	32,3	78,7	24,8	63,0	21,4	78,7	30,8	61,6	-10,9	0,0	6,0	-1,4
Maďarsko	30,7	73,1	23,5	56,2	23,6	73,6	31,1	56,8	-7,1	0,5	7,6	0,6
Německo	47,0	79,3	37,9	65,8	41,9	79,5	39,2	65,5	-5,1	0,2	1,3	-0,3
Nizozemsko	70,4	82,8	39,3	74,1	66,2	82,5	44,6	73,1	-4,2	-0,3	5,3	-1,0
Polsko	22,1	69,3	29,0	53,5	20,0	68,3	28,0	51,9	-2,1	-1,0	-1,0	-1,6
Portugalsko	42,7	82,2	50,0	68,6	36,9	81,1	50,3	67,8	-5,8	-1,1	0,3	-0,8
Rakousko	51,4	82,2	27,4	67,8	49,9	81,7	27,4	66,5	-1,5	-0,5	0,0	-1,3
Řecko	26,0	70,4	38,0	55,6	27,4	73,7	39,4	59,6	1,4	3,3	1,4	4,0
Slovensko	27,9	74,8	22,3	56,9	26,5	74,7	26,8	57,0	-1,4	-0,1	4,5	0,1
Spojené království	61,1	80,7	52,2	72,8	60,1	80,7	56,2	72,7	-1,0	0,0	4,0	-0,1
Španělsko	37,1	61,4	36,9	58,8	38,4	72,7	41,3	62,0	1,3	11,3	4,4	3,2
Švédsko	47,8	84,6	67,0	75,2	42,8	82,9	69,5	73,5	-5,0	-1,7	2,5	-1,7

Pramen: OECD

Výjimkami jsou Rakousko a Polsko, ve kterých podíl zaměstnaných na celkové populaci poklesl ve všech třech kategoriích. Opačnou výjimkou jsou Portugalsko a Španělsko, ve kterých podíl zaměstnaných naopak vzrostl ve všech věkových kategoriích. Jejich úroveň míry zaměstnanosti však byla v roce 2001 velice nízká. Česká republika výjimku netvoří a uvedený trend je naopak velice výrazný – míra zaměstnanosti mladých ve věku 15-24 let poklesla v uvedeném období o 7,6 p.b. (více poklesla už jenom v Lucembursku) a vzrostla o 5,5 p.b. u lidí ve věku 55-64 let (vyšší nárůst byl jenom v Maďarsku, Francii a Lucembursku).

4.3 Míra zaměstnanosti podle úrovně dosaženého vzdělání v ČR ve srovnání s členskými státy Evropské unie

Vzdělanostní struktura populace je charakteristická velkou setrvačností v čase, i když část populace si svoje vzdělání a kvalifikaci v průběhu života ještě doplňuje a rozšiřuje. V dnešní struktuře vzdělání obyvatel České republiky se projevuje především vývoj za posledních padesát let. Od konce padesátých do začátku devadesátých let byl důraz kladen na učňovské vzdělání a rozvoj maturitního a vysokého školství byl omezen. V devadesátých letech se přístup ke vzdělání změnil, což souvisí s demokratizací společnosti a novým směřováním hospodářského rozvoje. Otevřely se nové možnosti vzdělání a vytvořily se nové podmínky na trhu práce. V následujících letech se struktura vzdělání populace bude ještě významně měnit. Nejstarší generace postupně odchází do důchodu a generace vystudované v nové éře se dostávají na trh práce. Ubývá tak lidí, kteří dosáhli jenom základní nebo středoškolské vzdělání bez maturity a naopak přibývá těch, co ukončili

⁴ Zaměstnaní ve smyslu „pracující“ – tj. nejde jen o zaměstnance, ale i podnikatele, pracující rodinné příslušníky apod.

středoškolské vzdělávání maturitou a lidí s terciárním vzděláním. V budoucnu se tento trend zvyšování vzdělanosti bude projevovat ještě výrazněji.

Vzdělanostní struktura populace a míra zaměstnanosti lidí s určitým dosaženým stupněm vzdělání přímo ovlivňuje **vzdělanostní strukturu zaměstnaných**. V té České republice za vyspělým světem zaostává. Podíl vysokoškolsky vzdělané populace je u nás nedostačující, což bylo důsledkem výrazného omezení vzdělávací nabídky (počtu studijních míst) v této úrovni vzdělání v socialistickém Československu. Zatímco v podílu středoškolsky vzdělaných⁵ zabíráme jedno z předních míst ve srovnání s rozvinutými zeměmi, v podílu vysokoškolsky vzdělaných naopak jedno z posledních míst.

Vzdělání přitom sehrává klíčovou roli při uplatnění na trhu práce. Ve všech státech Evropské unie, se kterými byla srovnávána situace u nás, platí, že se **zvyšující se úroveň vzdělání roste podíl zaměstnaných v populaci**, tj. míra zaměstnanosti. Řečeno jinak, čím vyšší úroveň vzdělání, tím vyšší podíl lidí pracuje (tab. 10).

U těch, kteří mají ukončené jenom **základní vzdělání** (primární nebo nižší sekundární vzdělání) neboli jsou bez vzdělání (preprimární úroveň vzdělání) výše míry zaměstnanosti ve výjimečných případech přesahuje hranici 60 %, nejčastěji se pohybuje v rozmezí 40 – 60 % (v ČR 44 %). Lépe jsou na tom muži v porovnání se situací žen a rozdíly mezi nimi jsou výrazně vyšší než u vyšších vzdělanostních úrovních.

Míra zaměstnanosti **středoškoláků** (vyšší sekundární úroveň vzdělání) je mnohem vyšší než lidí se základním vzděláním nebo bez vzdělání. Ve vybraných státech EU až tři čtvrtiny lidí se středoškolským vzděláním je zaměstnaných. V České republice je situace obdobná. V roce 2003 bylo zaměstnaných až 75 % středoškoláků. Nejvyšší míru zaměstnanosti, přesahující 80 %, mají v Portugalsku, Švédsku a Dánsku. Naopak nejnižší v Řecku a Polsku (jenom 61 %). Rozdíly mezi muži a ženami jsou patrné i tady. V České republice je tento rozdíl 16 p.b., v Řecku, Španělsku, Lucembursku a Irsku je větší než 25 p.b. Naopak v jiných zemích je rozdíl velice nízký – jenom 4 p.b. u Švédska a Portugalska.

Tab. 10 Srovnání míry zaměstnanosti podle úrovně dosaženého vzdělání (2003, %)

	celkem			muži			ženy		
	úroveň vzdělání			úroveň vzdělání			úroveň vzdělání		
	nižší sekundární a nižší	vyšší sekundární	terciární	nižší sekundární a nižší	vyšší sekundární	terciární	nižší sekundární a nižší	vyšší sekundární	terciární
Belgie	48,9 %	72,8 %	83,6 %	61,9 %	81,8 %	87,2 %	35,8 %	63,2 %	80,1 %
Česká republika	43,9 %	75,3 %	86,5 %	52,0 %	84,2 %	92,2 %	40,2 %	65,8 %	79,1 %
Dánsko	60,7 %	79,9 %	85,2 %	71,6 %	84,2 %	87,7 %	50,9 %	75,0 %	82,9 %
Finsko	58,1 %	72,9 %	85,1 %	60,4 %	74,8 %	87,3 %	55,4 %	70,8 %	83,3 %
Francie	59,0 %	76,0 %	81,9 %	68,3 %	81,9 %	86,2 %	50,9 %	69,2 %	78,0 %
Irsko	56,6 %	75,6 %	86,1 %	72,7 %	89,4 %	91,3 %	38,1 %	63,5 %	81,1 %
Itálie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lucembursko	61,1 %	71,7 %	82,6 %	75,4 %	84,6 %	88,5 %	48,8 %	58,4 %	74,5 %
Maďarsko	37,4 %	71,4 %	82,7 %	44,3 %	77,9 %	87,2 %	32,7 %	64,3 %	78,9 %
Německo	50,2 %	69,7 %	83,0 %	61,2 %	75,0 %	86,1 %	43,2 %	64,4 %	78,2 %
Nizozemsko	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Polsko	38,2 %	61,6 %	82,6 %	45,9 %	68,3 %	85,1 %	31,9 %	54,6 %	80,6 %
Portugalsko	72,2 %	81,6 %	87,3 %	81,9 %	83,7 %	89,5 %	62,5 %	79,4 %	85,9 %
Rakousko	55,0 %	75,4 %	85,0 %	65,9 %	81,8 %	86,9 %	48,8 %	68,3 %	82,4 %
Řecko	57,7 %	67,0 %	81,7 %	79,1 %	84,1 %	86,0 %	38,8 %	50,6 %	76,9 %
Slovensko	28,5 %	71,2 %	87,1 %	33,4 %	77,1 %	90,7 %	25,8 %	65,0 %	83,6 %
Spojené království	54,0 %	79,6 %	88,0 %	61,9 %	84,5 %	90,1 %	47,2 %	73,9 %	85,5 %
Španělsko	56,5 %	72,3 %	81,6 %	77,3 %	85,1 %	87,1 %	36,2 %	59,1 %	76,0 %
Švédsko	67,5 %	81,3 %	85,8 %	73,3 %	83,3 %	86,0 %	60,2 %	79,2 %	85,7 %

Pramen: OECD

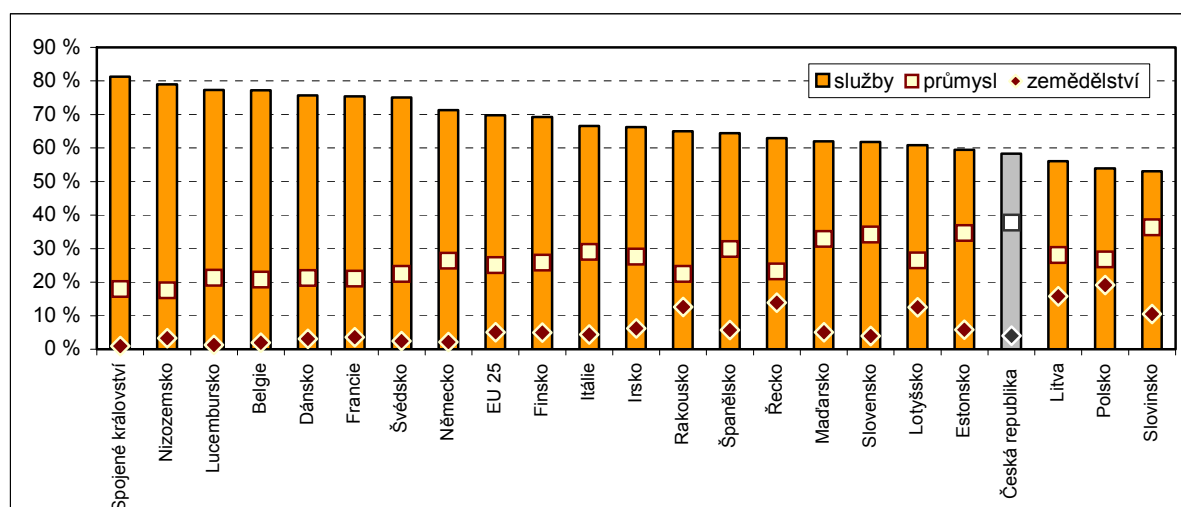
⁵ I zde je však významný kvalitativní rozdíl, vzhledem k vysokému podílu vyučených u nás.

Vysokoškoláci vykazují nejvyšší míru zaměstnanosti – ve všech zemích nad 80 %. U nás je míra zaměstnanosti vysokoškoláku na vysoké úrovni - 86,5 %, což je ve srovnání s ostatními vybranými státy Evropské unie jedno z předních míst. Před námi jsou jenom s nepatrně vyššími podíly Velká Británie, Portugalsko a Slovensko. Poukazuje to na dobré uplatnění vysokoškolsky vzdělaných lidí, kterých je u nás v některých oborech nedostatek. U nás je malý podíl lidí v populaci s vysokoškolským vzděláním, proto je pro ně k dispozici velká nabídka pracovních příležitostí. Vysokoškoláci tedy nemají velké potíže při uplatnění na trhu práce (ve srovnání s absolventy s nižším vzděláním), a také proto je jejich zaměstnanost u nás tak vysoká. Rozdíly mezi muži a ženami v míře zaměstnanosti jsou u vysokoškoláků ve vybraných zemích Evropské unie nízké (kolem 7 p.b.), u nás naopak je rozdíl dost vysoký (13 p.b.). Ve většině zemí platí, že se zvyšující se úrovni vzdělanosti se snižují rozdíly v míře zaměstnanosti mezi muži a ženami, u nás to ale neplatí.

4.4 Struktura zaměstnanosti podle sektorů v ČR ve srovnání s členskými státy Evropské unie

Vývoj hospodářství a zaměstnanosti po roce 1990 nás přibližuje ke struktuře zaměstnanosti v sektorech hospodářství ve vyspělých zemích. V tomto období naše ekonomika prošla mnoha změnami, které se výrazně projeví i v zaměstnanosti. Výrazně poklesl podíl zaměstnaných v zemědělství, ale i v průmyslu. Naopak zvýšil se podíl lidí pracujících v službách. Z terciérních a kvartérních odvětví (služeb) výrazný nárůst byl zaznamenán zejména v odvětvích „obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží“, „peněžnictví a pojišťovnictví“ a s rozvojem cestovního ruchu také „pohostinství a ubytování“. V době, když nárůst zaměstnanosti ve službách byl nejvýraznější, dramaticky klesal podíl zaměstnaných v zemědělství i v průmyslových odvětvích. Souviselo to s restrukturalizací, privatizací, transformací, změnami vlastnických vztahů, vstupu zahraničních investorů na náš trh, změnami v zahraniční politice a našimi integračními snahami o vstup do Evropské unie. I když se vývojem struktury zaměstnanosti v sektorech postupně přibližujeme struktuře vyspělých zemí, i tak si nadále zachováváme vysoký podíl lidí pracujících v průmyslu na úkor nízkého podílu pracujících ve službách (Obr. 12). Tento stav vyplývá ze situace před listopadem 1989, kdy tahounem české ekonomiky byl průmysl. Tomu se přizpůsobovalo i vzdělávání a kvalifikační struktura pracovní síly. Ta se jenom pomalu přizpůsobuje novým podmínkám, protože si má časovou setrvačnost. Vysoký podíl zaměstnaných v průmyslu, souvisící i s nízkou produktivitou práce a přezaměstnaností, však z dlouhodobého hlediska není udržitelný a očekává se i nadále pokračování v jeho pozvolně klesajícím trendu.

Obr. 12 Struktura zaměstnanosti podle sektorů národního hospodářství (% , 2004)

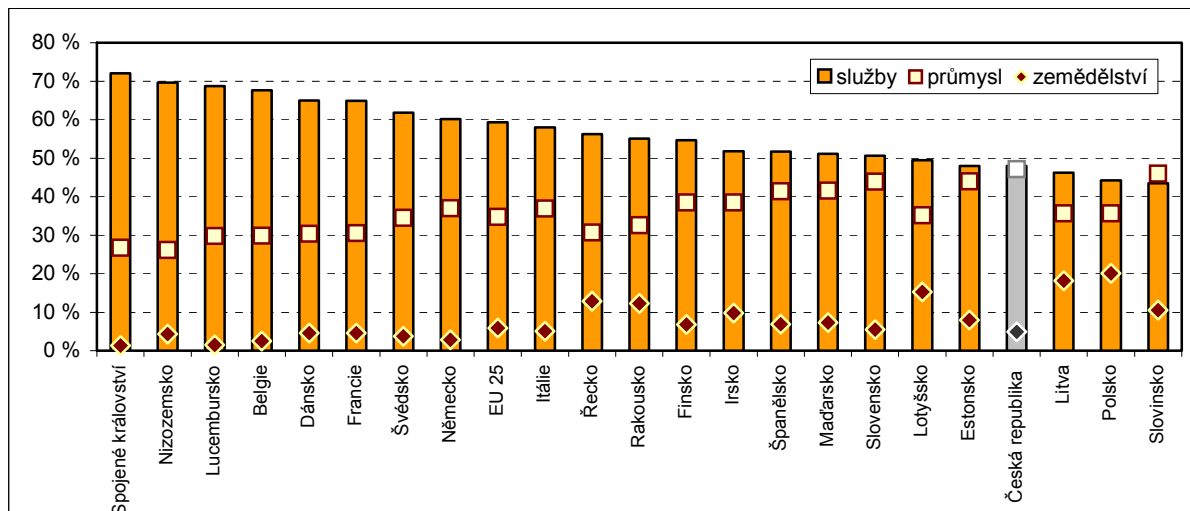

Pramen: ČSÚ

Rozdíly ve struktuře zaměstnanosti žen a mužů jsou značné. U nás je u obou pohlaví ve srovnání s ostatními státy Evropské unie vysoký podíl těch, co pracují v průmyslu. Ve výši podílu zaměstnaných žen i mužů v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) jsme byli

v roce 2004 na prvním místě (Obr. 13 a 14). Srovnatelný podíl mají jenom Slovinsko, Estonsko, Slovensko a další postkomunistické země.

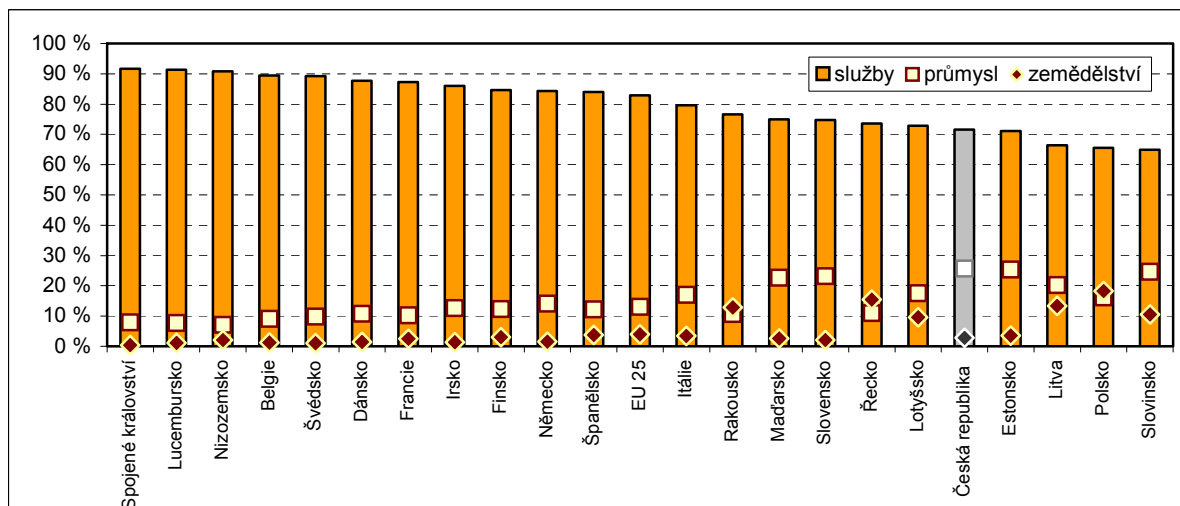
Obr. 13 Struktura zaměstnaných mužů podle sektorů národního hospodářství (% , 2004)

Pramen: ČSÚ

Ve struktuře zaměstnanosti mužů ve většině zemí Evropské unie dominují služby (terciární a kvartérní sektor - příloha 3). ČR má podíl zaměstnaných mužů v průmyslu a ve službách ve struktuře zaměstnaných takřka vyrovnán s nepatrným nárůstem zaměstnaných ve službách. Ve „starých“ zemích Evropské unie je struktura zaměstnaných mužů do značné míry odlišná té naší. U nich mnohem vyšší podíl ve struktuře zaměstnaných mužů mají služby, podíl zaměstnaných v zemědělství je velice nízký, čemuž odpovídá i mnohem nižší podíl zaměstnaných v průmyslu. V některých zemích významnou roli v hospodářství a ve struktuře zaměstnanosti sehrává i zemědělství (v Polsku, Litvě, Lotyšsku ale i v Řecku atd.).

Obr. 14 Struktura zaměstnaných žen podle sektorů národního hospodářství (% , 2004)

Pramen: ČSÚ

Při srovnání grafů 4 a 5 je na první pohled zřejmá výrazná odlišnost ve strukturách zaměstnaných mužů a žen. U obou pohlaví dominuje sektor služeb, u žen je však dominance mnohem výraznější. U mužů sektor průmyslu sehrává také velice důležitou roli, ale ani v jediné zemi v Evropské unii se podíly zaměstnaných mužů v průmyslu a zemědělství nepřibližují tak, jak u žen. Ve většině „starých“ členských zemích Evropské unie podíly zaměstnaných žen v průmyslu a v zemědělství nepřesahují výši 15 % a podíl zaměstnaných žen ve službách je vyšší než 80 %. V „nových“ členských zemích je tato situace poněkud jiná. U nás, v Estonsku, ve Slovinsku, na Slovensku a v Maďarsku pracuje ještě vysoký podíl žen v průmyslu. Stejně jako u mužů i u žen v některých zemích tvoří

významnější podíl v zaměstnanecké struktuře zemědělství - v Polsku, Litvě, Slovinsku ale i Řecku a Rakousku.

5. Nezaměstnanost mladých lidí v mezinárodním měřítku

Postavení mladých lidí resp. absolventů na trhu práce se odvíjí především od prostředí, v němž se tito lidé při hledání svého uplatnění pohybují. Při hledání zaměstnání se mladí lidé nacházejí v konkurenci pracovníků starších věkových ročníků. Tito pracovníci mají většinou jako výhodu nejen skutečnost, že již zaměstnání mají, ale jsou i zapracovaní, znají pracovní prostředí, mají navázány pracovní kontakty, prokázali zaměstnavateli své pracovní schopnosti, mnohdy absolvovali i další vzdělávání ve firmě apod. Tyto skutečnosti způsobují, že postavení mladých lidí je na trhu práce obtížnější a jejich problémy se získáním zaměstnání jsou větší.

Monitorování ekonomicky aktivní populace v členění podle věkových skupin umožňuje sledovat, jak se vyvíjí situace mladých lidí přicházejících z počátečního vzdělávání a jaké jsou jejich dlouhodobé perspektivy. K monitorování a analýzám je zde ovšem nutné využívat údajů výběrového šetření pracovních sil (VŠPS), protože to umožňuje získat porovnatelné údaje i z jiných zemí.

Ve výběrovém šetření pracovních sil jsou zjišťovány údaje o obyvatelstvu, pro účely sledování situace na trhu práce je účelné uvést:

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (EAO) - pracovní síla (Labour Force) zahrnuje všechny osoby 15ti leté a starší, které splňují požadavky na zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané.

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo (osoby mimo pracovní sílu) tvoří všechny osoby, které během referenčního období nebyly zaměstnány a nejsou současně charakterizovány ani jako nezaměstnané. Jsou to např. děti předškolního věku, žáci a studenti, důchodci, osoby na další mateřské (rodičovské) dovolené, pokud nesplňují podmínky pro zařazení mezi zaměstnané či nezaměstnané apod.

Míra nezaměstnanosti celková vyjadřuje procentuálním způsobem **podíl nezaměstnaných (čítatel) na celkové pracovní síle (jmenovatel)**. **Míra nezaměstnanosti** popisující nezaměstnanost určité sociální, věkové nebo jiné skupiny obyvatelstva vyjadřuje stejný podíl, kde čítatel i jmenovatel jsou konstruovány vždy z téže skupiny obyvatelstva.

Jako **zaměstnaní** jsou uváděni nejen zaměstnanci (osoby s formální vazbou k zaměstnání), ale i vojáci z povolání, členové produkčních družstev, zaměstnavatelé (podnikatelé se zaměstnanci), pracovníci na vlastní účet (podnikatelé bez zaměstnanců i pomáhající rodinní příslušníci).

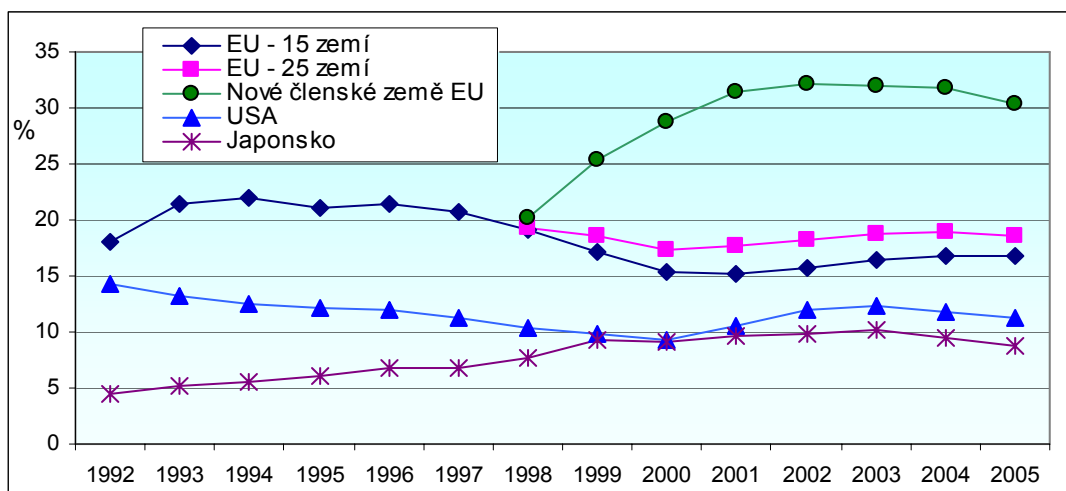
Vlivem rozdílných definic nezaměstnaného ve VŠPS a v evidenci MPSV resp. úřadů práce jsou hodnoty vztahující se k nezaměstnanosti v obou evidencích rozdílné.

Problémy absolventů škol a mladé populace na trhu práce je monitorována prostřednictvím míry nezaměstnanosti, která vyjadřuje podíl nezaměstnaných na celkové pracovní síle. V roce 2005 míra nezaměstnanosti obyvatel ČR dle VŠPS ve věku 25 let a více činila 6,8 % a míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15 až 24 let dosahovala 19,3 %.

Vyšší nezaměstnanost u mladých lidí není nic neobvyklého a tato situace je již několik let u nás i v Evropě zcela běžná. Porovnání uvedených hodnot je mimo jiné patrné z následujících dvou grafů, kde jsou zaznamenány časové řady míry nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15 až 24 let ve světě a v nových členských zemích EU.⁶ Z porovnání hodnot jiných zemí a České republiky vyplývá, že neúspěšnost mladých lidí na trhu práce ČR v mezinárodním měřítku hodnotit jako zhruba průměrnou.

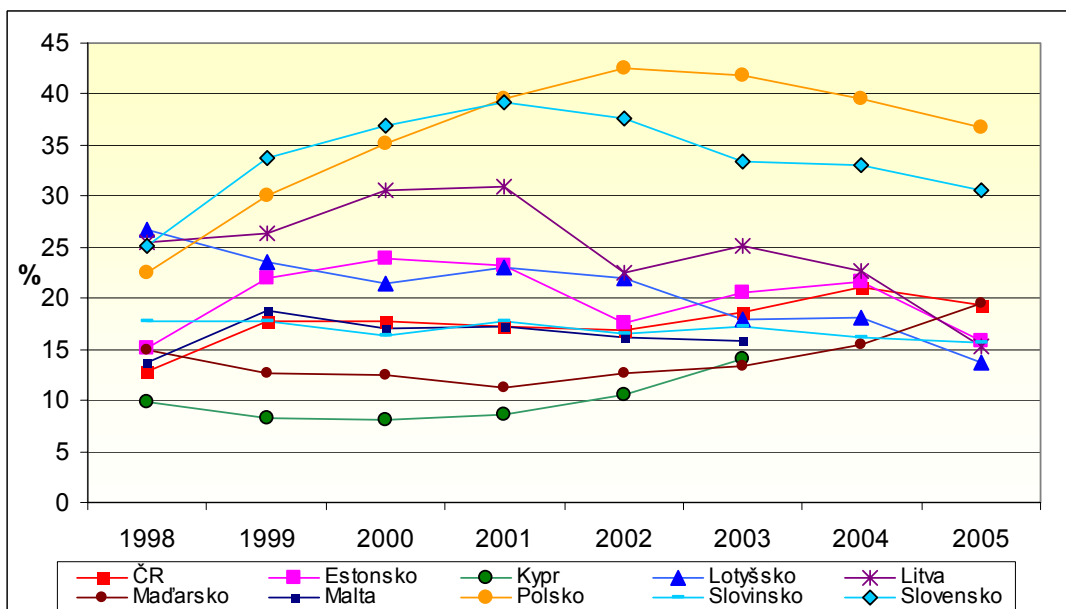
⁶ Míry nezaměstnanosti se v každé zemi liší a vyvíjejí odlišným způsobem. Ovlivněno je to řadou faktorů, mj. i ekonomickým vývojem v zemi.

Obr. 15 Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let ve světě (1992–2005)

Pramen: Eurostat

Obr. 16 Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let v nových členských zemích EU

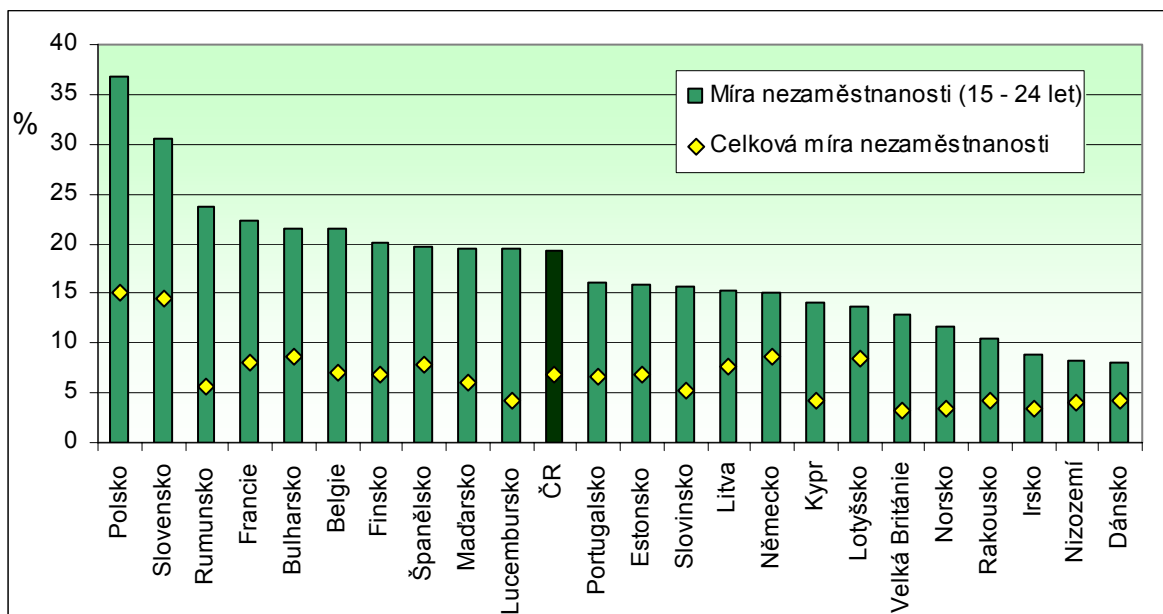

Pramen: Eurostat

V Evropské unii existují země, kde se daří dlouhodobě zajišťovat výrazně plynulejší přechod absolventů na trh práce, i země, kde tento přechod představuje výrazně větší problém než v České republice. Hodnotit tuto situaci lze na základě porovnání míry nezaměstnanosti mladých lidí a celkové míry nezaměstnanosti. Porovnání těchto hodnot pro jednotlivé země je zřejmé v následující tabulce a ukazuje, že daný poměr není jednotný.

V různých zemích existují různé vzdělávací systémy, které zřejmě z hlediska úspěšnosti absolventů na trhu práce vytvářejí různé předpoklady pro přechod absolventů na trh práce. Významnou roli zde mohou hrát i nástroje aktivní politiky zaměstnanosti používané v jednotlivých zemích. V tomto mezinárodním porovnávání mladých ve věku 15–24 let vypadá situace v ČR poměrně nepříznivě. Je zřejmé, že zde dochází k výraznému ovlivnění tohoto poměru skutečností, že při vysoké účasti mladých lidí ve středním vzdělávání na trh práce přicházejí mladí lidé do 20 let většinou pouze v případě předčasného odchodu ze vzdělávání. Podíl těchto lidí je sice malý, ale vzhledem k jejich osobním charakteristikám a předpokladům zůstávají převážně nezaměstnaní.

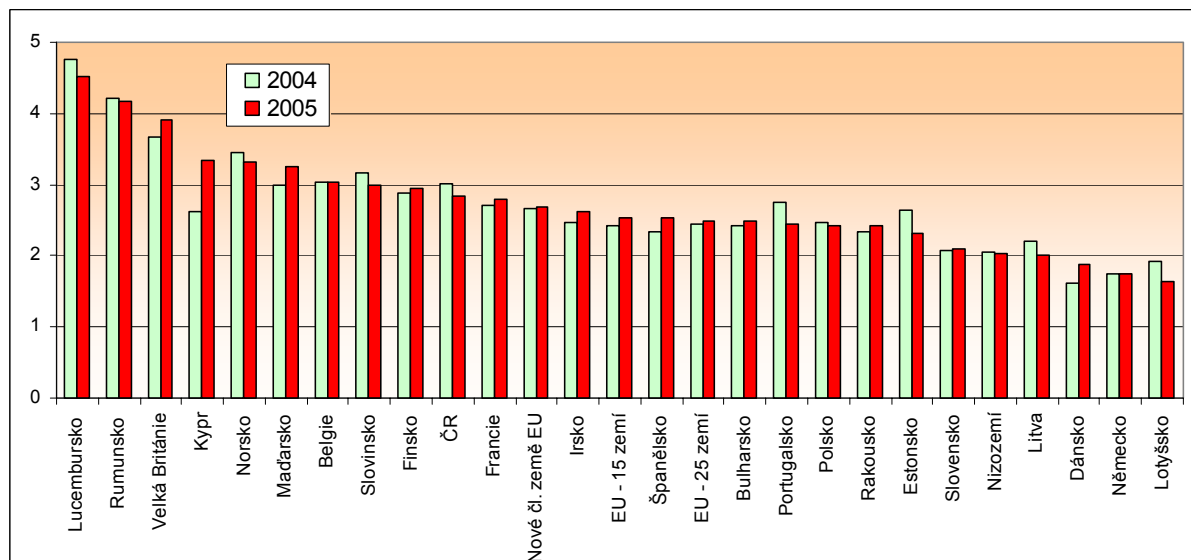
Obr. 17 Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let ve vybraných evropských zemích (2005)

Pramen: Eurostat

Úspěšnost resp. neúspěšnost mladých lidí na trhu práce je třeba monitorovat v souvislosti s obecnou mírou nezaměstnanosti. Vzhledem k tomu, že absolventi škol jsou obecně považováni za jednu z rizikových skupin, reaguje jejich úspěšnost a neúspěšnost citlivě na obecnou míru nezaměstnanosti. Nejcitlivěji se nezaměstnanost absolventů škol projevuje při zhoršení obecné situace na trhu práce.

Obr. 18 Poměr míry nezaměstnanosti obyvatelstva ve věku 15–24 let a 25 let a více ve vybraných evropských zemích (2004 a 2005)

Pozn.: Země jsou řazeny sestupně podle poměru míry nezaměstnanosti obyvatelstva ve věku 15–24 let a 25 let a více za rok 2005.

Pramen: Eurostat

V roce 2005 byl v ČR rozdíl mezi mírou nezaměstnanosti obou věkových kategorií (15–24 let a 25 let a více) zhruba 2,8násobný. V Evropě se jednalo zhruba o 2,5násobný rozdíl, přičemž odstup mezi nezaměstnaností mladých lidí a nezaměstnaností starších obyvatel

samozřejmě v jednotlivých zemích nebývá vždy stejného rozsahu (viz obrázek 18 a následující tabulka).

T 11 Míra nezaměstnanosti ve vybraných evropských zemích a ve světě (2005) v %

	15 až 24 let	25 let a více	15 let a více	Poměr
Polsko	36,7	15,1	17,7	2,4
Slovensko	30,5	14,5	16,4	2,1
Rumunsko	23,8	5,7	7,7	4,2
Francie	22,3	8,0	9,5	2,8
Bulharsko	21,6	8,7	9,9	2,5
Belgie	21,5	7,1	8,4	3,0
Finsko	20,1	6,8	8,4	3,0
Španělsko	19,7	7,8	9,2	2,5
Maďarsko	19,5	6,0	7,1	3,3
Lucembursko	19,4	4,3	5,3	4,5
ČR	19,3	6,8	7,9	2,8
Portugalsko	16,1	6,6	7,6	2,4
Estonsko	15,8	6,8	7,8	2,3
Slovinsko	15,6	5,2	6,3	3,0
Litva	15,3	7,6	8,2	2,0
Německo	15,0	8,6	9,5	1,7
Kypr	14,0	4,2	5,3	3,3
Lotyšsko	13,7	8,4	9,0	1,6
Velká Británie	12,9	3,3	4,7	3,9
Norsko	11,6	3,5	4,6	3,3
Rakousko	10,4	4,3	5,2	2,4
Irsko	8,9	3,4	4,3	2,6
Nizozemí	8,3	4,1	4,7	2,0
Dánsko	8,1	4,3	4,9	1,9
EU - 25 zemí	18,5	7,4	8,7	2,5
EU - 15 zemí	16,7	6,6	7,9	2,5
Nové čl. země EU	30,4	11,3	13,4	2,7
USA	11,3	4,0	5,1	2,8
Japonsko	8,7	4,0	4,4	2,2

Pozn: Země jsou řazeny sestupně podle míry nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let. Ukazatel "Poměr" vyjadřuje vztah mezi mírou nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let a mírou nezaměstnanosti lidí ve věku 25 let a více.

Pramen: Eurostat

nezaměstnaností postižení lidé s nedokončeným a dokončeným základním vzděláním. U těch je zřejmá dokonce několikanásobně vyšší míra nezaměstnanosti než u ostatních kategorií vzdělání. Tito lidé mají problémy s uplatněním na trhu práce po celé své ekonomicky aktivní období. V České republice přitom je toto znevýhodnění výrazně vyšší, než v mnoha jiných zemích Evropské unie.

Míra nezaměstnanosti ekonomicky aktivního obyvatelstva v ČR byla v roce 2005 na srovnatelné úrovni s EU-15 (ČR, EU-15 - 7,9 %). Obecně se dá říci, že Česká republika patří mezi země, které se pohybují v blízkosti průměrných hodnot typických pro EU.

Ženy se stejnou úrovní vzdělání jako muži jsou v průběhu své ekonomické aktivity více ohroženy nezaměstnaností než muži. Výrazná je tato diferenciací zejména v období 25 až 40 let, kde je míra nezaměstnanosti u žen výrazně vyšší než u mužů. Jednou z příčin takto

Poměr mezi mírou nezaměstnanosti mladých lidí (15–24 let) a starší věkové populace (25 let a více) se v ČR v posledních letech zvyšuje. Je to dáno zvyšující se mírou nezaměstnanosti mladých lidí, která je důsledkem toho, že se zvyšuje počet lidí studujících v terciární úrovni vzdělávání. Na trhu práce pak v tomto věku zůstávají mladí lidé s nízkými předpoklady pro získání zaměstnání, což vede k vysoké míře jejich nezaměstnanosti⁷.

Jak výsledky mnoha průzkumů ukazují, riziko nezaměstnanosti se snižuje se zvyšujícím se věkem⁸ a úrovní vzdělání. Mladí lidé všech vzdělanostních kategorií mají vzhledem k nedostatečným praktickým zkušenostem v porovnání se staršími ročníky větší problémy s uplatněním na trhu práce. Dokladem toho je jejich vysoká míra nezaměstnanosti do věku zhruba 25 let.

Nezaměstnaností jsou méně ohroženi lidé s vyšší úrovní vzdělání. Nejnižší míry nezaměstnanosti mají vysokoškoláci a absolventi vyšších odborných škol. Vyšší míru nezaměstnanosti mají dále lidé s maturitou a následně vyučení. Nejvíce jsou

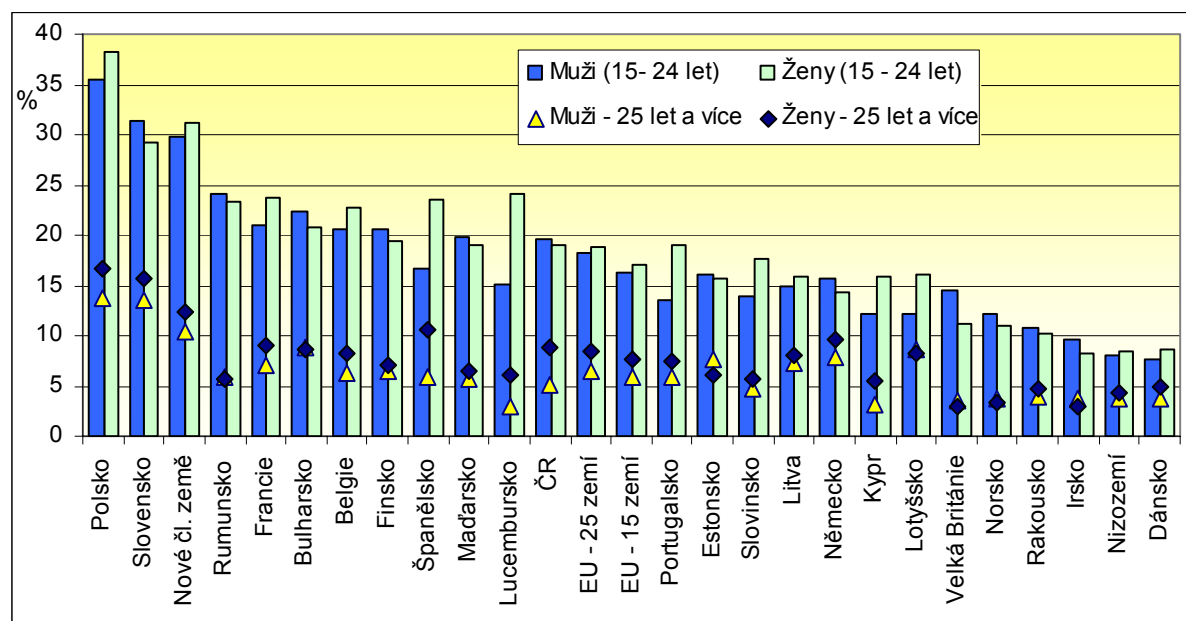
⁷ Je skutečně paradoxní, že vysoký podíl lidí, kteří zůstávají ve vzdělávání vede k horšímu ukazateli, tj. vysoké hodnotě míry nezaměstnanosti mladých lidí.

⁸ V předdůchodovém věku se riziko nezaměstnanosti opět zvyšuje.

zvýšené míry nezaměstnanosti by mohla být jistá rezervovanost v postojích zaměstnavatelů k ženám, které se po mateřské dovolené vrací na trh práce.

Porovnáme-li nezaměstnanosti mužů a žen⁹ v průběhu jejich ekonomicky aktivního života, je z následujícího grafu patrné, že zvýšená nezaměstnanost žen v porovnání s muži je ve světě běžná. Na druhou stranu ne zcela jednoznačná je tato diferenciací u věkové skupiny 15–24 let, kde lze předpokládat, že velkou roli zde hrají nacionální specifika, podmínky a faktory dané země. Dokladem toho je i následující obrázek, na kterém je zachycena míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let podle pohlaví ve vybraných evropských zemích.

Obr. 19 Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let podle pohlaví ve vybraných evropských zemích (2005)

Pozn.: Země řazeny sestupně podle celkové míry nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let.
Pramen: Eurostat

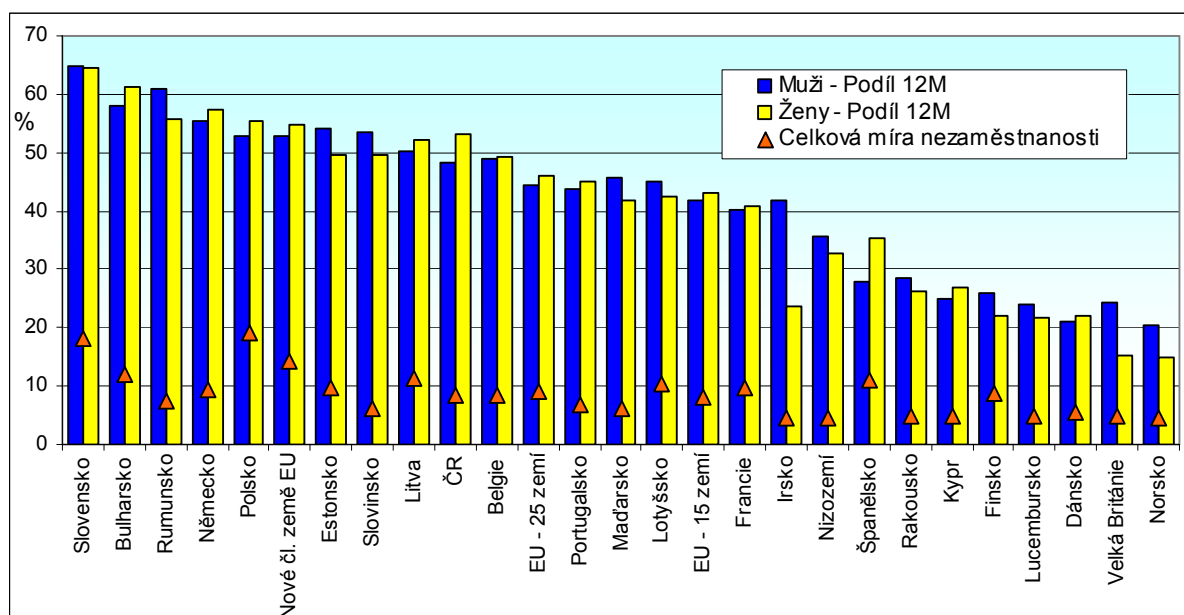
Další důležitou charakteristikou nezaměstnanosti je (zvláště u rizikových skupin) délka nezaměstnanosti, resp. dlouhodobá nezaměstnanost. Typickou rizikovou skupinou jsou čerství absolventi a mladí lidé zejména s nízkým vzděláním, kteří nepokračují ve studiu, ale odcházejí na trh práce. Tito lidé se velmi snadno mohou stát dlouhodobě nezaměstnanými, nepřijde-li intervence zvenčí (např. ze strany státu).

Délka hledání zaměstnání je sledována prostřednictvím relativního ukazatele, a to podílu počtu nezaměstnaných určitého časového intervalu (např. do 1 měsíce, do 3 měsíců atd.) k celkovému počtu nezaměstnaných evidovaných na úřadech práce. Na následujícím obrázku je interpretován ukazatel monitorující podíl nezaměstnaných déle než 12 měsíců ve vybraných evropských zemích. Je zde rovněž pro porovnání zachycena jejich celková míra nezaměstnanosti. Na první pohled je patrné, že při stejné míře nezaměstnanosti mohou být podíly nezaměstnaných déle než 12 měsíců v jednotlivých zemích odlišné. Velký vliv na tuto situaci může mít jak vzdělávací systém v dané zemi, tak i v konečné fázi politika zaměstnanosti.

⁹ Jako nezaměstnaní jsou ve VŠPS vykazovány osoby 15-ti leté a starší, které ve sledovaném období a) nebyly zaměstnané, b) hledaly aktivně práci, c) byly připraveny k nástupu práce nejpozději do 14 dnů ode dne šetření.

Ženy na mateřské dovolené jsou považovány za zaměstnané, protože mají formální vazbu k zaměstnání, osoby na rodičovské (dříve další mateřské) dovolené jsou zařazeny v kategorii ekonomicky neaktivní, pokud nepracují (což v současnosti legislativa umožňuje).

Obr. 20 Podíl nezaměstnaných déle než 12 měsíců ve vybraných evropských zemích (2004)

Pozn.: Země jsou řazeny sestupně podle celkového podílu nezaměstnaných déle než 12 měsíců za rok 2004. Ukazatel "Podíl nezaměstnaných déle než 12 měsíců" vyjadřuje podíl lidí ve věku 15 a více let nezaměstnaných déle než 12 měsíců k celkovému počtu nezaměstnaných lidí v tomto věku. V grafu nejsou uvedeny všechny země EU, neboť u některých nebyla data k dispozici.

Pramen: Eurostat

Na závěr této kapitoly uvádíme porovnání míry nezaměstnanosti za kraje ČR a kraje sousedící s ČR s cílem nastínění situace v daném kraji a jeho porovnání s průměrem ČR.

T12 Míra nezaměstnanosti v ČR a v regionech sousedících s ČR podle NUTS 3 (2004)

NUTS 0	NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3	15 - 24 let	25 let a více	Celkem - 15 let a více
ČR	ČR	Praha	Hlavní město Praha	10,7	3,4	3,9
		Střední Čechy	Středočeský kraj	10,8	4,8	5,4
		Jihozápad	Jihočeský kraj	12,9	4,9	5,7
			Píseňský kraj	10,9	5,3	5,8
		Severozápad	Karlovarský kraj	19,3	8,2	9,4
			Ústecký kraj	31,2	12,5	14,5
		Severovýchod	Liberecký kraj	20,1	4,8	6,4
			Královéhradecký kraj	17,7	5,5	6,6
			Pardubický kraj	15,0	6,1	7,0
		Jihovýchod	Vysočina	17,5	5,6	6,8
			Jihomoravský kraj	23,8	6,7	8,3
		Střední Morava	Olomoucký kraj	32,6	9,8	12,0
			Zlínský kraj	20,0	6,0	7,4
Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj	32,4	12,5	14,5		
Polsko	Poludniowo-Zachodni	Dolnoslaskie	Jeleniogórsko-walbrzyski	51,4	25,3	28,9
		Opolskie	Opolski	37,2	15,2	17,8
	Poludniowy	Slaskie	Bielsko-bialski	42,4a	12,2	15,3
			Rybnicko-jastrzebski	41,2	14,1	18,1
Slovensko	Slovensko	Západné Slovensko	Trnavský kraj	23,5	11,0	12,6
			Trenčianský kraj	17,1	7,5	8,6
		Stredné Slovensko	Žilinský kraj	34,4	14,8	17,5
Rakousko	Ostösterreich	Niederösterreich		8,8	3,5	4,2
	Westösterreich	Oberösterreich		8,4	2,8	3,7
Německo	Bayern	Niederbayern		8,1b	5,1	5,4
		Oberpfalz			6,2	6,2
		Oberfranken			12,2	8,7
	Sachsen	Chemnitz		13,3	18,9	18,2
		Dresden		17,6	17,7	17,7

Pozn.: Za Rakousko a Německo jsou uvedeny údaje NUTS 2. Data NUTS 3 nebyla k dispozici.

a - jedná se o údaj za region Slaskie jako celek (NUTS 1). Data NUTS 2 v tomto případě nebyla věrohodná.

b - jedná se o údaje za Bayern jako celek (tj. NUTS 1). Data NUTS 2 v tomto případě nebyla k dispozici.

Pramen: Eurostat

6. Nezaměstnanost mladých lidí v ČR

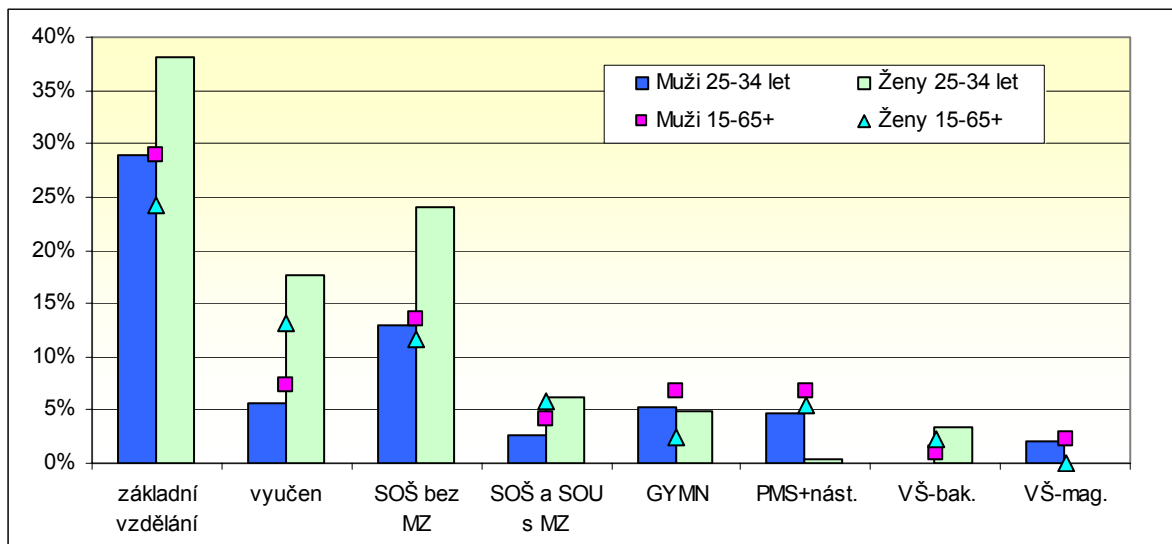
Mladí lidé všech vzdělanostních kategorií mají vzhledem k nedostatečným praktickým zkušenostem v porovnání se staršími ročníky větší problémy s uplatněním na trhu. Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15-24 let (20,4 %) je zhruba o 2,5 násobek vyšší, nežli je míra nezaměstnanosti celé ekonomicky aktivní populace v ČR. Vyšší nezaměstnanost u této věkové skupiny mladých lidí není nic neobvyklého a tato situace je již několik let u nás i v Evropě zcela běžná. V pozdějším věku (25-34 let) se míra nezaměstnanosti snižuje (na 8,1 %) a dostává se na úroveň srovnatelnou s celou ekonomicky aktivní populací (8,3 %).

V této kapitole se zaměříme na nezaměstnanost mladých lidí ve věku 25–34 let a její porovnání s nezaměstnaností celé ekonomicky aktivní populace (EAO - 15-65+ let) v ČR. Statistickým zdrojem je Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS), které je v ČR každoročně realizované Českým statistickým úřadem (ČSÚ).¹⁰

Jak výsledky řady průzkumů ukazují, riziko nezaměstnanosti se snižuje se zvyšující se úrovní vzdělání a (do určité věkové hranice) s věkem. Nejnížší míry nezaměstnanosti mají absolventi vysokých škol. Vyšší míru nezaměstnanosti mají dále lidé s maturitou a následně vyučení. Nejvíce jsou nezaměstnaností postiženi lidé s nedokončeným a dokončeným základním vzděláním. U těch je zřejmá dokonce několikanásobně vyšší míra nezaměstnanosti než u ostatních kategorií vzdělání. Tito lidé mají problémy s uplatněním na trhu práce po celé své ekonomicky aktivní období. Druhou nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují lidé se SOŠ bez vyučení.

Lidé s vyšším vzděláním takřka v průběhu celého svého ekonomicky aktivního života jsou nezaměstnaností postihováni méně než ostatní. Znamená to tedy, že na trhu práce je člověk s vyšší úrovní vzdělání zvýhodněn proti ostatním nejen na začátku své pracovní kariéry, ale i v jejím průběhu.

Obr. 21 Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 25-34 let v porovnání s mírou nezaměstnanosti všech EAO podle nejvýše dosaženého vzdělání (2004)

¹⁰ VŠPS je výběrový soubor zhruba 25 tis. bytů na území celé ČR, v nichž je šetřeno přes 60 tis. respondentů všech věkových skupin. Z nich je okolo 52 tis. respondentů ve věku 15 a více let. Všechny údaje z výběrového souboru jsou převažovány na věkovou strukturu obyvatelstva ČR podle demografické projekce, a proto hodnoty míry nezaměstnanosti v následujících tabulkách je třeba interpretovat velice opatrně. Jestliže je jejich výpočet založen na nízkých absolutních hodnotách (viz v dalších tabulkách počty "Ekonomicky aktivní", "Nezaměstnaní"), nelze považovat míry nezaměstnanosti za dostatečně věrohodné.

T23 Přehled o počtech a míře nezaměstnanosti pracovníků ve věku 25-34 let a všech EAO podle nejvýše dosaženého vzdělání

Všichni	Ekonomicky aktivní		Ekon. aktivní - podíly		Nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti	
	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+
základní vzdělání	74475	400720	5,4%	7,8%	24470	104601	32,9%	26,1%
vyučen	596582	2200350	42,9%	42,9%	56979	204861	9,6%	9,3%
střední odborné bez vyučení	11024	49999	0,8%	1,0%	2115	6125	19,2%	12,3%
maturitní SOŠ a SOU	443008	1546501	31,9%	30,1%	18985	77738	4,3%	5,0%
gymnaziální	52753	173951	3,8%	3,4%	4091	13830	7,8%	8,0%
PMS+nástavbové	26342	92125	1,9%	1,8%	1272	3626	4,8%	3,9%
VŠ-bakalářské	14069	26429	1,0%	0,5%	243	619	1,7%	2,3%
VŠ-magisterské	155200	584304	11,2%	11,4%	4072	13186	2,6%	2,3%
Celkový součet	1390115	5132504	100,0%	100,0%	112502	425877	8,1%	8,3%

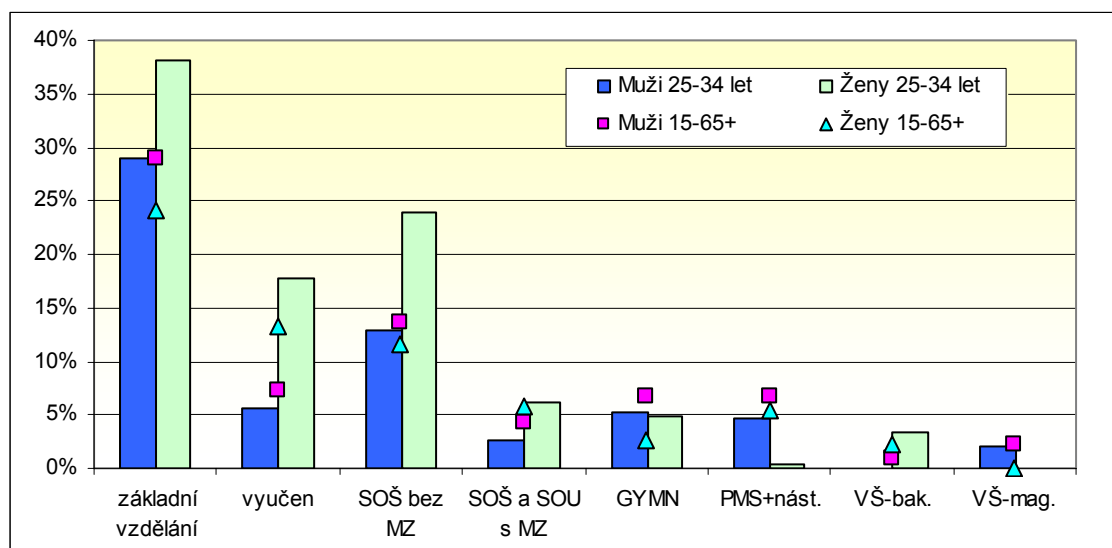
Pozn.: PMS - pomaturitní studium

Pramen: VŠPS 2004

Míra nezaměstnanosti mužů ve věku 25-34 let je v porovnání s celou ekonomicky aktivní populací mužů nižší. Míra nezaměstnanosti žen ve věku 25-34 let je v porovnání s celou ekonomicky aktivní populací žen naopak vyšší. Ženy se stejnou úrovní vzdělání jako muži jsou v průběhu své ekonomické aktivity více ohroženy nezaměstnaností než muži. Výrazná je tato diference zejména v období 25 až 40 let, kde je míra nezaměstnanosti u žen výrazně vyšší než u mužů, a to zejména u žen s nižší úrovní vzdělání. Jednou z příčin takto zvýšené míry nezaměstnanosti by mohla být jistá rezervovanost v postojích zaměstnavatelů k ženám, které se po mateřské dovolené vracejí na trh práce a zároveň musejí pečovat o malé dítě (děti).

Zajímavá je situace v případě žen se základním vzděláním, kde ve věkové kategorii 25-34 let je míra nezaměstnanosti výrazně vyšší než u mužů. V rámci celé ekonomicky aktivní populace je tomu však naopak.

Obr. 22 Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 25-34 let podle nejvýše dosaženého vzdělání a podle pohlaví (2004)

T14 Přehled o počtech a míře nezaměstnanosti mladých pracovníků ve věku 25-34 let a všech EAO podle nejvýše dosaženého vzdělání a podle pohlaví (2004)

Muži	Ekonomicky aktivní		Ekon. aktivní - podíly		Nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti	
	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+
základní vzdělání	42860	161941	5,2%	5,7%	12403	46812	28,9%	28,9%
vyučen	404712	1452769	49,1%	50,7%	22951	105929	5,7%	7,3%
střední odborné bez vyučení	4774	16192	0,6%	0,6%	616	2201	12,9%	13,6%
maturitní SOŠ a SOU	229668	738716	27,9%	25,8%	5944	31146	2,6%	4,2%
gymnaziální	24217	63077	2,9%	2,2%	1259	4232	5,2%	6,7%
PMS+nástavbové	11094	30454	1,3%	1,1%	528	2063	4,8%	6,8%
VŠ-bakalářské	7040	13114	0,9%	0,5%	0	117	0,0%	0,9%
VŠ-magisterské	91950	358886	11,2%	12,5%	1946	8123	2,1%	2,3%
Celkový součet	823997	2864313	100,0%	100,0%	45823	201211	5,6%	7,0%

Ženy	Ekonomicky aktivní		Ekon. aktivní - podíly		Nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti	
	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+
základní vzdělání	31614	238779	5,6%	10,5%	12067	57788	38,2%	24,2%
vyučen	191870	747581	33,9%	33,0%	34028	98932	17,7%	13,2%
střední odborné bez vyučení	6250	33807	1,1%	1,5%	1499	3924	24,0%	11,6%
maturitní SOŠ a SOU	213340	807784	37,7%	35,6%	13041	46592	6,1%	5,8%
gymnaziální	28536	110874	5,0%	4,9%	2831	9597	9,9%	8,7%
PMS+nástavbové	15248	61671	2,7%	2,7%	744	1563	4,9%	2,5%
VŠ-bakalářské	7029	13316	1,2%	0,6%	243	501	3,5%	3,8%
VŠ-magisterské	63250	225417	11,2%	9,9%	2126	5062	3,4%	2,2%
Celkový součet	566118	2268191	100,0%	100,0%	66679	224666	11,8%	9,9%

Pramen: VŠPS 2004

Porovnání míry nezaměstnanosti mladých lidí s celkem EAO můžeme provést i v členění **podle odvětví národního hospodářství**. Toto členění umožňuje určitým způsobem hodnotit situaci v jednotlivých odvětvích v členění podle OKEČ, na druhé straně je nutno brát v úvahu skutečnost, že počty pracovníků v odvětví zahrnují nejrůznější profese. Je tedy nutné upozornit na skutečnost, že v členění podle odvětví zahrnujeme např. kategorie „vzdělávání“ nejen učitele, ale i školníky a kuchařky ve školních jídelnách.

Nejvyšší nadprůměrné míry nezaměstnanosti v celé ekonomicky aktivní populaci jsou patrné v odvětví Ubytování a stravování a Těžba nerostných surovin. V těchto odvětvích dosahovaly míry nezaměstnanosti v roce 2004 okolo 11 %.

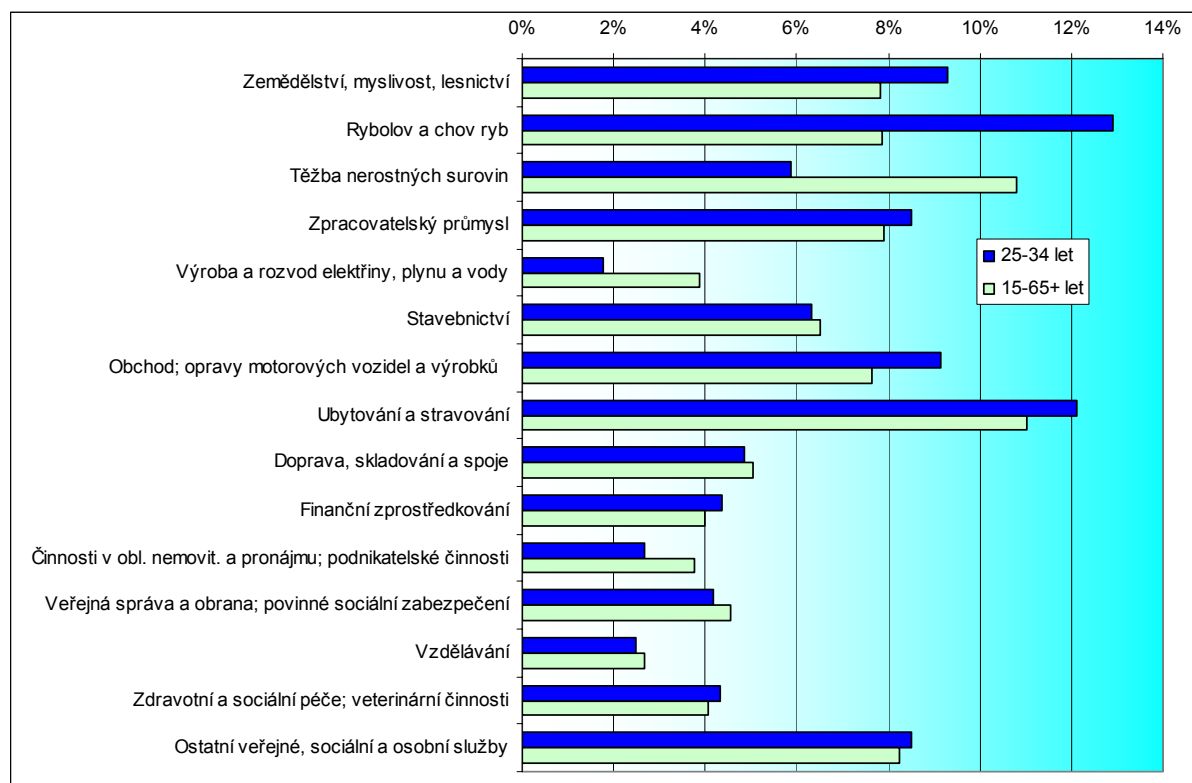
V blízkosti průměrné hodnoty míry nezaměstnanosti EAO (tj. 8,3 %) se nachází: Ostatní veřejné, sociální a osobní služby; Zpracovatelský průmysl; Rybolov a chov ryb a Zemědělství, myslivost, lesnictví a Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků.

Nejnižší míra nezaměstnanosti je patrná v terciárním sektoru v odvětvích: Vzdělávání; Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti; Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody; Finanční zprostředkování a Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti.

Průměrnou míru nezaměstnanosti nejvíce ovlivňuje Zpracovatelský průmysl, ve kterém pracuje téměř třetina celé populace. Dále pak Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků, ve kterém pracuje okolo 13 % ekonomicky aktivní populace ČR.

U většiny odvětví se míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 25-34 let příliš neodchyluje od míry nezaměstnanosti celé ekonomicky aktivní populace. Největší rozdíly jsou patrné v primárním sektoru v odvětví Rybolov a chov ryb, kde je výrazněji vyšší míra nezaměstnanosti lidí ve věku 25-34 let, v odvětví Těžba nerostných surovin, je míra nezaměstnanosti lidí ve věku 25-34 let naopak výrazně nižší. Méně výrazně, avšak patrné, jsou dále vyšší míry nezaměstnanosti lidí ve věku 25-34 let v odvětvích: Zemědělství, myslivost, lesnictví; Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků a Ubytování a stravování.

Obr. 23 Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 25-34 let v porovnání s mírou nezaměstnanosti všech EAO podle OKEČ (2004)

T 15 Přehled o počtech a míře nezaměstnanosti pracovníků ve věku 25-34 let a všech EAO podle OKEČ (2004)

OKEČ	Všichni		Ekonomicky aktivní		Ekon. aktivní - podíly		Nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti	
	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+
Zemědělství, myslivost, lesnictví	30126	176730	2,2%	3,4%	2800	13843	9,3%	7,8%		
Rybolov a chov ryb	9277	42744	0,7%	0,8%	1198	3361	12,9%	7,9%		
Těžba nerostných surovin	14136	65711	1,0%	1,3%	827	7090	5,9%	10,8%		
Zpracovatelský průmysl	392718	1383867	28,3%	27,0%	33399	109629	8,5%	7,9%		
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	20150	79224	1,4%	1,5%	355	3057	1,8%	3,9%		
Stavebnictví	130862	465996	9,4%	9,1%	8287	30389	6,3%	6,5%		
Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků	213833	682913	15,4%	13,3%	19549	52050	9,1%	7,6%		
Ubytování a stravování	59968	196419	4,3%	3,8%	7267	21637	12,1%	11,0%		
Doprava, skladování a spoje	111458	383373	8,0%	7,5%	5399	19346	4,8%	5,0%		
Finanční zprostředkování	28181	97478	2,0%	1,9%	1235	3882	4,4%	4,0%		
Činn. v obl. nemovit. a pronájmu; podnikatelské č	82715	292491	6,0%	5,7%	2214	10981	2,7%	3,8%		
Veřejná správa a obrana; sociální zabezpečení	86794	337959	6,2%	6,6%	3620	15451	4,2%	4,6%		
Vzdělávání	61492	286589	4,4%	5,6%	1539	7613	2,5%	2,7%		
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	76781	337341	5,5%	6,6%	3324	13722	4,3%	4,1%		
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	53388	200921	3,8%	3,9%	4550	16528	8,5%	8,2%		
Neuvedeno	16851	96533	1,2%	1,9%	16851	96533	100,0%	100,0%		
Celkový součet	1390115	5132504	100,0%	100,0%	112502	425877	8,1%	8,3%		

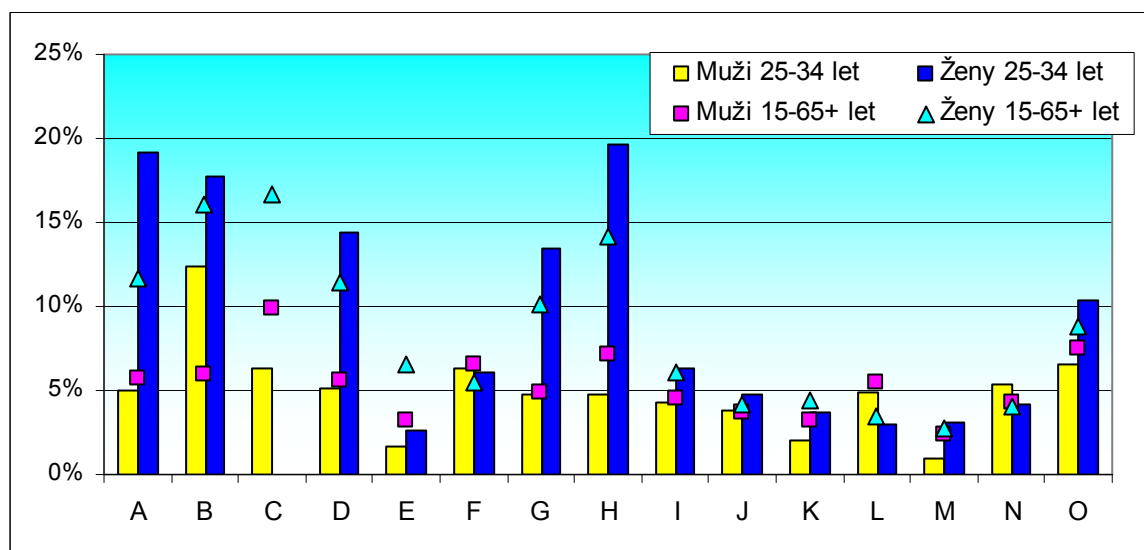
Pramen: VŠPS 2004

Neuvedeno: patří sem jednak mladí lidé, kteří přišli na trh práce rovnou ze školy a ještě nebyli zaměstnáni, a dále sem patří lidé, kteří nepracují již více než 8 let.

Míru nezaměstnanosti mají ženy v porovnání s muži v jednotlivých odvětvích, buď vyšší anebo srovnatelnou. Výrazně vyšší míru nezaměstnanosti mají ženy v odvětvích: Zemědělství, myslivost, lesnictví; Rybolov a chov ryb; Těžba nerostných surovin; Zpracovatelský průmysl; Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody; Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků a Ubytování a stravování. V rámci věkové kategorie 25-34 let je to ještě v odvětví - Ostatní veřejné, sociální a osobní služby. V ostatních odvětvích je nezaměstnanost žen srovnatelná s muži. Výjimkou je Vzdelávání, které je jediným odvětvím,

v němž ženy mají výrazněji nižší míru nezaměstnanosti než-li muži (u věkové kategorie 25-34 let je to ještě Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti).

Obr. 24 Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 25-34 let podle OKEČ a podle pohlaví (2004)

Kategorie OKEČ	H	Ubytování a stravování
A Zemědělství, myslivost, lesnictví	I	Doprava, skladování a spoje
B Rybolov a chov ryb	J	Finanční zprostředkování
C Těžba nerostných surovin	K	Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti
D Zpracovatelský průmysl	L	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
E Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	M	Vzdělávání
F Stavebnictví	N	Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti
G Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků	O	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby

T 16 Přehled o počtech a míře nezaměstnanosti mladých pracovníků ve věku 25-34 let a všech EAO podle OKEČ a podle pohlaví (2004)

OKEČ	Muži		Ekonomicky aktivní		Ekon. akt. - podíly		Nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti	
	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+
Zemědělství, myslivost, lesnictví	20929	114446	2,5%	4,0%	1036	6565	5,0%	5,7%		
Rybolov a chov ryb	8444	34502	1,0%	1,2%	1050	2041	12,4%	5,9%		
Těžba nerostných surovin	13145	57460	1,6%	2,0%	827	5710	6,3%	9,9%		
Zpracovatelský průmysl	251263	833007	30,5%	29,1%	12950	46693	5,2%	5,6%		
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	17167	63247	2,1%	2,2%	278	2003	1,6%	3,2%		
Stavebnictví	123272	430485	15,0%	15,0%	7822	28431	6,3%	6,6%		
Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků	105988	323294	12,9%	11,3%	5010	15654	4,7%	4,8%		
Ubytování a stravování	30455	88233	3,7%	3,1%	1459	6312	4,8%	7,2%		
Doprava, skladování a spoje	78957	257807	9,6%	9,0%	3340	11776	4,2%	4,6%		
Finanční zprostředkování	11002	34010	1,3%	1,2%	413	1241	3,8%	3,6%		
Činn. v obl. nemovit. a pronájmu; podnikatelské č	48913	164357	5,9%	5,7%	979	5317	2,0%	3,2%		
Veřejná správa a obrana; sociální zabezpečení	53068	189916	6,4%	6,6%	2600	10311	4,9%	5,4%		
Vzdělávání	16972	65060	2,1%	2,3%	157	1539	0,9%	2,4%		
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	12035	64885	1,5%	2,3%	651	2769	5,4%	4,3%		
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	26408	94753	3,2%	3,3%	1740	7137	6,6%	7,5%		
Neuvedeno	5511	47685	0,7%	1,7%	5511	47685	100,0%	100,0%		
Celkový součet	823997	2864313	100,0%	100,0%	45823	201211	5,6%	7,0%		

Pramen: VŠPS 2004

Neuvedeno: patří sem jednak mladí lidé, kteří přišli na trh práce rovnou ze školy a ještě nebyli zaměstnáni a dále sem patří lidé, kteří nepracují již více než 8 let.

OKEC	Zeny		Ekonomicky aktivní		Ekon. aktivní - podíly		Nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti	
	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+
Zemědělství, myslivost, lesnictví	9198	62284	1,6%	2,7%	1764	7279	19,2%	11,7%		
Rybolov a chov ryb	833	8242	0,1%	0,4%	148	1320	17,8%	16,0%		
Těžba nerostných surovin	991	8251	0,2%	0,4%	0 ^a	1380	0,0% ^a	16,7%		
Zpracovatelský průmysl	141454	550861	25,0%	24,3%	20449	62936	14,5%	11,4%		
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	2983	15977	0,5%	0,7%	77	1055	2,6%	6,6%		
Stavebnictví	7590	35511	1,3%	1,6%	465	1958	6,1%	5,5%		
Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků	107845	359618	19,0%	15,9%	14539	36395	13,5%	10,1%		
Úbytování a stravování	29513	108186	5,2%	4,8%	5808	15325	19,7%	14,2%		
Doprava, skladování a spoje	32501	125567	5,7%	5,5%	2059	7570	6,3%	6,0%		
Finanční zprostředkování	17180	63469	3,0%	2,8%	822	2641	4,8%	4,2%		
Činn. v obl. nemovit. a pronájmu; podnikatelské č	33802	128133	6,0%	5,6%	1235	5664	3,7%	4,4%		
Veřejná správa a obrana; sociální zabezpečení	33726	148043	6,0%	6,5%	1021	5140	3,0%	3,5%		
Vzdělávání	44520	221529	7,9%	9,8%	1382	6074	3,1%	2,7%		
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	64746	272455	11,4%	12,0%	2673	10953	4,1%	4,0%		
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	26980	106168	4,8%	4,7%	2810	9391	10,4%	8,8%		
Neuveдено	11340	48848	2,0%	2,2%	11340	48848	100,0%	100,0%		
Celkový součet	566118	2268191	100,0%	100,0%	66679	224666	11,8%	9,9%		

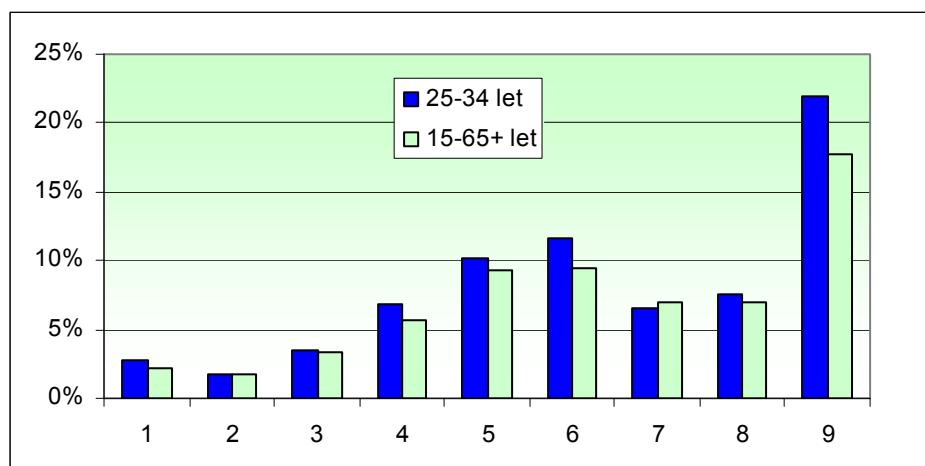
Dalším tříděním v jehož rámci můžeme porovnávat míry nezaměstnanosti mladých lidí s celkem EAO je **klasifikace zaměstnání KZAM**.

Podle hlavních tříd Klasifikace zaměstnání (KZAM) výrazně nejpočetnější skupinou nezaměstnaných jsou v ČR pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (věk. kateg. 25-34 let - 22,0 %; EAO - 17,7 %). S určitým odstupem jsou dále nejvíce nezaměstnaní kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech a provozní pracovníci ve službách a obchodě (míra nezaměstnanosti v rozmezí 9–12 %).

Nejnižší míry nezaměstnanosti vykazují vědeckí a odborní duševní pracovníci; zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci a techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech.

Profesní třídy, ve kterých se objevuje vyšší míra nezaměstnanosti, vykazují větší rozdíl mezi mírou nezaměstnanosti věkové kategorie 25-34 let a mírou nezaměstnanosti ekonomicky aktivní populace, kdy vyšší je zpravidla míra nezaměstnanosti věkové kategorie 25-34 let.

Obr. 25 Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 25-34 let v porovnání s mírou nezaměstnanosti všech EAO podle KZAM1 (2004)

- 1 Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci
- 2 Vědeckí a odborní duševní pracovníci
- 3 Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech
- 4 Nižší administrativní pracovníci (úředníci)
- 5 Provozní pracovníci ve službách a obchodě
- 6 Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech (kromě obsluhy strojů a zařízení - hl. třída 8)
- 7 Remeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (kromě obsluhy strojů a zařízení)
- 8 Obsluha strojů a zařízení
- 9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

T 17 Přehled o počtech a míře nezaměstnanosti mladých pracovníků ve věku 25-34 let a všech EAO podle hlavních tříd KZAM (2004)

Všichni	Ekonomicky aktivní		Nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti	
	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+
KZAM1						
Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	68114	321534	1898	7061	2,8%	2,2%
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	141875	507731	2566	8617	1,8%	1,7%
Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v	280451	1007901	9637	33882	3,4%	3,4%
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	108651	395496	7449	22271	6,9%	5,6%
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	196836	636888	20127	59116	10,2%	9,3%
Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných c	16890	90148	1968	8580	11,6%	9,5%
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (kr	285474	972977	18498	67930	6,5%	7,0%
Obsluha strojů a zařízení	186500	677914	14111	46920	7,6%	6,9%
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	88297	423037	19399	74733	22,0%	17,7%
Neuvedeno	17025	98879	16851	96768	99,0%	97,9%
Celkový součet	1390115	5132504	112502	425877	8,1%	8,3%

Neuvedeno: patří sem jednak mladí lidé, kteří přišli na trh práce rovnou ze školy a ještě nebyli zaměstnáni, a dále sem patří lidé, kteří nepracují již více než 8 let.

Pramen: VŠPS 2004

Míru nezaměstnanosti mají ženy v porovnání s muži v jednotlivých profesních třídách většinou vyšší. Míry nezaměstnanosti jsou u obou pohlaví srovnatelné pouze v případě zákonodárců, vedoucích a řídicích pracovníků a v případě technických, zdravotnických, pedagogických pracovníků a pracovníků v příbuzných oborech. Srovnatelné jsou rovněž hodnoty míry nezaměstnanosti mužů a žen ve věku 25-34 let v rámci třídy pomocných a nekvalifikovaných pracovníků, která je navíc zajímavá tím, že ženy zde v rámci celé populace mají nižší míru nezaměstnanosti nežli muži.

Rozdíl mezi mírou nezaměstnanosti žen a mírou nezaměstnanosti mužů je v některých profesních třídách velmi výrazný (viz následující obrázek).

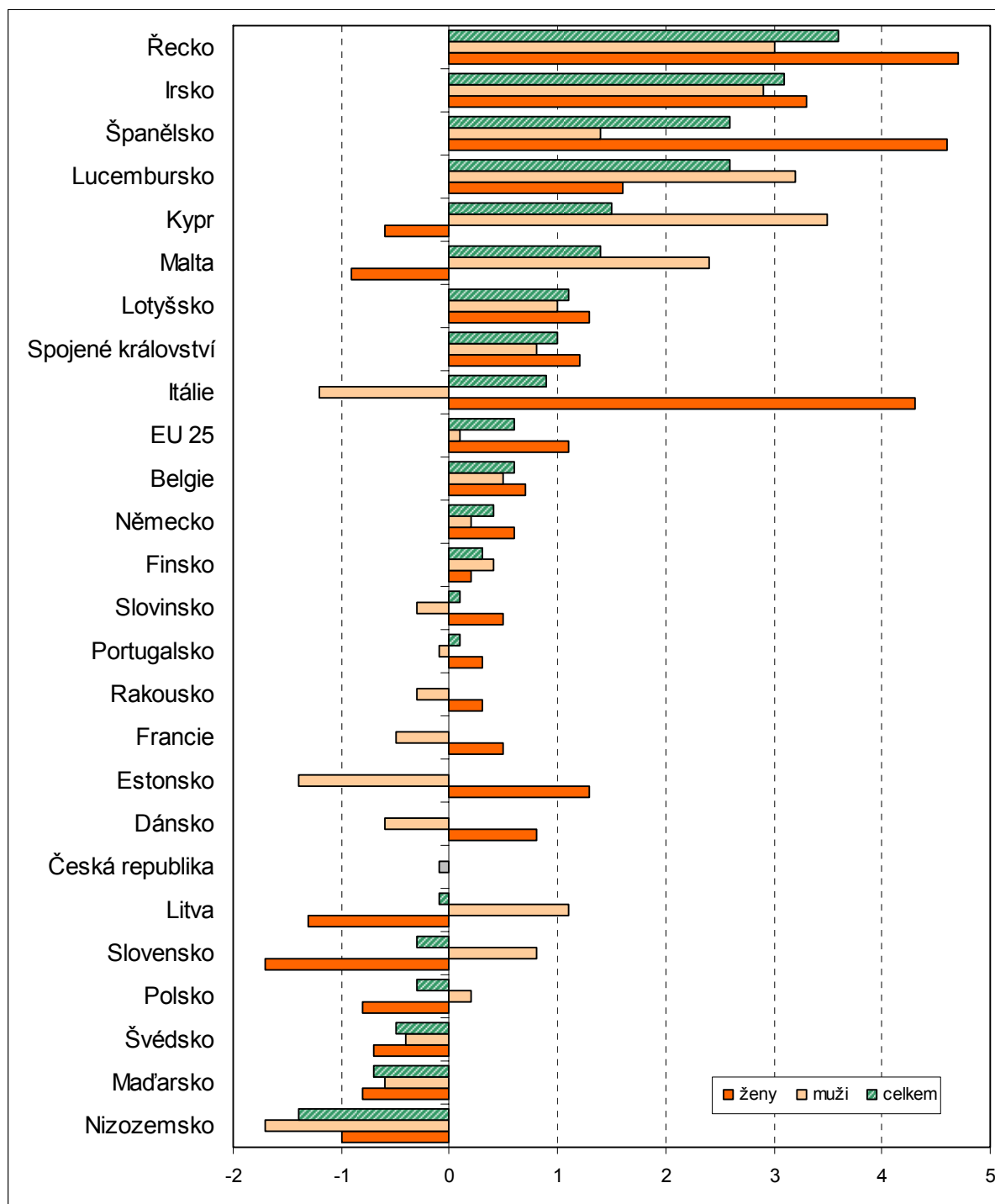
T 18 Přehled o počtech a míře nezaměstnanosti mladých pracovníků ve věku 25-34 let a všech EAO podle hlavních tříd KZAM a pohlaví (2004)

Muži	Ekonomicky aktivní		Nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti	
	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+
KZAM1						
Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	47380	235794	580	3667	1,2%	1,6%
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	78498	248221	1493	5057	1,9%	2,0%
Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v	145396	478512	3867	14586	2,7%	3,0%
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	25184	76034	530	2913	2,1%	3,8%
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	79050	218244	4166	12187	5,3%	5,6%
Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných c	11583	52723	1119	3727	9,7%	7,1%
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (kr	249094	840746	12819	48542	5,1%	5,8%
Obsluha strojů a zařízení	142263	491296	7109	26965	5,0%	5,5%
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	39863	173358	8628	35881	21,6%	20,7%
Neuvedeno	5686	49385	5511	47685	96,0%	96,6%
Celkový součet	823997	2864313	45823	201211	5,6%	7,0%

Ženy	Ekonomicky aktivní		Nezaměstnaní		Míra nezaměstnanosti	
	25-34	15-65+	25-34	15-65+	25-34	15-65+
KZAM1						
Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	20734	85741	1318	3394	6,4%	4,0%
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	63377	259510	1072	3560	1,7%	1,4%
Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v	135056	529389	5770	19296	4,3%	3,6%
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	83467	319462	6919	19358	8,3%	6,1%
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	117785	418643	15960	46929	13,6%	11,2%
Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných c	5308	37425	848	4853	16,0%	13,0%
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (kr	36380	132231	5679	19388	15,6%	14,7%
Obsluha strojů a zařízení	44237	186618	7002	19954	15,8%	10,7%
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	48434	249679	10771	38852	22,2%	15,6%
Neuvedeno	11340	49493	11340	49083	100,0%	99,2%
Celkový součet	566118	2268191	66679	224666	11,8%	9,9%

Pramen: VŠPS 2004

Příloha 1: Růst zaměstnanosti v ČR a zemích EU (% , 2004)

Příloha 2: Míra zaměstnanosti v základních věkových skupinách (% , 2004)

Země	15 - 24 let			25 - 54 let			55 - 64 let		
	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
EU 25	36,8	39,8	33,8	76,8	85,2	68,5	41,0	50,7	31,7
Belgie	27,8	30,1	25,4	77,3	85,8	68,5	30,0	39,1	21,1
Česká republika	27,8	30,1	25,4	81,4	89,2	73,4	42,7	57,2	29,4
Dánsko	62,3	63,4	61,1	83,7	87,6	79,8	60,3	67,3	53,3
Estonsko	27,2	32,8	21,6	78,8	81,6	76,2	52,4	56,4	49,4
Finsko	39,4	39,4	39,4	81,0	83,8	78,2	50,9	51,4	50,4
Francie	30,4	34,0	26,7	79,6	86,9	72,5	37,3	41,0	33,8
Irsko	47,7	50,7	44,7	76,8	87,8	65,8	49,5	65,0	33,7
Itálie	27,6	32,1	23,1	72,2	86,7	57,8	30,5	42,2	19,6
Kypr	37,5	41,6	33,8	82,4	92,5	72,8	49,9	70,8	30,0
Litva	20,3	24,0	16,5	79,4	81,7	77,3	47,1	57,6	39,3
Lotyšsko	30,5	36,4	24,4	77,9	80,4	75,5	47,9	55,8	41,9
Lucembursko	21,4	23,3	19,5	78,7	92,5	64,6	30,8	38,5	22,9
Maďarsko	23,6	26,3	20,8	73,6	80,5	67,0	31,1	38,4	25,0
Malta	46,2	50,4	41,8	62,1	88,8	34,8	31,5	53,4	11,5
Německo	41,9	43,6	40,2	78,1	83,9	72,1	41,8	50,7	33,0
Nizozemsko	65,9	66,3	65,4	82,5	90,2	74,6	45,2	56,9	33,4
Polsko	21,7	24,8	18,6	68,2	73,9	62,6	26,2	34,1	19,4
Portugalsko	37,1	41,5	32,5	81,1	87,4	74,9	50,3	59,1	42,5
Rakousko	51,9	56,0	47,9	82,6	89,4	75,8	28,8	38,9	19,3
Řecko	26,8	32,3	21,3	73,5	89,3	57,6	39,4	56,4	24,0
Slovensko	26,3	28,0	24,6	74,7	80,0	69,3	26,8	43,8	12,6
Slovinsko	33,8	38,8	28,6	83,8	86,4	81,2	29,0	40,9	17,8
Spojené království	55,4	56,6	54,1	80,8	87,7	74,2	56,2	65,7	47,0
Španělsko	35,2	40,8	29,3	72,7	86,1	58,9	41,3	58,9	24,6
Švédsko	39,2	38,6	39,7	82,9	85,0	80,9	69,1	71,2	67,0

Pramen: ČSÚ

Příloha 3: Struktura zaměstnanosti podle sektorů národního hospodářství (% , 2004)

Země	Zemědělství			Průmysl			Služby		
	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
EU 25	5,1 %	5,9 %	4,0 %	25,1 %	34,8 %	13,1 %	69,8 %	59,3 %	82,9 %
Belgie	2,0 %	2,5 %	1,3 %	20,8 %	29,9 %	9,1 %	77,2 %	67,6 %	89,5 %
Česká republika	4,0 %	4,9 %	2,8 %	37,8 %	47,1 %	25,7 %	58,3 %	48,0 %	71,6 %
Dánsko	3,1 %	4,6 %	1,5 %	21,2 %	30,4 %	10,8 %	75,7 %	65,0 %	87,7 %
Německo	2,2 %	2,8 %	1,6 %	26,4 %	37,0 %	14,1 %	71,3 %	60,2 %	84,3 %
Estonsko	5,8 %	8,0 %	3,6 %	34,7 %	44,0 %	25,4 %	59,5 %	48,0 %	71,1 %
Řecko	13,9 %	12,9 %	15,4 %	23,2 %	30,7 %	11,0 %	62,9 %	56,3 %	73,6 %
Španělsko	5,7 %	6,9 %	3,8 %	29,9 %	41,4 %	12,2 %	64,4 %	51,7 %	84,0 %
Francie	3,6 %	4,6 %	2,5 %	21,0 %	30,5 %	10,2 %	75,4 %	64,9 %	87,3 %
Irsko	6,2 %	9,8 %	1,4 %	27,6 %	38,5 %	12,6 %	66,2 %	51,8 %	86,0 %
Itálie	4,4 %	5,1 %	3,4 %	29,0 %	36,9 %	17,0 %	66,6 %	58,0 %	79,6 %
Kypr	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lotyšsko	12,5 %	15,3 %	9,6 %	26,5 %	35,2 %	17,5 %	60,9 %	49,5 %	72,9 %
Litva	15,8 %	18,2 %	13,4 %	28,1 %	35,7 %	20,2 %	56,1 %	46,2 %	66,4 %
Lucembursko	1,3 %	1,5 %	1,1 %	21,3 %	29,8 %	7,7 %	77,3 %	68,7 %	91,3 %
Maďarsko	5,1 %	7,3 %	2,6 %	32,9 %	41,6 %	22,6 %	62,0 %	51,1 %	74,9 %
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nizozemsko	3,3 %	4,3 %	2,1 %	17,6 %	26,1 %	7,1 %	79,0 %	69,6 %	90,8 %
Rakousko	12,6 %	12,3 %	12,8 %	22,5 %	32,6 %	10,6 %	65,0 %	55,1 %	76,6 %
Polsko	19,2 %	20,1 %	18,3 %	26,8 %	35,7 %	16,2 %	53,9 %	44,2 %	65,6 %
Portugalsko	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovensko	10,5 %	10,5 %	10,5 %	36,4 %	46,0 %	24,6 %	53,1 %	43,5 %	64,9 %
Slovinsko	3,9 %	5,5 %	2,1 %	34,2 %	43,9 %	23,2 %	61,8 %	50,6 %	74,7 %
Finsko	5,0 %	6,8 %	3,0 %	25,8 %	38,5 %	12,3 %	69,2 %	54,7 %	84,7 %
Švédsko	2,4 %	3,7 %	1,0 %	22,5 %	34,5 %	9,8 %	75,1 %	61,8 %	89,2 %
Spojené království	0,9 %	1,3 %	0,4 %	17,9 %	26,7 %	7,9 %	81,3 %	72,0 %	91,6 %

Pramen: ČSÚ

Informativní přehled kódového značení úrovně vzdělávání podle ISCED 1997

kód úroveň vzdělání

0 preprimární vzdělávání (bez vzdělání)

1 primární vzdělávání

2 nižší sekundární vzdělávání

2A - stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání

2B - přípravný stupeň pro pracovní trh

2C - stupeň směřující na pracovní trh

3 vyšší sekundární vzdělávání

3A - stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání

3B - přípravný stupeň pro pracovní trh

3C - stupeň směřující na pracovní trh

4 postsekundární vzdělávání nižší než terciární

4A - stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání

4B - prakticky zaměřené studium

5 první stupeň terciárního vzdělávání

5A - stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání

5B - prakticky zaměřené studium

6 druhý stupeň terciárního vzdělávání

V rámci Klasifikace kmenových oborů vzdělání (KKOV) jsou pro středoškolské odborné vzdělání určeny dále uvedené a definované kategorie:

C základní vzdělání

jednoletá a dvouletá praktická škola

D nižší střední vzdělání

tříletá příprava v praktické škole

E nižší střední odborné vzdělání s výučním listem*

vzdělávací programy učilišť, odborných učilišť

H střední odborné vzdělání s výučním listem*

střední odborné vzdělání dosažené absolvováním nematuritních vzdělávacích programů poskytujících výuční list (dvouleté a tříleté obory SOU), s výjimkou programů uvedených v bodě E

J střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu

střední nebo střední odborné vzdělání dosažené absolvováním středoškolských nematuritních vzdělávacích programů neposkytujících výuční list (dvouleté a tříleté obory SOŠ)

K úplné střední všeobecné vzdělání

úplné střední všeobecné vzdělání (gymnázium)

L úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou

úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů SOU ukončených maturitou a vzdělávacích programů SOU i SOŠ pro absolventy tříletých učebních oborů ukončených maturitou

M úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení)

úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů ukončených maturitou (čtyřleté studijní obory SOŠ), s výjimkou programů uvedených v bodě L; pomaturitní studium kvalifikační

N vyšší odborné vzdělání

vyšší vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů vyšších odborných škol, konzervatoří a tanečních konzervatoří; pomaturitní studium specializační a inovační

* Pokud je v této publikaci i jinde uváděna skupina „vyučení“, jsou do ní zahrnuti jak absolventi kategorie H, tak i kategorie E, protože v obou kategoriích jsou absolventi vyučení a získávají výuční list.